

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Katedra hudební výchovy

HUDEBNÍ CENY UDÍLENÉ V ČESKÉ POPULÁRNÍ HUDBĚ
– VÝVOJ, PROMĚNY A VÝZNAM VE SPOLEČNOSTI

Bakalářská diplomová práce

Autor práce: Veronika Nováková
Obor: Hudební kultura – Filosofie
Vedoucí práce: Mgr. Gabriela Coufalová, Ph. D.

Olomouc
2014

Čestné prohlášení:

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou diplomovou práci vypracovala samostatně, pouze s využitím uvedených pramenů a literatury.

V Olomouci dne 15. dubna 2014

Veronika Nováková

.....

Poděkování:

Děkuji vedoucí mé práce Mgr. Gabriele Coufalové, Ph. D. a rovněž svému konzultantovi Mgr. Filipu Krejčímu, Ph. D. Oběma děkuji za odborné vedení mé práce, cenné rady a podnětné připomínky.

Děkuji také Mgr. Janu Blümlovi z Katedry muzikologie FF UP v Olomouci za poskytnutí některých doplňujících, byť dosti zásadních informací.

OBSAH

1. Úvod	5
2. Historie udělování hudebních cen	7
3. Vývoj československé nonartificiální hudby v šedesátých letech 20. století	8
4. Zlatý slavík	9
4. 1. Zlatý slavík v šedesátých letech (1962 – 1969)	10
4. 2. Zlatý slavík v sedmdesátých letech (1970 – 1979)	14
4. 3. Zlatý slavík v osmdesátých letech (1980 – 1989)	15
4. 4. Zlatý slavík v devadesátých letech (1990 – 1991)	16
5. Český slavík	21
5. 1. Český slavík v devadesátých letech (1996 – 1998)	21
6. Český slavík Mattoni (1999 – současnost)	24
7. Hudební publicistika	30
7. 1. Melodie	31
7. 2. Gramorevue	33
7. 3. Mladý svět	33
II. Praktická část	36
8. Hodnocení ankety na pozadí Melodie a dalších pramenů	36
8.1. Šedesátá léta	37
8. 2. Sedmdesátá léta	40
8. 2. 1. Hlavní písničkový proud	42
8. 2. 2. Underground – tzv. nová česká vlna	45
8. 3. Osmdesátá léta	47
8. 4. Devadesátá léta – současnost	51
8. 4. 1. Devadesátá léta po současnost na pozadí Melodie	51
8. 4. 2. Český slavík Mattoni dnes	54
8. 4. 3. Úvahy i spekulace o stavu současné populární hudby	57
9. Rozhovor	63
10. Závěr	65
11. Seznam pramenů a literatury	67
12. Resumé	69
13. Summary	70
14. Přílohy	71

1. ÚVOD

Tato bakalářská práce zaměřuje svou pozornost na hudební ceny udělované v československé a nyní české populární hudbě. Hovoříme-li o masmediální kultuře, jejíž významnou a mohutnou součástí je právě pop music, dotýkáme se tématu, které je vždy aktuální a nadčasové.

Stěžejní oblast tvoří anketa *Zlatého slavíka* (1962 – 1991) spolu se svými pozdějšími ekvivalenty *Český slavík* (1996 – 1998) a *Český slavík Mattoni* (1999 – současnost). Důvodem je skutečnost, že je nejstarší i nejdéle trvající anketou české populární hudby, která se stále nejvíce těší (ne)zájmu veřejnosti, a to i přesto, že má na trhu mladší konkurenci – ceny *Anděl* (1991), *Žebřík* (1992), *Vynyla* (2011) a *Apollo* (2011).

Hlavními cíli mé práce je analyzovat vývoj *Zlatého*, potažmo *Českého slavíka* od dob vzniku po současnost a následně provést komparaci vývoje ankety s vývojem české a slovenské populární hudby. Zaměřuji se na to, do jaké míry výsledky jednotlivých ročníků či období ankety reflektovaly skutečný stav na hudební populární scéně.

Vedlejším cílem je na pozadí *Slavíka* demonstrovat, že vývoj nonartificiální hudby byl v československém prostředí od počátku spjat s historickými a politickými událostmi, přičemž důsledky přesahují do současnosti.

Ráda bych hned v úvodu upozornila, že si v žádném případě nečiním nárok na celý přehled dějin populární hudby. Pouze z toho důvodu, že mé bádání má společensko – historický charakter a je závislé na předcházejícím vývoji, se zde budu zabývat jejími etapami od začátku šedesátých let, která jsou s prvními hudebními oceněními na zahraniční i domácí scéně spjata.

Přesto, že oblast zvoleného tématu mé práce patří k moderním a současným, je dosud poměrně řídké probádaná a nejenom u nás, ale i ve světě se jí věnuje jen málo autorů. Ve své práci navazuji na hudební publicisty a kritiky Jiřího Černého, Lubomíra Dorůžky a Ivana Poledňáka, dále na novináře Roberta Rohála, který rovněž působil v médiích a napsal řadu publikací o české a slovenské pop music. Zejména faktografické údaje zde uvedené se opírají o jeho knihu *Slavíci a slavíci*. Vycházela

jsem i z poznatků amerického literárního vědce Jamese F. Englishe, který se svými studiemi dotýká mnoha kulturních oblastí, včetně populární hudby.

Největší obtíží, s níž jsem se při výzkumu potýkala, bylo minimum odborné literatury, proto jsem čerpala také z těchto sekundárních pramenů: hudební periodika, televizní záznam a internet. Jako stěžejní zdroj mi posloužily zejména články, recenze a rozhovory uveřejněné v odborných hudebních periodikách *Melodie* a *Gramorevue*.

K výběru tématu mě inspirovala monografie *Úvod do problematiky hudby jazzového okruhu* Ivana Poledňáka, která se podrobně věnuje populární hudbě jakožto nejmladší subsféře nonartificiální hudby a zmiňuje nejrůznější příčiny, které vedly k jejímu vzniku a rozvoji nových estetických a uměleckých hodnot. Vlivem technicky vyspělé civilizace a průmyslové výroby hudby v éře globalizace se ve dvacátém století zformoval doslova „nový hudební kontinent“¹ a naše úvahy o této „revoluci v hudbě“² nejsou podle Poledňáka nikterak přehnané. Ve své monografii naráží na fakt, že hudební vědy jako muzikologie či hudební historiografie tuto skutečnost ještě nepřijaly a náležitě tuto problematiku nezpracovávají.³

Práce je rozdělena na dvě části: teoretickou a praktickou, přičemž celý výzkum má především badatelský a komparativní charakter. Teoretická část podává ucelený přehled o vzniku, struktuře a proměnách anket *Zlatý* a *Český slavík*. V praktické části vycházím z článků a recenzí publikovaných v odborných hudebních časopisech *Melodie* a *Gramorevue*. Součástí empirického výzkumu je také explorační metoda rozhovoru.

Text má povahu spíše kvalitativního diskursu, ke kterému jsem vědomě směřovala z důvodu, že mým druhým studovaným oborem je filosofie.

¹ POLEDŇÁK, Ivan. *Úvod do problematiky hudby jazzového okruhu*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2000, s. 20.

² Tamtéž.

³ Tamtéž.

2. HISTORIE UDĚLOVÁNÍ HUDEBNÍCH CEN

Hudební ceny jsou z dnešního pohledu čím dál více rozšířenější prostředky kulturní praxe. Na úvod bych ráda pojednala o jejich historii, neboť tento fenomén, jak se dočteme v publikaci amerického literárního vědce James F. Englishe, zde existuje přinejmenším dva a půl tisíce let.

Historie udělování cen se váže již k období starého Řecka⁴, v němž přibližně okolo šestého století před naším letopočtem vznikají první divadelní a jiné umělecké soutěže. Od architektonických soutěží klasické a středověké éry se dostáváme až k oceněním za kompozici hudebního díla, univerzitním cenám za nejlepší esej a k různým dalším kulturním vyznamenáním, která byla dobře zavedena již v období rané renesance. Tato praxe se stává obvyklejší od sedmnáctého do devatenáctého století v souvislosti s růstem královských a národních akademií a později také profesních sdružení a učených spolků, od počátku dvacátého století se šíří rychleji než kdykoli předtím a dnes představuje možná nejběžnější, všudypřítomný rys kulturního života, jenž dosahuje do všech zákoutí kulturního univerza.⁵

Za počátek nástupu kulturních cen k moci v moderní době lze podle autora knihy považovat rok 1901, kdy byla poprvé udělena Nobelova cena za literaturu, patrně nejstarší cena, která se nám jeví skrz naskrz současná, cena, která není pozůstatkem historie, ale naopak náleží k naší době.⁶

Z toho důvodu, že populární hudbě, k níž se má bakalářská práce vztahuje, dominuje anglofonní kultura, uvádím zde pro ucelenější přehled, ve kterých letech vznikly nejprestižnější hudební ocenění světové pop music: *Grammy Awards* – 1958, *Juno Awards* – 1970, *American Music Awards* – 1973, *The Brit Awards* – 1977.

⁴ starověká Attika a jiná města středovýchodního Řecka

⁵ ENGLISH, F., James. *Ekonomie prestiže. Ceny, vyznamenání a oběh kulturních hodnot*. Brno: Host – vydavatelství s.r.o., 2011, s. 9.

⁶ Tamtéž, s. 35.

3. VÝVOJ ČESKOSLOVENSKÉ NONARTIFICIÁLNÍ HUDBY V ŠEDESÁTÝCH LETECH 20. STOLETÍ

Zatímco světová hudba byla stále více ovlivňována *rock'n'rollem*, její vývoj v Československu měl vlivem komunismu zpoždění celé jedné éry. I přes tuto skutečnost se populární hudba už od padesátých let snažila překonat dobovou izolaci a znovu se začlenit do vývojového proudu světové, především angloamerické hudby. Vlivem nových „moderních“ zvukových prostředků typu gramodesek, magnetofonů nebo tranzistorových přijímačů se k nám šířily nové vlny jazzu, popu, rocku, folku a country.⁷ Postupně dochází k jejich rozvoji, což se projevuje formováním těles navazujících hlavně na jazz či swing, především jsou však šedesátá léta spojena s nástupem malých divadel.

Od roku 1959 začal v pražské *Redutě* rozvoj několika „divadel malých forem“. Jmenujme *Semafor* s autorskou dvojicí Jiří Suchý – Jiří Šlitr, *Rokoko*, *Alfa*, *Večerní Brno* nebo *Paravan*, v němž působil dramaturg Milan Schulz. V *Semaforu* dostali příležitost také další interpreti, pozdější stálíci slavíkovských anket – Karel Gott, Waldemar Matuška, Hana Hegerová, Eva Pilarová, Yvonne Přenosilová a mnoho dalších. V prostředí plzeňské *Alfy* svou kariéru započala Marta Kubišová, zatímco kolegy z divadla *Rokoko* byli Helena Vondráčková a Václav Neckář. Hudební repertoár těchto divadel ovlivnil většinu mladých začínajících autorů, čímž formoval i směr pozdější populární hudby u nás. Mnohé satirické texty byly reakcí na tehdejší kulturně-sociálně-politické klima, proto s nimi sympatizovalo především mladé studentstvo, jež tak mohlo alespoň zprostředkovaně vyjádřit své pocity a utlumované názory.

⁷ RAJSIGLOVÁ, Kamila. *Petr Ulrych*. Diplomová práce. [online] Brno: Masarykova univerzita, 2011, s. 9 – 10. Dostupné na http://is.muni.cz/th/220459/pedf_m/Diplomova_prace.txt. [cit. 31. 3. 2014].

4. ZLATÝ SLAVÍK

Zlatý slavík byl anketou popularity československé populární hudby, kterou v letech 1962 – 1991 organizoval časopis *Mladý svět*. Konkrétní podobu ankety, od názvu, struktury až po trofej, určil její zakladatel a tehdejší redaktor časopisu Ladislav Smoljak.

První slavnostní předávání cen slavíka se uskutečnilo 15. února 1962 v *Divadle Jiřího Wolker*a.

Koncept ankety *Zlatý slavík* dnes bývá přirovnáván k americkým cenám veřejnosti *American Music Awards*, předávaných ve Spojených Státech od roku 1973. V devadesátých letech byla anketa obnovena a proměnila se v *Českého slavíka* a později *Českého slavíka Mattoni*.

V následující části pojednám o jejím průběhu a změnách v těchto obdobích: šedesátá léta (1962 – 1969), sedmdesátá léta (1970 – 1979), osmdesátá léta (1980 – 1989) a devadesátá léta (1990 – 1991).

4. 1 ZLATÝ SLAVÍK V ŠEDESÁTÝCH LETECH (1962 – 1969)

Pilotní ročník byl v dějinách ankety velmi napínavým, neboť cíleně reflektoval počátky „boje“ mezi stálicemi tehdejší popové scény a jejími nováčky. Typickým rysem tehdejších zpěvackých hvězd bylo striktní dodržování melodie a rytmu, požadoval se hlas školený nejlépe operním způsobem a taktéž se jen ojediněle mohlo stát, aby si autor své dílo sám zaranžoval. Zájmu široké posluchačské veřejnosti se těšili především zpěváci jako například Yveta Simonová, Milan Chladil, Rudolf Cortés, Jarmila Veselá, Ljuba Hermanová nebo Jiří Vašíček. Od jejich uhlazeného a ukázněného projevu se chtěli odlišit právě mladí autoři z malých divadel, kteří ve svých skladbách neváhají swingovat, nebojí se ani rockových prvků a taktéž se zpravidla stávají i svými interprety. Tento vývojový přelom se veřejně ukáže právě v prvních ročnících *Zlatého slavíka*, historicky první čtenářské ankety české populární hudby.

V prvním ročníku ankety se soutěžilo pouze ve dvou kategoriích:

1. Zpěváci a zpěvačky – kategorie byla společná všem interpretům/interpretkám
2. Písničky – čtenáři hlasovali o svou nejoblíbenější píseň roku

V kategorii písní se jednoznačně projevila vzrůstající popularita *Semaforu*, neboť semaforové duo Suchý – Šlitr obsadilo hned první, třetí a osmé místo a ještě šest dalších do dvacátého místa žebříčku. O tom, jak Suchý svým stylem formuje odborné i laické ucho posluchače, hovoří Jiří Černý, hudební kritik a publicista: Jiří Suchý dle něj „vytvořil ze svých malých hlasových a velkých hudebně poetických prostředků novou pěveckou estetiku a přiměl posluchače, aby ji přijali a začali zpěv měřit novými hledisky”⁸.

⁸ ROHÁL, Robert. *Slavíci a slavice. Zlatý a Český slavík Mattoni 1962 – 2008*. Řitka: DARANUS, s.r.o., 2008, s. 9.

Zajímavým postřehem je jistě to, že pokud chtěl tehdejší čtenář hlasovat pro svoji oblíbenou píseň, musel v první řadě uvést její autory nikoli interpreta, což je ve světle současné popové anonymity téměř nepředstavitelné.⁹

Proměny jednotlivých kategorií zaznamenal nejprve třetí ročník ankety (1964), v němž došlo k rozdělení zpěvacké kategorie na samostatnou kategorii zpěváků a zpěvaček. Kategorie písní se udržela pouze do osmého ročníku (1969). Následné politické události zapříčinily „tíživější situaci“ také v umělecké sféře, proto byla anketa později ochuzena nejen o ni, ale zejména o spoustu interpretů, kteří měli buď zákaz vystupování, nebo emigrovali do zahraničí. Ani v dalších letech však kategorie nebyla obnovena.

Třetí ročník ankety, probíhající v roce 1964, je důkazem, že se o populární zpěváky a zpěvačky začíná zajímat i odborná veřejnost. Jak si vedou v jejím žebříčku, jak se vyvíjí hudební kariéra těchto zpěváků, s kým a kde koncertují, natáčejí nebo soutěží hodnotí lidé z řad redaktorů hudebního časopisu *Melodie*. Od roku 1964 komentují jednotlivé ročníky *Zlatého Slavíka* a na základě výsledků sestavují své vlastní žebříčky. Odborný názor se od veřejného často lišil, příkladem by mohla být tehdy nepříliš známá zpěvačka slovenského původu, Helena Blehárová, které třetí ročník ankety čtenářů vynesl deváté místo, zatímco v anketě *Melodie* skončila druhá.

V knize *Úvod do problematiky hudby jazzového okruhu* hovoří její autor Ivan Poledňák o dvou typech dělení, do nichž se tehdejší moderní populární hudba členila: prvním z nich byly tzv. menšinové žánry, do kterých se řadil moderní jazz nebo šanson, druhý typ byl nazýván hlavním písničkovým proudem. Zatímco prvnímu scházela dostatečně široká základna posluchačů, tzv. mainstream se těšil oblibě většiny posluchačů a taktéž byl v přízni politických představitelů a médií. Ani zpěváci těchto libivých nenáročných a pro režim neškodných skladeb to ovšem neměli jednoduché, neboť byli neustále srovnáváni s „ostřílenými hvězdami“ typu Simonová, Chladil a jiní. Pod lupou si populární interprety brali hudební kritikové,

⁹ LIPČÍK, Roman. *Zlatý slavík a hejna dravců*. Instinkt [online], č. 48, 2009. Dostupné z http://instinkt.tyden.cz/rubriky/ostatni/osud/zlaty-slavik-a-hejna-dravcu_24777.html. [cit. 15. 2. 2014].

kterí komentovali zpěváka od jeho pěvecké techniky, přes barvu hlasu, výrazovost až po repertoár. Jejich hodnotící kritéria, jak si nyní ukážeme, nebyla příliš mírná.

Po vítězství Karla Gotta ve druhém ročníku ankety (1963), což bylo patrně její největší senzací, podal o Slavíkovi své zhodnocení J. Černý: „vedle brilantní techniky, tenorového jasu, dokonalé výslovnosti a neomylné hudebnosti má ještě něco, co z něho dělá nejen hvězdu světové úrovně, ale co mu dává punc opravdového umělce – a to je snaha objevovat nové možnosti, nové cesty k vyjádření vlastního vztahu k hudbě. Gott točí hity a strhuje sebou posluchače – ale zároveň zpívá židovskou Kol nidre, ruskou lidovou, Aznavourovu La mamma, bez ohledu na přání širokých a leckdy hudebně nepřilíš vyspělých vrstev. Od počátku své kariéry Gott s posluchači bojuje, táhne je ke složitějším a novějším způsobům pěveckého výrazu a obohacuje tak celou oblast”¹⁰.

Během čtvrtého ročníku, v němž se Helena Vondráčková poprvé stává zlatou slavicí, o ní v dobovém tisku vychází rozhovor s připojeným dotazníkem Jiřího Černého. V něm se dovíme nejen některé osobní údaje, ale především kompletní charakteristiku a zhodnocení zpěvaččiny hudebnosti:

„*Předpoklady hudební: Bezpečná intonace, příjemná barva hlasu bez stopy sentimentality, dokonalá srozumitelnost zpívaného slova, přirozený neafektovaný přednes.*

Hlasový rozsah: V repertoáru f-g”.

Úskalí: Většina repertoáru na jediné, neměnné zaječí struně. I ta nejzajímavější zpěvačka ovšem vyrostle, případně se oposlouchá. Naštěstí v poslední inscenaci Rokoka Čekání na slávu už některé písničky předvedly Vondráčkovou v poněkud rošťácké podobě. (Srdečně tedy nesouhlasím s Pavlem Grymem, který v Lidové demokracii ze 4. ledna naopak Vondráčkovou nabádá, že by..., měla jako žádoucí protiklad k dramatičtější a nervnější Kubišové systematicky rozvíjet svůj lyrický repertoár’. Čímž jí vlastně nabízí slušivou uniformu lyrického mezzosopránů).

¹⁰ ROHÁL, Robert. *Slavici a slavice. Zlatý a Český slavík Mattoni 1962 – 2008*. Řitka: DARANUS, s.r.o., 2008, s. 16.

*Ne dost využitě možnosti: Jazzové citění. Během tří kol pěvecké soutěže v roce 1964 Vondráčková zazpívala více synkop než potom za celou dvouletou pěveckou dráhu. A přitom máme jazzových interpretů tak málo...*¹¹

Další zajímavou a poměrně přísnou kritiku sklidil zpěvák Jiří Korn, o němž se v časopisu Melodie vyjádřil Leo Jehne, konkrétně ve statí věnované Intertalentu¹²: „Mimořádný sympaták s gumovým obličejem, jak to kdosi trefně vyjádřil. I hlasově je přímo předurčen pro veselé písničky, jeho nazál má říz a vytváří zajímavý, trochu nakrápělý témbro. Mnoho z toho, co Korn dělá, už tu bylo, naposled u Neckáře, ale nikdo před ním tento bufózní obor nedělal s takovou odzbrojující přirozeností. V písničce Proávám (Karel Svoboda – Vladimír Poštulka), která je hlasově náročná, má určité technické problémy, hlas sice ještě drží, ale je na prasknutí, ve Svobodově a Rytířově Yvettě je však zcela doma. Mimořádně chytlavou secesní písničku dovede vhodně podtrhnout, jeho výslovnost je srozumitelná, nemá pohybové stereotypy. Obecenstvo mu zjevně fandí a o jeho kariéře je už dnes prakticky rozhodnuto.”¹³

Naposled se zastavíme u Marty Kubišové, o které se po jejím čtvrtém místě ve Zlatém slavíku 1965 Jiří Černý vyjádřil takto: „Kubišová je pro mne obrovský talent. Má snad ty nejlepší stránky z Gotta a Matušky zároveň. Ona právě tak jako Gott může zpívat všechno od jazzu přes beat až po šanson a je přitom stejně osobitá a sdílná jako Matuška”. K jejímu zpěvu nadále říká: „Kubišová téměř nezazpívá dvě fráze stejně, a jako není opravdový lidský smutek jednostrunný, tak se mění i její hlas ve všelijak prolamovaných a třeba i nedokončených tónech. Způsob, jakým Kubišová frázuje, rozbíjí nejlíbivější melodie a zpěvačka tak vytváří nový hudební celek, provždy poznamenaný její osobitostí. A tento způsob je v souladu i se zvláštním dráždivým hlasem Marty Kubišové”.¹⁴

¹¹ ROHÁL, Robert. *Slavíci a slavice. Zlatý a Český slavík Mattoni 1962 – 2008*. Řitka: DARANUS, s.r.o., 2008, s. 31.

¹² Mezinárodní pěvecká soutěž v Gottwaldově.

¹³ ROHÁL, Robert. *Slavíci a slavice. Zlatý a Český slavík Mattoni 1962 – 2008*. Řitka: DARANUS, s.r.o., 2008, s. 62.

¹⁴ Tamtéž, s. 36.

Vyhlašování vítězů pátého ročníku ankety už natáčela televize, *Zlatý slavík* se tak stal nejdůležitější a nejsledovanější akcí v naší pop music. Od šestého ročníku (1967) hlasují čtenáři také dalších tiskovin – *Mladé fronty*, slovenské *Smeny*, *Československé televize* a hudebního časopisu *Melodie*. V témže roce vzniká také nová anketa hudebních kritiků *Beat 1968*, kterou bychom mohli pojímat jako předzvěst slavíkovské kategorie skupin. Vyhlášovala kategorie zpěváka a hudebníka sezóny, ve kterých se umísťovali muzikanti tehdejších převážně rockových kapel.

Od počátku bylo pravidlem vyhlášovat výsledky ankety vždy na začátku následujícího roku. V únoru 1969 se tedy uskutečnilo předávání cen za sedmý ročník 1968, jehož přímý přenos vysílala televizní síť *Intervize*. Přestože se anketa svými výsledky i počtem hlasů jevila standardně, Československo napříč tomu vstupovalo do ne právě lehkého období, v němž se po vzoru Sovětského svazu požadovalo, aby se tuzemská pop music stejně jako jiné sféry co nejvíce přiblížila sovětským interpretům. Výsledky osmého ročníku Slavíka už nebyly v časopise *Mladý svět* ani publikovány, čtenářům byly oznámeny pouze informace o počtu zaslaných hlasů. Prvenství Karla Gotta a Marty Kubišové tak bylo odtajněno až po dvaceti letech.

4. 2 ZLATÝ SLAVÍK V SEDMDESÁTÝCH LETECH (1970 – 1979)

Do následujících ročníků ankety se bezesporu promítla okupace Československa, takzvaná normalizace. I nadále chodily hlasy pro zpěváky Karla Kryla, Martu Kubišovou nebo Yvonne Přenosilovou, které ovšem nemohly být započítány. Kubišové byla zastavena umělecká činnost na základě falešné aféry a Kryl s Přenosilovou byli jedněmi z těch, kteří ihned po okupaci emigrovali.

V průběhu třináctého ročníku *Slavíka* (1974) vzniká nové ocenění *Bílá vrána*, kterou udělovala porota složená z hudebních odborníků společně se zástupci redakce časopisu *Mladý svět*. Jednalo se o cenu za nejlepší album a nejlepší singlovou nahrávku, které byly vyhlášovány až do roku 1978. Poté ocenění převzala redakce časopisu *Melodie* (už pod názvem *Melodie 1978*), zatímco ceny *Bílé vrány* se rozšířily i na další obory mladého československého umění.

Z hudebních odborníků zasedli v porotě: Lubomír Dorůžka, František Horáček, Oldřich Janota, Leo Jehne, Čestmír Klos, Josef Kotek, Aleš Sigmund či Stanislav Titzl. Z redaktorů *Mladého světa* jimi byli Jiří Janoušek, Jak Krůta či Jaroslav Vozobule.

Novinkou šestnáctého *Zlatého slavíka* 1977 bylo rozšíření kategorií na kategorii skupin. Bylo to ovšem v době, kdy průnik undergroundových skupin jako byla *The Plastic People of the Universe* do žebříčku ankety nebyl možný. Jednou z určujících podmínek totiž bylo vydání nahrávky a především svolení oficiálně vystupovat na základě státních přehrávek. Uměleckou činnost posuzovala tehdejší rekvalifikační komise, jejímž nepsaným pravidlem bylo neodpustit nikomu nic, zvláště pokud se jevil nepohodlný komunistickému režimu. V případě výjimky stejně čekalo zamítnutí ze strany umělecké agentury. *Zlatý slavík* tak v průběhu těchto let ztratil svou nezávislost, neboť redaktori byli nuceni falšovat výsledky na příkaz KSČ, což později přiznal také Miloš Matula, který výsledky hlasování zpracovával v několika předchozích ročnících.

4. 3 ZLATÝ SLAVÍK V OSMDESÁTÝCH LETECH (1980 – 1989)

Osmdesátá léta zaznamenala v anketě *Zlatý slavík* „invazi“ slovenských interpretů na přední příčky jejího žebříčku a taktéž byla především érou hudebních skupin. Stejně jako v předchozích letech nebyly v anketě započítány hlasy pro některé interprety, například pro kapelu *Pražský výběr* Michala Kocába (její zákaz trval až do roku 1988) nebo zpěvačku Janu Kratochvílovou, která v roce 1983 emigrovala do Anglie. Zakázaným zpěvákem se stal i Waldemar Matuška, který emigroval do Spojených států v roce 1986.¹⁵

Ze slovenských interpretů vystřídal Karla Gotta v roce 1982 nejprve Miroslav Žbirka, poté Peter Nagy, který se *Zlatým slavíkem* stal ve čtyřicetém ročníku (1984). Ve druhé polovině 80. let se do čela žebříčku dostal opět český zpěvák, své prvenství však neobhájil Karel Gott, nýbrž Dalibor Janda, který se na prvním místě udržel tři ročníky po sobě – konkrétně v anketě *Zlatý slavík* 1986, 1987 a 1988.

¹⁵ Příloha č. 1, bod č. 16.

Vidíme, že i v tehdejší době bylo možné – byť ne v takové míře jako dnes – že se mezi sebou prolínali zpěváci školení konzervatořemi a zpěváci, kteří zpěv nikdy nestudovali. Takto hovořil o svém hudebním vzdělání Dalibor Janda poté, co se stal podruhé zlatým slavíkem: „*Nikdy jsem se zpívat neučil, neměl jsem ani možnost, a proto zpívám po svém. Po vítězství na Děčínské kotvě mi nabídl pomoc jeden přední československý hlasový odborník. Abych ho navštívil, že mi poradí, jak zacházet s hlasem. Zatím jsem se mu neozval, a zpívám tak, jak mě obdařila příroda. Lidem se to, myslím, líbí, přestože nemám v rejstříku například krásný čistý falzet.*”¹⁶

V ženské kategorii byla nejúspěšnější Slovenkou Marika Gombitová. Ani jednou se sice nestala zlatou slavicí, ale podařilo se jí hned třikrát dosáhnout na druhé místo a předběhnout tehdejší ikony pop music – Vondráčkovou, Zagorovou či Rottrovou.

Kategorie nejoblíbenější písně roku byla na počátku sedmdesátých let již zrušena, kdyby však v osmdesátých letech došlo k její obnově, zcela jistě by ve *Zlatém slavíku 1983* zvítězila píseň *Holky z naší školky*, která proslavila zpěvácké duo Petra Kotvalda a Stanislava Hložka, pozdější idoly mladých dívek a žen. Tato píseň autorů Karla Vágnera a Pavla Žáka byla první skladbou v historii naší populární hudby, které se na deskách prodalo více než milion kusů.

4. 4 ZLATÝ SLAVÍK V DEVADESÁTÝCH LETECH (1990 – 1991)

Populární hudba byla do tzv. sametové revoluce především ideologickým nástrojem socialismu, který využíval jejího masového dopadu a vlivu zejména na mladé posluchačstvo. Po událostech 17. listopadu 1989 se v Československu mění společenská situace, což se promítá také v hudební oblasti: byly zrušeny kvalifikační přehrávky v kulturních střediscích a volnější vztah mezi státem a veřejnoprávními médii umožnil vznik nových soukromých televizí, rozhlasových stanic (Jiří Černý zmiňuje především tyto speciálně hudební: *Radio Country*, *Limonádový Joe* a

¹⁶ ROHÁL, Robert. *Slavíci a slavice. Zlatý a Český slavík Mattoni 1962 – 2008*. Řitka: DARANUS, s.r.o., 2008, s. 151.

rockové *Rádio I*¹⁷) a také menších uměleckých agentur a vydavatelství. Z hudebních periodik se nově objevuje *Harmonie*, *Rock & Pop* nebo *Folk & Country*.

Nejvýraznější vliv na vývoj naší tehdejší pop music měly právě vydavatelství a jejich reklamní politika.¹⁸ Na československý trh po roce 1989 vstupují vedle *Supraphonu* a *Pantonu* další velká vydavatelství: nejprve *Bonton* a *Popron*, později *Sony Music*, *BMG*, *EMI*, *PolyGram* a ve druhé polovině devadesátých let ještě *Warner Music*. Zatímco prodeji hudby a distribuci desek se daří, zájem o *Zlatého slavíka* se ztrácí a jak uvádí Robert Rohál: „anketa se začíná přežívat”.¹⁹

V roce 1990 se uskutečnil její devěťadvacátý ročník, v němž se i přes malý počet hlasujících²⁰ zřetelně promítlo, co si lidé v předchozích letech žádali a co jim bylo upíráno. V anketě znovu figurují někteří emigranti a další osobnosti, které byly vinou komunismu „vystrnaděny” z kulturního života – v mužské kategorii jsou těmito zástupci písničkáři Karel Kryl a Jaromír Nohavica a v ženské kategorii Marta Kubišová.

Vedle trezorových nahrávek vyšla i řada předtím zakázaných desek. Největším bestsellerem se proto v roce 1990 stalo album znovu „povolené” Marty Kubišové *Songy a balady*. V témže roce se taktéž konal její první porevoluční koncert, který proběhl 2. června v pražské *Lucerně* a začínal písní *Zlý dlouhý půst*, kterou měla zpěvačka v repertoáru ještě před zákazem vystupování.

Jubilejní třicátý ročník ankety *Zlatého slavíka* nebyl úspěšný ani pro její organizátory ani pro Karla Gotta, který od počátků její existence nasbíral již dvaadvacet zlatých trofejí. V roce 1991 se na první místo dostal frontman kapely *Team* Pavol Habera, v pořadí již třetí Slovák po Miroslavu Žbirkovi a Peteru Nagyovi.

Z důvodu nezájmu, který třicátý ročník provázel, se redakce *Mladého světa* rozhodla anketu ukončit. S posledními výsledky ankety přinášel článek redaktorů také tato

¹⁷ ČERNÝ, Jiří. *Zlatý fond české populární hudby. (Albové vývojové milníky 1960 - 2000.* Knihovna Kroměřížska, 2011. Dostupné online na <http://www.knihkm.cz/knihovna/oddeleni/hudebni-oddeleni/zlaty-fond.html?hledat=ji%C5%99%C3%AD%20%C4%8Dern%C3%BD> [cit. 16. 11. 2013].

¹⁸ DOHNALOVÁ, Lenka. *Populární hudba – Analýza vývoje 1990 – 2005.* Culturenet[online]. Dostupné na <http://www.culturenet.cz/index.php?cmd=page&id=96> [cit. 16. 11. 2013].

¹⁹ ROHÁL, Robert. *Slavíci a slavice. Zlatý a Český slavík Mattoni 1962 – 2008.* Řitka: DARANUS, s.r.o., 2008, s. 166.

²⁰ Počet hlasujících čtenářů v roce 1990: 12 186.

slova na rozloučenou: „Sbohem, Slavíku! Nemá cenu to protahovat...”²¹ I přes dlouhý rozhodovací proces nakonec redakce časopisu s menší dávkou sentimentu uznává, že se anketa přežila a „že československá pop-music je dnes co do zájmu okrajovou kulturní záležitostí, která navíc nepříliš vzrušuje současnou čtenářskou obec Mladého světa. Neznamená to, že se pop-music chceme úmyslně vyhybat, pomíjet ji, ale není třeba ji dál mapovat způsobem, který ztratil smysl. Třicet let je ve 20. století hrozně dlouhá doba, během níž se proměňují kontinenty a smyslu pozbývají i daleko závažnější věci než jedna čtenářská anketa v jedné malé zemi.”²²

Rok 1991 byl naopak úspěšným pro zpěvačku Ivetu Bartošovou, která z předchozího ročníku obhájila první místo a stala se podruhé za sebou zlatou slavicí. Kromě toho získala cenu jako nejoblíbenější zpěvačka televizních diváků a vydala u *Supraphonu* dvě velké desky – LP *Natur* a album *Closer Now*. Zatímco první bylo určeno domácím posluchačům, druhé album bylo natočeno v angličtině a putovalo do zahraničí. Ráda bych podotkla, že Iveta Bartošová není jediným případem, kdy zpěvák – ať už ze svého vlastního zájmu či nikoliv – dal přednost anglickému jazyku.

Tendence ke zpěvu anglických textů se objevuje už na samém počátku šedesátých let, což potvrzuje mnoho článků uveřejněných v hudebním časopisu *Melodie*. Důvody byly různé – zatímco některé zpěváky, kteří se zhlédli ve svých zahraničních hudebních vzorech, vedla čirá zvědavost, jiní se angličtiny drželi záměrně, čímž ovšem popuzovali dohlížecí orgány.²³ Tímto způsobem „vybočovali” z řady zejména rokenroloví zpěváci jako například Miki Volek, Petr Kaplan, Pavel Bobek a také zpěvačka Yvonne Přenosilová.

V devadesátých letech se poprvé v československé kinematografii objevuje současně s filmem i jeho soundtrack, vydaný na CD i kazetě. Jednalo se o film režiséra Filipa

²¹ ROHÁL, Robert. *Slavici a slavice. Zlatý a Český slavík Mattoni 1962 – 2008*. Řitka: DARANUS, s.r.o., 2008, s. 172.

²² Tamtéž, s. 172.

²³ ČERNÝ, Jiří. *Zlatý fond české populární hudby. (Albové vývojové milníky 1960 - 2000*. Knihovna Kroměřížska, 2011. Dostupné online na <http://www.knihkm.cz/knihovna/oddeleni/hudebni-oddeleni/zlaty-fond.html?hledat=ji%C5%99%C3%AD%20%C4%8Dern%C3%BD> [cit. 15. 2. 2014].

Renče *Requiem pro panenku* (1991), doplněný hudbou Ondřeje Soukupa a zpěvem Lucie Bílé.

Důvod, proč bychom následující řádky měli alespoň okrajově věnovat filmové muzice, je jednoduchý: tento hudební žánr se v naší populární hudbě rozvíjí od šedesátých let, ve kterých vznikají první filmové muzikály. Jmenujme muzikál *Starci na chmelu* (1964) nebo *Kdyby tisíc klarinetů* (1964), v němž si zahrála celá řada našich tehdejších nejpobulárnějších zpěváků – Matuška, Gott, Hegerová, Pilarová, Suchý a další. V sedmdesátých letech byla kromě filmu *Balada pro banditu* (1978) natočena také *Noc na Karlštejně* (1973) a *Romance za korunu* (1975) – k oběma napsal hudbu přední český skladatel Karel Svoboda. *Romance za korunu*, film režiséra Ladislava Rychmana, zachycoval na příběhu zamilovaného učně zákulisí popové scény, a byť měl poměrně „banální” dějovou linku, jeho obsazení bylo hvězdné (Karel Gott, Helena Vondráčková, Jiří Schelinger, Nad'a Urbánková, Rudolf Cortés).²⁴

Vedle Karla Svobody bychom měli zmínit také Jana Hammera, amerického hudebního skladatele a multiinstrumentalistu s českými kořeny. Po roce 1968 přesídlil do Spojených států, kde vystudoval *Berkeley College of Music* v Bostonu a kde také započal svou hudební kariéru. Ještě předtím však ve svých dvaceti letech složil hudbu k celovečernímu pohádkovému filmu *Šíleně smutná princezna* (1968). V současnosti je Jan Hammer celosvětově uznávaným hudebníkem a dvojnásobným držitelem ceny *Grammy*²⁵.

Zpět od výčtu našich hudebních filmových prvotín k anketě *Zlatý slavík*. Československá filmová hudba vykazovala bezesporu vysokou úroveň, a tak je jen škoda, že pro ni v anketě nebyl prostor. Směle mohla být obnovena kategorie písniček roku, v níž by posluchači hlasovali také pro svou nejoblíbenější filmovou píseň, skladatele nebo zvolili svůj nejoblíbenější hudební film. Taková projevená přízeň ze strany laické veřejnosti by určitě nebyla bezvýznamným ukazatelem, neboť filmy byly přece určeny široké veřejnosti a mohli se k nim vyjádřit především milovníci začínajícího muzikálu a fanoušci tehdejších pěveckých hvězd.

²⁴ ROHÁL, Robert. *Slavíci a slavice. Zlatý a Český slavík Mattoni 1962 – 2008*. Řitka: DARANUS, s.r.o., 2008, s. 86.

²⁵ americké hudební ceny kritiků

Řada populárních zpěváků se od devadesátých let prosazuje v muzikálu, který se sice už od padesátých let u nás hrál, avšak svůj pravý „boom” zažívá teprve po uvedení *Bídníků* (1992) a *Jesus Christ Superstar* (1994). O ambicích nastudovat muzikál tak, jako se hrál na světové úrovni, hovoří už Karel Štědrý v rozhovoru pro *Melodii* v roce 1963.

Vedle muzikálu stoupá také obliba české rockové skupiny *Kabát*. O rostoucí popularitě této formace svědčil nejprve fakt, že se jí „*po pouhých třech měsících od prodeje desky podařilo předběhnout co do návštěvnosti koncertů všechny české metalové kapely, prorazit do první desítky československé hitparády a jako jediné československé kapele vyhrát metalové klání Janaray Hard Show v konkurenci západních veličin.*”²⁶

Ve slavíkovské anketě boduje skupina *Kabát* až ve druhé polovině devadesátých let, které po pětileté pauze znovu provází anketa oblíbenosti, tentokrát už od roku 1996 pod jiným názvem – *Český slavík*.

Od devadesátých let u nás nastává klipová éra, v jejímž počátku se například prosazuje zpěvačka Anna K. Nejprve zaujala duetem *Kam jen jdou lásky mé*, který nazpívala s Ladislavem Křížkem, později především svým videoklipem k písni *Já nezapomínám*, což byl zároveň i její první singl.

²⁶ ROHÁL, Robert. *Slavíci a slavice. Zlatý a Český slavík Mattoni 1962 – 2008*. Řitka: DARANUS, s.r.o., 2008, s. 173 – 174.

5. ČESKÝ SLAVÍK

Doba, v níž byli populární zpěváci, zpěvačky a skupiny bez *Slavíků*, trvala pět let. Počínaje rokem 1996 se anketa začíná znovu organizovat a je přejmenována na *Českého slavíka* (1996 – 1998). Poté je k názvu připojen hlavní sponzor a anketa se tak od roku 1999 po současnost nazývá *Český slavík Mattoni*.

5. 1 ČESKÝ SLAVÍK V DEVADESÁTÝCH LETECH (1996 – 1998)

Poslední ročník *Zlatého slavíka* se konal v roce 1991. O jejím ukončení rozhodla redakce *Mladého světa* poté, co jubilejní třicátý ročník provázela značný nezájem veřejnosti. Od nástupu roku 1989, kdy se otevřely hranice, začalo do českého prostředí proudit velké množství zahraniční hudby, která se zpod pultů nahrnula do všech rozhlasových stanic, televize a dalších médií. Posluchači si nyní žádali více, než jim dosavadní populární scéna mohla nabídnout, a lidé v médiích se s odmítavým přístupem stavěli ke zpěvákům, jejichž kariéra byla za minulého režimu úspěšná.

Po pětileté odmlce mezi lety 1991 – 1996 se *Slavíka* ujali noví organizátoři, anketu přejmenovali na *Českého slavíka* a v roce 1996 uspořádali její první ročník. Výsledky byly slavnostně vyhlášeny na koncertě v *Hudebním divadle* v Karlíně. S ohledem na počet hlasujících v posledním ročníku *Zlatého slavíka* (4 991 hlasů) a v roce 1996 (137 000 hlasů) je patrné, že „*Obnovená anketa popularity interpretů populární hudby Český slavík navázala na svého slavného předchůdce nečekaně úspěšně. Zpěváci a skupiny, ale i česká veřejnost, anketu přijali.*”²⁷

První ročník *Českého slavíka* znamenal zároveň rekord v počtu zaslaných hlasovacích lístků, neboť ten dosavadní činil 115 145 hlasů (hlasujícími byli také občané ze Slovenska) ve 26. ročníku ankety (1987).

²⁷ Český slavík Mattoni [online]. Dostupné na http://www.ceskslavikmattoni.cz/historie-ankety/cmsarticle/#.Uz_hAKh_uwA [cit. 16. 3. 2014].

Členění ankety se od předchozích let nijak nelišilo, ceny byly tradičně udělovány v kategorii zpěváků, zpěvaček a hudebních skupin. Ve třetím ročníku (1998) bylo ocenění rozšířeno i na nejprodávanější album.

Vyhlašovatelem prvního *Českého slavíka* byla opět redakce *Mladého světa*, druhý však přenechala časopisu *Květy*. Hlasovací lístky zveřejnil také další tisk: *Zemské noviny*, časopisy *Vlasta*, *Bravo* a *TV Magazín*. Ve druhém ročníku se navíc počet hlasujících rozrostl o rekordních sto tisíc, což potvrdilo, že posluchači – i přes příliv zahraniční muziky – rádi ocení domácí interprety a české písničky. Třetího ročníku se v roce 1998 ujala společnost *Musica Bohemica*, jenž anketu vyhlásila společně s *Květy* a společností *Art Production K./2*. V roce 1999 se novým generálním partnerem soutěže stala Karlovarská minerální voda *Mattoni* a název ankety byl rozšířen na *Český slavík Mattoni*.

Rozmezí pěti let je v pop music dlouhá doba. V tomto období se u nás samozřejmě zrodily nové hvězdy, které tak dosahovaly prvních příček slavíkovského žebříčku. Kategorii zpěvaček ovládla Lucie Bílá, která se v posledním ročníku *Zlatého slavíka* umístila ještě jako jedenáctá, poslední zlatá slavice Iveta Bartošová oproti tomu skončila na místě pátém.

Devadesátá léta byla mimořádná především pro rozvoj muzikálové tvorby, což se výrazně promítlo ve výsledcích hlasování do *Českého slavíka*. Mnoho populárních zpěváků a zpěvaček si své publikum získalo právě díky účinkování v některém z tehdejších muzikálů. Nejúspěšnějšími tituly se staly světoznámé *Les Misérables* a *Jesus Christ Superstar*, ve kterém zazářili například Kamil Střihavka, Daniel Bárta nebo Bára Basiková. Následoval muzikál *Dracula*, od českého autorského tria Karel Svoboda, Richard Hess, Zdeněk Borovec, který přinesl popularitu Danielu Hůlkovi, Leoně Machálkové či Magdě Malé.

Obnovená anketa popularity se netýkala pouze nové nastupující generace, pro mnoho zkušených, ostřílených hvězd – stálíc československé populární hudby – znamenala velkolepý návrat. Karel Gott v letech 1996 a 1998 znovu obhájil své prvenství v mužské kategorii, zatímco Helena Vondráčková se pravidelně umísťovala na třetím či čtvrtém místě v ženské kategorii. Zlatým *Českým slavíkem* pro rok 1997 se stal Daniel Hůlka, kterého až v roce 2012 následoval Tomáš Klus.

Přímý přenos ze slavnostního předávání cen provázel teprve třetí ročník *Českého slavíka*, v němž byla oceněna také nejprodávanější alba. Staly se jimi *Duety* Karla Gotta a Lucie Bílé, *Modrý sen* Ilony Csákové, *Cik cak* skupiny Lunetic a *Honza* Jana Nedvěda.

První ročníky *Českého slavíka* sebou přinesly několik zajímavostí: 1. Vedle populárních zpěváků se v jednom z ročníků objevilo jméno operní divy Evy Urbanové (rok 1998, 12. místo). 2. Objevili se interpreti, kteří byli zároveň autory své hudby – například Alice Springs, mladá zpívající klavíristka (rok 1998, 10. místo) nebo bratrská dvojice, písničkáři František a Jan Nedvěd.

Příliv zahraniční hudby způsobil, že její vliv na české zpěváky, skladatele i producenty začal být poměrně dosti patrný. Po vzoru anglických *Take That* byla vytvořena chlapecká hudební skupina *Lunetic*, která už během svého počátku v anketě slavila velký úspěch (rok 1998, 3. místo). Oceněné album Ilony Csákové *Modrý sen* obsahovalo několik „cover“ verzí úspěšných zahraničních hitů (*La Isla Bonita*, v originále píseň zpěvačky Madonny) a stejně tomu bylo i v případě alba *Hvězdy jako hvězdy* Lucie Bílé, na kterém se objevilo čtrnáct převzaných skladeb.

6. ČESKÝ SLAVÍK MATTONI (1999 – současnost)

V roce 1999 získává anketa nového generálního partnera – *Karlovarskou minerální vodu Mattoni* – a její název je rozšířen na *Českého slavíka Mattoni*. Slavík na počátku nového milénia vyzrál v prestižní společenskou událost, jejíž průběh byl televizní stanicí každoročně vysílán v přímém přenosu.²⁸

Po roce 2000 dochází k několika změnám ve způsobu hlasování a také v kategoriích, které jsou rozšířeny o podkategorie. Stejným však zůstává fakt, že v žebříčku ankety i nadále mezi sebou „soupeří“ stálce a nováčci české populární hudby.

Hlasování

V roce 2002 se od tradičních hlasovacích lístků přechází na hlasování formou SMS z mobilního telefonu. Důvodem byla novinářská podezření, „že by někteří interpreti nebo jejich fanoušci mohli skupovat časopisy s hlasovacími lístky a snažit se zasílat do ankety hlasy nad rámec fair play. Nutno připomenout, že žádné z podezření se po prošetření nepotvrdilo.“²⁹ Vzhledem k tomu, že tato novinka byla pro řadu starších posluchačů obtížně proveditelná, zaznamenal rok 2002 v počtu zaslaných hlasů značný propad – o více než sto tisíc.³⁰ Pravidla stanovovala, že z jednoho mobilního telefonu může posluchač hlasovat v každé kategorii jen jednou. Od roku 2004 je dovoleno hlasovat prostřednictvím dalšího technicky vyspělého média – internetu.

Kategorie

V roce 2000 a 2001 přibýly nejprve dvě nové podkategorie: *Objev roku* a *Cena teenagerů*, v níž mohli hlasovat mladší posluchači ve věku od 13 do 19 let. Tato cena putovala do rukou Lucie Bílé, druhé místo patřilo skupině *Lucie* a třetí *Lunetiku*. Jak zmiňuje Rohál, pozoruhodné bylo, že v první desítce tohoto žebříčku se umístili rovněž Karel Gott (5. místo) a Helena Vondráčková (8. místo). V následujícím ročníku byla podkategorie zrušena, neboť její výsledky se takřka v ničem nelišily od umístění v jednotlivých kategoriích.

²⁸ Od roku 2003 přináší tento přímý přenos se Státní opery v Praze veřejnoprávní televize TV Nova. V tomtéž roce se k ní připojila také rozhlasová stanice *Český rozhlas 1 – Radiožurnál*.

²⁹ ROHÁL, Robert. *Slavíci a slavice. Zlatý a Český slavík Mattoni 1962 – 2008*. Řitka: DARANUS, s.r.o., 2008, s. 178.

³⁰ Počet hlasujících v roce 2001 činil 225 001, zatímco v roce následujícím pouhých 61 494.

Objev roku

je vedlejší kategorií udělovanou pravidelně od roku 2001. *Smyslem kategorie Objev roku je ocenit a zpopularizovat zpěváky, zpěvačky nebo hudební skupiny, jež se v uplynulém roce výrazněji prosadili na hudební scéně a jejichž působení reflektuje moderní trendy populární hudby a znamená rovněž přínos z hlediska žánrů, interpretace apod.[...] Objev roku je jediná kategorie ankety, ve které může kdokoli figurovat pouze na základě nominace. O nominaci rozhoduje porota složená z hudebních odborníků, která na základě výše uvedených kritérií vybere minimálně dva a nejvíce tři subjekty. O nich pak v samostatném hlasování rozhodují posluchači.*³¹

Na oficiálních webových stránkách³² ankety *Český slavík Mattoni* jsou uvedeni členové poroty:

Josef Vlček – hudební publicista

Jana Záhorková – redaktorka kulturní redakce MF Dnes a iDnes.cz

Michal Čech – režisér

Jan Dědek – hudební publicista Lidových novin

Pavel Kloupar – ředitel hudebního festivalu Sázavafest

Michal Klein – moderátor TV Óčko

Jan Kábrt – zástupce šéfredaktora deníku Blesk

Jaroslav Špulák – hudební publicista deníku Právo

Skokan roku

je vedlejší kategorií, která je v anketě udílená od roku 1998. Cena náleží interpretovi, který v žebříčku postoupil o největší počet příček směrem nahoru. Nejprve se udílela jako jedna v rámci celého ročníku, poté v letech 2003 – 2009 ve všech třech hlavních

³¹Český slavík Mattoni [online]. Dostupné na <http://www.ceskyslavikmattoni.cz/objev-roku/cmsarticle/#.UvEp12J5OwA> [cit. 15. 3. 2014].

³²Český slavík Mattoni [online] Dostupné na <http://www.ceskyslavikmattoni.cz> [cit. 15. 3. 2014].

kategoriích a nyní, počínaje rokem 2010, je cena udělována pouze jedna bez ohledu na hlavní kategorie.

Vítězové kategorie *Skokan roku*:

1998 – *Lunetic*

1999 – *Damiens*

2000 – Martin Maxa

2001 – Leoš Mareš

2002 – Josef Vojtek, Monika Absolonová, *Ready Kirken*

2003 – Jakub Smolík, Monika Absolonová, *Verona*

2004 – Richard Krajčo, Radůza, *J. A. R.*

2005 – Petr Bende, Helena Zet'ová, *Votchi*

2006 – Matěj Ruppert, Iva Frühlingová, *Wanastowi vjecy*

2007 – Zbyněk Drda, Barbora Zemanová, *Argema*

2008 – Jarek Filgas, Iveta Bartošová, *Gipsy.cz*

2009 – Vojtěch Dyk, Marta Jandová, *Nightwork*

2010 – Xindl X

2011 – Monika Bagárová

2012 – *Eddie Stoilow*

Do kategorií udělovaných po roce 2006 patří: *Absolutní slavík*, *Slavíci bez hranic*, *MTV videoklip roku*, *Nejoblíbenější píseň posluchačů Rádia Impuls*, *Hvězda internetu*.

Absolutní slavík

Hlavním kritériem pro tuto kategorii je získání nejvyššího počtu hlasů napříč všemi kategoriemi. Cena byla udělena v těchto ročnících: 2007, 2011, 2012, 2013.

Vítězové kategorie *Absolutní slavík*:

2007 – Lucie Bílá

2011 – Lucie Bílá

2012 – Lucie Bílá

2013 – Karel Gott

Slavíci bez hranic

Kategorie, v níž se hlasuje o nejoblíbenějšího slovenského interpreta. Vítězem může být zpěvák zpěvačka a také hudební skupina.

Vítězové kategorie *Slavíci bez hranic*:

2008 – No Name (2. Elán, 3. Horkýže slíže)

2009 – No Name (2. Elán, 3. Pavol Habera)

2010 – No Name (2. Elán, 3. Marika Gombitová)

2011 – No Name (2. Elán, 3. Miroslav Žbirka)

2012 – No Name (2. Miroslav Žbirka, 3. Elán)

2013 – No Name (2. Miroslav Žbirka, 3. Elán)

Vítězové kategorie *MTV videoklip roku*:

2011 – Charlie Straight (videoklip k písni „*School Beauty Queen*”)

2012 – Tereza Kerndlová (videoklip k písni „*Tepe srdce tvý*”)

2013 – Kryštof a Tomáš Klus (videoklip ke společné písni „*Cesta*”)

Vítězové kategorie *Nejoblíbenější píseň posluchačů Rádia Impuls*:

2011 – „*Navzdory hříchům*” (Petr Kolář; hudba: Tom Nichols, Anders Wollbeck, Mattias Lindblom, Klaus Derendorf / text: Viktor Dyk, Petr Kolář)

2012 – „*Pánubohu do oken*” (Tomáš Klus)

2013 – „*Cesta*” (skupina Kryštof a Tomáš Klus)

Hvězda internetu

je soutěžní kategorií ankety, která dává šanci jakýmkoliv mladým, ať už začínajícím nebo zkušeným, interpretům, kteří musí být starší 15 let. Vítězi je cena předána na slavnostním vyhlášení hlavních kategorií, dále získává digitální podporu či videoklip v hodnotě 100 000 Kč.

Vítězové kategorie *Hvězda internetu*:

2012 – *Charlie Straight*

2013 – Johny Machette

Jak bylo v úvodu kapitoly naznačeno, *Slavík* se stává věcí tradice, ke které neodmyslitelně patří stálý „střet“ mezi dozrívající generací zpěváků populární hudby s mladší konkurencí. Tu na počátku 21. století nejprve představovali muzikáloví zpěváci Daniel Hůlka, Petr Muk, nebo Petr Kolář, v pozdějších letech zejména interpreti, kteří se prosadili díky pěvecké talentové soutěži *Superstar*.

V obležení účastníků pěveckých soutěží je anketa poprvé v roce 2004, ve kterém se konal první ročník *Česko hledá Superstar*, české verze *Pop Idol*, což je britská televizní pěvecká soutěž s prvky reality show. Vítězka prvního ročníku, teprve sedmnáctiletá Aneta Langerová, se stala *Objevem roku 2004* a další dva finalisté soutěže (Tomáš Savka, Sámer Issa) se umístili v první desítce mužské kategorie zpěváků.

Po první řadě *Česko hledá Superstar* se spustila vlna dalších nejenom ryze pěveckých talentových soutěží, které svým účastníkům umožnily nastartovat hudební kariéru a jejich jména tak pravidelně figurují mezi nominovanými v anketě *Českého slavíka*.

Na zlaté příčky *Slavíka* dosáhli v novém miléniu Aneta Langerová (2005, 2006) v kategorii zpěvaček a Tomáš Klus (2012) v kategorii zpěváků. Kategorie hudebních skupin nemá příliš překvapivé výsledky, pouze co se umístění týče, neboť v ní nejvíce figurují kapely *Kabát* (zlatého *Českého slavíka* získala naposledy v roce 2012), *Chinaski* (první místo v anketě získala v roce 2005) a *Divokej Bill* (vítězem v roce 2006). V posledních dvou ročnících se do třetího místa umisťuje kapela *Nightwork* a *Kryštof*, která v poslední ročníku získala první místo.

Pravidelná vítězství Karla Gotta a umístění Heleny Vondráčkové v první trojici dokazují, že tato generace zpěváků si zachovává přízeň fanoušků i v současných ročnících *Slavíka*. Oba zpěváci se na přelomu století obklopili mladšími produkčními týmy a zapracovali na svém repertoáru, které by mohlo zaujmout i mladší publikum, což se jim podařilo.

Vondráčkové album *Vodopád* vydané v roce 2000 se neslo v tanečním duchu a tehdejší kritikou bylo velmi dobře přijato: „Odvázanější taneční styl by člověk čekal spíš od Lucie Bílé nebo Bány Basikové než od Heleny Vondráčkové.[...] V kategorii domácí hudby diskotékového střihu nemá *Vodopád* srovnání díky zvukové dokonalosti a vyváženosti. [...] Ve světě se nabízí volnější srovnání s veteránkou Cher, která před několika lety podnikla pokus s tanečním albem *Believe*.“, kritika Vladimíra Vlasáka v deníku *MF Dnes*.³³

Také Karel Gott se po vzoru Vondráčkové představil s novým albem *Pokaždé* (2002) v poněkud jiném, modernějším světle. V interview s Vladimírem Vlasákem se Gott rozhovořil o tom, jak obezřetný se vždy snaží být při výběru písní a na to padla zajímavá zmínka, že častokrát závidí umělcům – skladatelům, jenž si skládají své vlastní písně, neboť přesně „vědí, co chtějí zpívat a dokážou si píseň vyrobit.“³⁴ Uvádí některé ze svých oblíbených zpívajících hudebníků – Eltona Johna, Phila Collinse a Stinga.

S odkazem na anketu si lze všimnout, že v této oblasti je na české populární scéně značná mezera, neboť mnoho jmen zpívajících skladatelů se mezi vítězi nevyskytuje. Výjimkou jsou zpěváci Daniel Bárta, Daniel Landa a Tomáš Klus.

³³ ROHÁL, Robert. *Slavíci a slavice. Zlatý a Český slavík Mattoni 1962 – 2008*. Řitka: DARANUS, s.r.o., 2008, s. 202.

³⁴ Tamtéž, s. 213.

7. 1 HUDEBNÍ PUBLICISTIKA

PERIODIKA ZABÝVAJÍCÍ SE POPULÁRNÍ HUDBOU

Na následujících stranách se budu věnovat tématu hudební publicistiky, neboť stěžejní část mé bakalářské práce je postavena na článcích a recenzích uveřejněných v hudebních časopisech, které zde na československém trhu působily a které se věnovaly oblasti populární hudby. Nejznámějšími a zároveň jedinými periodiky tohoto druhu byla *Melodie* a *Gramorevue*, která jsou popsána v podkapitolách.

Hudební publicistika se u nás rozvíjí koncem druhé poloviny 19. století, a to nejprve ve formě hudebních příloh národně-obrozeneckých novin. První hudební časopisy byly zaměřeny především na odbornou veřejnost, proto bychom měli důrazně rozlišovat mezi hudební kritikou, která se u nás rozvíjí do první poloviny 20. století, a hudební publicistikou, která se z této široké větve později vyčleňuje a je otevřená široké veřejnosti.

Po druhé světové válce u nás stoupá obliba jazzu a taneční muziky, prostor tak získávají některé nové časopisy – *Hudební rozhledy*, *Lidová tvořivost* a později *Gramorevue*.

S vývojem hudební publicistiky v Československu bychom však měli mít na zřeteli sociálně-politické klima, což připomíná i *Slovník české hudební kultury*: „Po roce 1945 se v podmínkách dobových politických změn intenzivně uvažuje o funkční proměně hudební kritiky, v níž spatřuje významný nástroj ideologického působení hudební publicistiky na širokou veřejnost.“³⁵

I přes zájem redaktorů psát o hudbě lidem se můžeme domnívat, že vzhledem k socialistické vládě to byl prostředek pro ovlivňování široké posluchačské veřejnosti. Jistě je potřeba u hudebních publicistů ocenit, že se snaží přiblížit hudbu nejširší veřejnosti, recenzují a komentují ji, čímž také nabádají ke zvyšování její úrovně. Veškeré snahy však mají jakousi přidanou hodnotu – obezřetnost v rámci

³⁵ FUKAČ, Jiří – VYSLOUŽIL, Jiří – MACEK, Petr (edd.): *Slovník české hudební kultury*, Praha: Supraphon, 1997, s. 318.

režimu.

7. 1. 1 MELODIE

Melodie vznikla rozdělením měsíčníku *Lidová tvořivost*, který měl sloužit především členům amatérských uměleckých souborů – hudebních, sborových i tanečních.³⁶ Rozštěpením tohoto periodika vznikly *Taneční listy* a zmiňovaná *Melodie*, která vycházela ve dvou vlnách: nejprve od roku 1963 do srpna roku 1993, po revoluci byl časopis znovu obnoven v lednu 1994 a vycházel až do roku 2000.³⁷ Časopis byl od roku 1948, kdy zanikl měsíčník *Jazz*, prvním časopisem specializovaným na jazz a populární hudbu.³⁸ Vydávat jej začalo *Ministerstvo školství a kultury* v nakladatelství *Orbis* a jeho nejznámějším podnázvem byl *Melodie – časopis, který hraje*.

Zatímco ve většině zahraničních zemí se v oblasti taneční hudby vyskytovalo několik specializovaných časopisů – každý pro jiné obecní prostředí, *Melodie* byla na domácích pultech ve svém oboru časopisem jediným – částečně s výjimkou *Hudebních rozhledů*.³⁹

Melodie se měla nejprve postarat o všechny amatérské hudebníky z oblasti moderní taneční hudby a jazzu, sborového zpěvu a zpěvu vůbec. Praxe však ukázala, že toto členění bylo pro tehdejšího čtenáře nedostačující, proto se od druhého ročníku začíná zabývat celou širokou oblastí zábavné a jazzové hudby, jejími progresivními proudy – big beatem, moderním jazzem i folkem, a to v amatérském i profesionálním měřítku.

V době jejího vzniku byl její nejvýznamnější osobností Lubomír Dorůžka, muzikolog, publicista a překladatel, který časopis řídil v letech 1964 – 1971. Jeho zásluhou dostali prostor mladí hudební novináři jako Jiří Černý nebo Jaromír Tůma (dále například Igor Wasserberger, Ivan Soeldner, Antonín Matzner, Jan Křtitel

³⁶ TITZL, Stanislav. Tentokrát o Melodii. Rozhovor s Lubomírem Dorůžkou. *Melodie*, 1965, č. 6, s. 121.

³⁷ JEŽKOVÁ, Vladimíra. *Časopis Rock&Pop na pozadí současné české hudební publicistiky*. Bakalářská práce. Pardubice: Univerzita Pardubice, Filozofická fakulta, 2009, s. 23.

³⁸ KNAPÍK, Jiří, FRANZ, Martin a kol. *Průvodce kulturním děním a životním stylem v českých zemích 1948 – 1967*. Praha: Nakladatelství Academia, 2011, s. 540.

³⁹ TITZL, Stanislav. Tentokrát o Melodii. Rozhovor s Lubomírem Dorůžkou. *Melodie*, 1965, č. 6, s. 121.

Sýkora) i zkušený matadoři jako Stanislav Titzl, Josef Kotek, Leo Jehne, Ivan Poledňák nebo Petar Zapletal.⁴⁰

Časopis vedle studií a odborně zaměřených článků informoval o pořádaných koncertech a festivalech, přinášel reportáže, polemiky, rozhovory s lidmi z hudební branže, profily zahraničních a domácích interpretů a také recenze singlů a alb. Jedním z důvodů, proč se stal tolik oblíbeným a čteným periodikem, byla jeho inzertní příloha, v níž si hudebníci všeho druhu vyměňovali cenné rady a tipy nebo měnili své hudební nástroje a aparatury pro svou produkci.⁴¹

Jednou z rubrik *Melodie* byly také hudební ankety či soutěže, pořádané buďto samotnou redakcí časopisu nebo jinou organizací.

Od svého založení až do konce osmdesátých let, uvádí Knapík – Franz a kol., byla *Melodie* „nejdůležitějším a nejčtenějším oficiálním hudebním časopisem.”⁴² Z důvodu značné publicistiky a popularity listu jej pečlivě sledovalo ÚV KSČ, neboť „některé její články dýchaly svobodou a, o tehdejší umění Velké Británie a Ameriky se nepsalo s pěnou u úst”. (Jiří Černý.)⁴³

K nejtvrdějšímu zásahu ze strany politických představitelů došlo začátkem osmdesátých let, kdy byla původní redakce rozpuštěna a nahrazena poslušnými kádry, což způsobilo, že se z do té doby seriózního periodika stal časopis poplatný režimu.

Časopis *Melodie* můžeme – především v začátcích jeho působení – právem považovat za průlomový a nekonvenční, a to vzhledem k období, v němž dochází ke změně estetického pěveckého ideálu⁴⁴, a taktéž vzhledem k potřebám mladých hudebníků a čtenářů. Nutno zdůraznit, že periodikum tohoto typu a zaměření zde v současnosti neexistuje.

⁴⁰ KNAPÍK, Jiří, FRANZ, Martin a kol. *Průvodce kulturním děním a životním stylem v českých zemích 1948 – 1967*. Praha: Nakladatelství Academia, 2011, s. 540.

⁴¹ JEŽKOVÁ, Vladimíra. *Časopis Rock&Pop na pozadí současné české hudební publicistiky*. Bakalářská práce. Pardubice: Univerzita Pardubice, Filozofická fakulta, 2009, s. 24 – 25.

⁴² KNAPÍK, Jiří, FRANZ, Martin a kol. *Průvodce kulturním děním a životním stylem v českých zemích 1948 – 1967*. Praha: Nakladatelství Academia, 2011, s. 540.

⁴³ Tamtéž, s. 540.

⁴⁴ *Melodie*, 1967, č. 5, s. 106.

7. 1. 2 GRAMOREVUE

Časopis *Gramorevue* byl hudebním měsíčníkem, který vydávalo *Státní hudební nakladatelství* v Praze. Vycházel v letech 1965 – 1993 ve formátu 359 mm x 505 mm. Byl určen především posluchačům gramofonových desek a na rozdíl od *Melodie* se krom populární hudby věnoval poměrně rozsáhle hudbě vážné.

Mezi lety 1965 – 1973 nesl název *G: noviny ze světa hudby a filmu*, v roce 1973 byl změněn jeho podnázev na *Supraphonrevue* a od roku 1975 byl časopis vydáván jako *Gramorevue*.

Mezi rubrikami bychom našli životopisy skladatelů, profily hudebníků, novinky na gramofonových deskách a také inzerci. Objevují se i recenze na divadelní, muzikálová představení nebo opery. V redakci se vystřídalo mnoho známých hudebních publicistů (Jiří Černý, Josef Vlček nebo Petr Žantovský) a jedním z příspěvů byl také Robert Rohál.⁴⁵

7. 1. 3 MLADÝ SVĚT

Přestože *Mladý svět* nepatří mezi ryze hudební periodika, rozhodla jsem se věnovat mu následující dvě stránky, neboť právě jeho redakce dala vzniknout anketě *Zlatého slavíka*.

Časopis vycházel v letech 1959 až 2005. Jako týdeník byl vydáván *Ústředním výborem Československého svazu mládeže* v nakladatelství *Mladá fronta* s podtitulem *Týdeník československé mládeže*.

*„Jednalo se o široce koncipovaný společenský časopis, který akcentoval témata týkající se mladé generace. Jeho vznik dokumentoval trend rostoucího významu mládeže ve společenském životě, který s určitým zpožděním za západoevropskými zeměmi pronikal i do Československa.“*⁴⁶

⁴⁵ Časopis *Gramorevue* by dnes oslavoval 49. výročí. *Musicscaper. Hudobný priestor*. [online]. Dostupné z <http://www.musicscaper.sk/?clanok=1864> [cit. 1. 3. 2014].

⁴⁶ KNAPÍK, Jiří, FRANZ, Martin a kol. *Průvodce kulturním děním a životním stylem v českých zemích 1948 – 1967*. Praha: Nakladatelství Academia, 2011, s. 567.

Časopis se věnoval nejrůznějším tématům, která zajímala mladé čtenáře – hudba, film, móda, zahraniční a domácí kultura. Jednalo se o reportáže, rozhovory, zajímavosti ze světa i domova, módní zpravodajství i kreslené vtipy, které vždy přinášela zadní strana. *Mladý svět* se stal rovněž iniciátorem řady akcí, které byly zaměřeny na mladé lidi, například spoluorganizoval soutěž *O srdce Mladého světa* (soutěž v ženské kopané) nebo *Hledáme ideální dívku* (první volba československých královen krásy).

V hudební sekci byly otiskovány texty i notové zápisy oblíbených písní. Přestože se těšily oblíbenosti, *Mladý svět* byl nucen jejich publikování omezit, z důvodu monopolních práv *Pantonu* a *Státního hudebního nakladatelství*. Jako příloha pro předplatitele vycházela od roku 1964 edice pěti malých desek (*Big Beat Mladého světa*), která obsahovala cover verze rockových hitů nazpívaných československými zpěváky, což znamenalo průlom do distribuce bigbítových nahrávek v Československu.⁴⁷

Nápad na veřejné hlasování v tehdejší československé popmusic vzešel rovněž z redakce časopisu *Mladý svět*, která ve svém 50. čísle vyzvala čtenáře, aby hlasovali pro nejlepšího zpěváka a písničku roku. Konkrétní podobu ankety – od názvu, struktury až po trofej – stanovil její zakladatel Ladislav Smoljak, tehdejší redaktor časopisu, který se později proslavil jako herec, autor a režisér pražského *Divadla Járy Cimrmana* i několika filmových komedií. Sám přiznává, co jej vedlo k výběru názvu i co bylo k prosazení nápadu nutné: „*Anketa samotná byl můj nápad, se kterým jsem přišel na jedno pravidelné týdenní sezení redakce Mladého světa. O názvu jsme pak debatovali. Chtěli jsme, aby se dal vtělit i do nějakého předmětu, který by vítěz dostal na památku. Padaly různé návrhy - vzpomínám si na Zlaté hrdlo, které bychom zhmotnili zlatým hrdlem skleněné lahve. Nakonec se objevil Zlatý Slavík a jeho ztvárnění dětským pískátkem. ;Jediný problém: aby to šéfredaktor dokázal prosadit nahoře, což byl v tomto případě Ústřední výbor Svazu československé mládeže.*”⁴⁸

⁴⁷ Tamtéž, s. 567.

⁴⁸ MORAVEC, Martin. *Zlatý slavík – nesmrtelná anketa*. Idnes.cz [online]. Dostupné na http://kultura.idnes.cz/zlaty-slavik-nesmrtelna-anketa-d3i-/hudba.aspx?c=A031204_102642_hudba_jup[cit. 1. 4. 2014].

Ladislav Smoljak v redakci působil v letech 1961 – 1963, také Jiří Černý zde krátce působil, a to v roce 1961, 1963 – 1965.

Podobně jako *Melodii* také *Mladý svět* zasáhla normalizační vlna, čistky přišly na přelomu šedesátých a sedmdesátých let. V osmdesátých letech se *Mladý svět* naopak zařadil mezi odvážnější oficiální listy. V květnu 2005 vyšel naposledy, poté byl sloučen s časopisem *Instinkt*.

PRAKTICKÁ ČÁST

8. HODNOCENÍ ANKETY NA POZADÍ MELODIE A DALŠÍCH PRAMENŮ

Praktická část mé bakalářské práce se opírá o články a recenze publikované v odborných hudebních časopisech (především *Melodie*), které jsou zároveň podrobeny kritickému zhodnocení.

Cílem praktické části bylo usouvztažnit výsledek bádání s jednotlivými ročníky ankety *Zlatý slavík* a na základě takto získaných poznatků zhodnotit vývoj české a slovenské populární hudby.

Ráda bych poukázala na to, že výsledky ankety ne vždy korespondovaly s aktuálním vývojem populární hudby u nás a ne vždy pravdivě vypovídaly o jejím skutečném stavu, což bylo způsobeno politickými událostmi.

Vedle recenzí jsem zvolila také explorační metodu rozhovoru, který mi poskytl novinář Robert Rohál, jenž je zároveň autorem publikace *Slavíci a slavice*. Z této knihy, která se podrobně zabývá právě tematikou *Zlatého*, později *Českého slavíka*, jsem čerpala zejména faktografické údaje.

Kapitoly jsou rozděleny stejným způsobem jako v předchozí části. Jednotlivě se v nich zabývám šedesátými, sedmdesátými a osmdesátými lety. Devadesátá léta a období od milénia po současnost jsem se z pragmatického hlediska rozhodla spojit dohromady, což je rozvedeno v příslušné kapitole (8. 4).

8. 1 ŠEDESÁTÁ LÉTA

Šedesátá léta jako symbol hudby jazzového okruhu, prvního *Zlatého slavíka* i rozvoje hudební publicistiky lze považovat za přínos v naší populární hudbě. Po druhé světové válce obliba jazzu a taneční muziky u nás pozvolna stoupá. Přestože si jazzová hudba postupně získává své příznivce – zejména mezi mladými lidmi, má stále řadu odpůrců, kteří v ní spatřují prostředek ke kažení mládeže a imperialistický nástroj⁴⁹.

Tento fakt se promítl hned do prvního ročníku *Zlatého slavíka*, po jehož vyhlášení následovaly reakce čtenářů. Nejvíce emocí vzbudil jistý kapelník Sommer, který do redakce *Mladého světa* napsal: [...] „Proč nejsou písničky komponovány na náš český rytmus polkový a valčíkový? A proč se neozve z rozhlasu naše národní píseň – proč se nehraje třeba i na Silvestra a Nový rok? A na ty dny i něco krásného z vážné hudby? Pryč s jazzem!”⁵⁰

Na obranu jazzové hudby v Československu je třeba podotknout, že její úroveň byla velmi vysoká, takřka srovnatelná se světovou špičkou. Důkaz najdeme v článku uveřejněném v prvním čísle *Melodie* z roku 1963, který čtenáře informuje, jak naše soubory, reprezentované jmény Karel Krautgartner, Luděk Hulan nebo Gustav Brom, obstály při průzkumu Harolda Joviena, předního znalce této hudby. Američan Jovien podnikl v roce 1962 cestu do Evropy, aby se seznámil s evropskou jazzovou hudbou a shrnul své poznatky do tehdy nejznámějšího amerického hudebního magazínu *Down Beat*.⁵¹ V rámci cesty navštívil například Moskvu, Helsinky, Oslo, Stockholm, Budapešť a také Prahu a zatímco švédskou metropolí byl velmi zklamán, Praha se stala zlatým hřebem jeho cesty. O jazzové hudbě v Československu hovoří jen v superlativech a oceňuje cit, vytříbený smysl pro improvizaci a virtuózní mistrovství našich hudebníků.

„Orchestr Karla Krautgartnera, jeden z nejlepších v Evropě, hostoval v SSSR později. Podle našich informací byl jeho pořad a aranžmá skladeb mnohem

⁴⁹ ČERNÝ, Jiří. Se zlatým slavíkem o jazzových křídlech. *Melodie*, č. 11, 1965, s. 241.

⁵⁰ TUNKL, Jiří. Československý džez ve světě roku 1962. *Mladý svět*, č. 5, 1963, s. 13.

⁵¹ Tamtéž, s. 13.

modernější než v podání orchestru Benny Goodmana. (Down Beat z 25. října 1962.)”⁵²

První ročníky ankety *Zlatý slavík* reflektují hudební vkus převážně mladých lidí. Dalo by se říci, že s hudbou se to mělo jako s módou a módními trendy, což je zde ovšem docela pochopitelné: roky, kdy byla tuzemská hudba v izolaci od světového dění, pominuly, proto chtějí mladí posluchači přirozeně zakusit zahraniční tvorbu a nechťejí si zadat s ničím, co by se od ní mělo svým stylem i kvalitou vzdalovat. Ve skutečnosti, že zde byl konečně vytvořen prostor, v němž mohli svobodně vyjádřit svůj názor (hlasující prvotních ročníků nebyli nijak omezeni zúženým výběrem, který se dnes vytváří s pomocí nominací v jednotlivých kategoriích) a dát najevo, co se jim líbí, spatřují jeden z pozitivních aspektů celé soutěže.

Výsledky prvního ročníku *Zlatého slavíka* byly zpětně zhodnoceny na stránkách *Mladého světa*⁵³, jehož zástupci spatřili největší úspěch v tom, že vítězství v kategorii nejoblíbenější píseň roku patřilo české písničce (*Láska nebeská* autorů Jiří Suchý, Jiří Šlitr). Jedenácté místo pro píseň zahraniční produkce (*Je nás jedenáct*) a celkový poměr pěti zahraničních skladeb ku pětadvaceti českým ukázal – jak dodává Brukner – že „dobrý text má jistě nemalou zásluhu o to, že je to právě česká písnička, která zvítězila nad zahraničními šlágry. A to je, myslím, na celé anketě nejpotešitelnější.”⁵⁴

Dalším kladem je snaha odborné veřejnosti o zkvalitnění úrovně československé pop music, neboť s prvními ročníky Slavíka se na ni začíná brát většího zřetele. Redaktoři hudebních časopisů komentují evropskou i mimoevropskou popovou scénu a na základě toho apelují na zkvalitnění podmínek pro domácí umělce a na uvážlivost ve výběru zahraničních hudebních titulů.

V šestém čísle časopisu *Melodie* z roku 1965 vyšel rozhovor s tehdejším redaktorem Lubomírem Dorůžkou, který v něm říká: „Úkolem *Melodie* je po mém soudu jednak

⁵² TUNKL, Jiří. Československý džez ve světě roku 1962. *Mladý svět*, č. 5, 1963, s. 13.

⁵³ Besedy se zúčastnili zástupci redakce *Mladého světa* (Antonín Jelínek, Ladislav Smoljak), básníci Josef Brukner, Miroslav Holub a Vladimír Dvořák, který se zasloužil o rozvoj taneční hudby a rozhlasové a televizní zábavy.

⁵⁴ *Mladý svět*, č. 10, 1963, s. 12.

poskytnout dodatečné a podrobnější informace na doplnění toho, co lidé slyší, jednak ovšem k tomu zaujímat i kritické stanovisko a vytvářet tak předpoklady pro jednotliví kritická měřítká.”⁵⁵

Redakce *Melodie* například v jednom ze svých úvodů varuje před přílišným a nekontrolovatelným přílivem zahraničních věcí, na druhé straně však dodává, jak nezbytný je kontakt s hudbou světovou:

„Oblast populární hudby je dnes skutečně mezinárodní [...] Naše hudba ovšem nezbytně potřebuje kontakt se zahraniční tvorbou a dnešní zastoupení zahraničních nahrávek v rozhlasu jej - alespoň na tomto poli - v rozumné míře také zjednává. Zdá se však, že problém netkví ani tak v tom, je-li toto zastoupení příliš velké nebo malé, ale spíše v otázce jeho reprezentativnosti. To, co u nás slyšíme, je totiž často spíše výsledkem náhodné dostupnosti nahrávek než uváženího a plánovitého výběru. [...] Navíc tu ještě při výběru často chybí dostatečná míra informovanosti o soudobé zahraniční produkci. [...] Řídit a uvážlivě rozhodovat už začíná být nezbytné [...] proto, abychom pro nás dovedli ze zahraniční produkce vybrat vždy to, co buď má své oprávnění v hodnotě, nebo co alespoň skutečně reprezentuje směr nebo druh, který je třeba znát.”⁵⁶

Další ze článků přinášel několik návrhů, jak zlepšit tehdejší současnou úroveň: pop je součástí hudebního průmyslu, z čehož vyplývá, že kontakt s veřejností je nezbytností pro obě strany – firmy i interprety. Redakce *Melodie* upozorňovala na fakt, že veškeré těžiště hudební produkce u nás zastával rozhlas, přičemž za hranicemi to byla hudební vydavatelství a gramofonové společnosti, jež řídily produkci zábavné hudby. Redaktoři, kteří se orientovali v západní hudební produkci, po jejím vzoru navrhuji zavést určitá měřítká, která by byla spolehlivou zárukou úspěšnosti i pýchou umělce – například udělování zlaté nebo stříbrné desky při určitém počtu prodaných nahrávek nebo zavedení přehlídek nejúspěšnějších singlů po vzoru *Hit Parades*⁵⁷, odkud později vznikly první československé hitparády. Do té doby se světovým hitparádám nejvíce přibližoval rozhlasový pořad *12 na houpačce*, který byl

⁵⁵TITZL, Stanislav. Tentokrát o Melodii. Rozhovor s Lubomírem Dorůžkou. *Melodie*, č. 6, 1965, s. 121.

⁵⁶*Melodie*, č. 1, 1966, s. 1 (úvodník).

⁵⁷*Melodie*, č. 2, 1966, s. 25 (úvodník).

nedostatečně objektivní a odrážel vkus svých rozhlasových pracovníků. Na tomto místě je znovu nutné připomenout spojitost s politicko-historickými událostmi – přestože v té době bojuje Alexandr Dubček za svůj socialismus s lidskou tvář, znamenalo toto období jen částečné uvolnění cenzury a svobody projevu, proto i umění podléhalo socialistickému tlaku a prvotní snahou nejprve bylo uhlídat jej v rámci režimu.

8. 2 SEDMDESÁTÁ LÉTA

Zatímco šedesátá léta znamenala pro českou a slovenskou populární hudbu dobu rozkvětu, sedmdesátá léta vinou normalizace způsobila její útlum. Političtí představitelé země si uvědomovali, že hudba může mít vedle estetického také politický význam, čehož neváhali využít ve prospěch komunistické propagandy, kterou doprovázela ostrá cenzura, potlačení vlny undergroundu a naprostá kontrola v oblasti kultury, která zahrnovala všechny účastníky kulturní výměny: umělce, recipienty, umělecké agentury, komunikační média, rozhlas, televizi a tisk.

I seriózní časopisy jako *Melodie* tomuto nátlaku podlehly a řada kvalitních, vážených publicistů, která se odmítla režimu podrobit, proto musela redakci opustit. K výměně redakce došlo v roce 1974. Vedle umělců, hudebních vědců a jiných zkušených odborníků ji nyní tvořili také zástupci tehdejších významných kulturně politických institucí. Normalizace postihla všechny oblasti kulturní sféry. Ve *Zlatém fondu české populární hudby* Jiřího Černého se dočteme, že „podle přesných seznamů se vyhazovali z ústavů vědci, z knihoven knihy, z rozhlasu a televize pásky.”⁵⁸ Doba byla přelomová také tím, že mnozí tvůrci bohatýrské éry (kupříkladu Jiří Šlitr) zemřeli, jiní pak odešli do zahraničního nebo vnitřního exilu.⁵⁹

Z toho důvodu, že *Melodii* v těchto letech nelze považovat za věrohodný a seriózní zdroj informací, jsem čerpala z knihy *Excentrici v přízemí*, která pojednává o části punkové a novovlnné scény 70. a 80. let. Lépe pochopit dobu sedmdesátých let mi umožnil také uskutečněný rozhovor s novinářem Robertem Rohálem, který se již v té době intenzivně zajímal o českou a slovenskou populární hudbu a který později

⁵⁸ ČERNÝ, Jiří. *Zlatý fond české populární hudby. (Albové vývojové milníky 1960 - 2000)*. Knihovna Kroměřížska, 2011. Dostupné online na <http://www.knihkm.cz/knihovna/oddeleni/hudebni-oddeleni/zlaty-fond.html?hledat=ji%C5%99%C3%AD%20%C4%8Dern%C3%BD> [cit. 20. 3. 2014].

⁵⁹ HORÁČEK, Michal. Jak to vidím. *Melodie*, č. 4, 1989, s. 104 – 105.

přispíval do *Melodie*, *Gramorevue* i slovenského *Populáru*. Od roku 1990 působil v médiích. Sedmdesátá léta popisuje následujícím způsobem: „*Já jsem to pocíťoval. Já jsem třeba věděl, že je něco zakázaný. Nechápal jsem proč. Dlouho jsem nechápal prostě, že jinak se mluví doma a jinak se mluví na veřejnosti.*”⁶⁰

Obsahem *Melodie* sedmdesátých let je náhle kritika nízké úrovně zábavných pořadů i textů a také téma rekvalifikačních zkoušek, které zavedlo *Ministerstvo kultury ČSR*. Jejich účelem bylo posoudit umělcovu dosavadní činnost a rozhodnout o jejím dalším průběhu. Těmito slovy se prostřednictvím *Melodie* argumentovalo:

„Smyslem působení ministerstva kultury v zábavně umělecké oblasti i oblasti populární hudby je uplatňování kulturně politického i uměleckého vlivu na tyto oblasti a vytváření prostoru pro výrazné zvyšování kvality populární hudby. [...] Očekáváme, že interpreti budou rekvalifikační řízení pokládat za jednu z cest, která směřuje k prohloubení úrovně jejich zajímavé a společensky přínosné práce.”⁶¹

Zvýšení kvality populární hudby bylo jen zástěrkou komunistického režimu, kterému se ve skutečnosti jednalo o politicko-ideovou prověrku umělců. Rekvalifikační řízení, kterému se museli podrobit také profesionální umělci, probíhalo před komisemi agenturních organizací – *Pragokonzertu*, *Pražského kulturního střediska* a krajských podniků pro film, koncerty a estrády.⁶² „*Jedním z důležitých atributů rekvalifikačních zkoušek bylo posílení vědomí společenského významu umělecké práce estrádních umělců, ale také závažná prověrka, do jaké míry se interpreti, ovlivňující utváření názorů a postojů mladých lidí, ztotožňují s myšlenkami a idejemi socialismu.*”⁶³ Od sebemenšího náznaku žertu, satiry v textech přes účes a styl oblékání – to vše byly atributy, jež při posuzování hrály roli. Václav Neckář později vzpomíná, co bylo důvodem tříměsíčního zákazu vystupování jeho kapely v roce 1974: „*Odjeli jsme na turné po jižní Moravě [...]. Tam nás někdo vyfotil. Petřina měl dlouhé vlasy, byl vítr a jemu vždycky, když udělal pohyb s kytarou, ty vlasy strašně lítaly. [...] Fotka se dostala do Národního shromáždění právě v době, kdy se*

⁶⁰ Příloha č. 1, bod č. 12.

⁶¹ ZAPLETAL, Petar. Cesta k vyšší kvalitě: rekvalifikace. *Melodie*, č. 1, 1974, s. 3.

⁶² NAVRÁTIL, M. Jaroslav. Umělci ve zkumavce/ aneb Opět o rekvalifikačním a kvalifikačním řízení. *Melodie*, č. 4, 1977, s. 97,

⁶³ Tamtéž, s. 97.

schvaloval zemědělský zákon, a zemědělci vstali a řekli: „Když nám posíláte takovou kulturu, tak to my teda nemůžeme plnit dodávky“.”⁶⁴

Melodii plnily články o sovětských zpěvácích, písních a festivalech a také se čtenáři mohli dočíst o tuzemských zpěvácích, kteří pravidelně koncertovali v SSSR (Karel Gott, Helena Vondráčková). Karla Gotta dokonce mnozí sověští posluchači brali za „svého“, což se ukázalo v prvním ročníku sovětské obdoby našich *Zlatých slavíků*, kdy pro něj hlasovali, přestože se anketa týkala pouze domácích zpěváků.

Populární hudbu sedmdesátých let můžeme rozdělit na dva hlavní proudy: tzv. mainstream a underground. Mainstreamu (hlavnímu písničkovému proudu) dominoval žánr angažované písně, kterému vládla bezduchost a tupý optimismus.⁶⁵ Skladby měly silný vlastenecký podtext a vyjadřovaly se ke společenským otázkám. Undergroundem se v Československu stal rockový proud, který označujeme specifickým názvem "česká nová vlna".⁶⁶ Reprezentovaly jej žánry folk a rock, které oba vykazovaly dostatek kvalitní muziky, o níž se však po celá dvě desetiletí téměř nemluvilo (resp. se nesmělo veřejně mluvit). Prostoru se folkové a rockové muzice nedostávalo ani v *Melodii* či *Zlatém slavíkovi*. Tyto žánry subkulturního rázu měly jen minimální šanci proniknout do sdělovacích prostředků.⁶⁷ Z nejvýznamnějších představitelů undergroundu lze zmínit kapely *Blue Effect*, *ETC*, *Pražský výběr* nebo *The Plastic People of the Universe*, dále folkové písničkáře Jaromíra Nohavicu, Vladimíra Mertu nebo Dášu Voňkovou.

8. 2. 1 HLAVNÍ PÍSNIČKOVÝ PROUD

V rozhovoru Lubomíra a Petra Dorůžky v *Melodii* z roku 1996 vzpomínají členové rozpadlých *Golden Kids* na situaci sedmdesátých let i na to, jaké povinnosti obnášela tehdejší profese zpěváka pop music. Ovšem pouze v tom případě, že se podvolil režimu.

⁶⁴ DORŮŽKA, Lubomír a Petr. Golden Kids. Tragický konec bojovníka za mír. *Melodie*, č. 2, 1996, s. 27.

⁶⁵ HORÁČEK, Michal. Jak to vidím. *Melodie*, č. 4, 1989, s. 104 – 105.

⁶⁶ OPEKAR, Aleš – VLČEK, Josef a kol. *Excentrici v přízemí*. Praha: Panton, 1989, s. 3 (předmluva).

⁶⁷ Tamtéž, s. 24.

Helena Vondráčková dodává: „*Byly situace, že třeba nebylo možné odmítnout jet do Ruska. Dostali jsme to befelem, no tak jsme to brali s humorem. Jeli jsme do Ruska, nějak jsme ty dva měsíce přežili. Ale byla to taková zaplacená daň za to, že nás pustili na Západ.*”⁶⁸ Dále zmiňuje, že se její účast předpokládala i na politických školeních pořádaných na různých hradech a zámcích, a také se očekávalo, že podepíše antichartu.⁶⁹ Jiná otázka nabízela vysvětlení, proč se zpěvačce nepodařilo prorazit v zahraničí, když úspěchy na Západě nasvědčovaly slibnému startu její kariéry. Odpověď byla následující: „[...] *budoucnost byla velmi slibná... Bohužel to vždycky někdo pokazil. Tenkrát tu Kanadu konkrétně československá agentura, která dělala kanadskému producentovi takové problémy, že už neměl zájem.*”⁷⁰ Situace se opakovala, když o Helenu projevil zájem německé hudební vydavatelství *Polydor* a pozvalo ji do Západního Berlína na galakonzert pořádaný pro největší světové gramofonové firmy. *Pragokonzert* ji však odmítl pustit, neboť komunisté neuznávali Západní Berlín. Firma se následně omluvila za přerušení spolupráce, neboť za takových podmínek nebyla možná.⁷¹

Výše uvedenými příklady lze doložit, že společenská situace byla zčásti nevyzpytatelnou i pro zpěváky, kteří nadále plně vykonávali svou uměleckou činnost. Ráda bych tedy upozornila, že si nečiním nárok někoho soudit, ovšem je přesto potřeba kriticky zhodnotit, že zpěvaččino rozhodnutí bylo svobodné a ve srovnání s případem Marty Kubišové platila jen malou daň za svou velmi úspěšnou kariéru.

Marty Kubišové píseň *Modlitba pro Martu* se za okupace 1968 stala symbolem národního vzdoru a lidé se s ní často ztotožňovali, což bylo patrně hlavním důvodem zpěvaččiny „nepohodlnosti” režimu. Svého třetího *Slavíka* byla v roce 1969 nucena přijmout v ústraní, poté od února 1970 do roku 1989 už nesměla vystupovat. Kauza s podvrženými falešnými pornografickými fotografiemi následně zapříčinila i vypovězení smluv se *Supraphonem*, *Polydorem* a rozpad tria *Golden Kids*.

⁶⁸ DORŮŽKA, Lubomír a Petr. Golden Kids. Když pustili kmotříčka z kriminálu. *Melodie*, č. 1, 1996, s. 26–27.

⁶⁹ Tamtéž, s. 27.

⁷⁰ BROUSEK, Zdeněk. My fair Helena. *Melodie*, č. 6, 1996, s. 25.

⁷¹ Tamtéž.

Nastolenou cenzuru Marty Kubišové lze vnímat jako mezník v naší populární hudbě, jejíž hodnota od té doby začala strmě klesat.

Zatímco Helena Vondráčková se po rozpadu *Golden Kids* vydala na sólovou dráhu, Václav Neckář se dal dohromady se skupinou *Bacily*, kterou řídil jeho bratr Jan. V rozhovoru pro *Melodii* 1996 hovoří o kauze s americkým zpěvákem Deanem Reedem i důvodech, proč nemohl vycestovat na Kubu.

Zpěvák, herec a režisér Dean Reed, původem z Colorada, proslul nejen v oblasti hudby a filmu. Byl levicově orientovaným radikálem, proto poté, co přesídlil do Evropy, se díky svým politickým názorům stal velice užitečným v komunistické propagandě a jako první americký umělec mohl koncertovat v zemích někdejšího východního bloku. Václav Neckář se s Reedem poprvé setkal v roce 1973, následně dostala kapela *Bacily* zákaz vystupování a Neckář vzpomíná, že jediné, co mu umožnilo být opět politicky přijatelný, bylo Reedovo přijetí pozvání do Československa.⁷² Zajímavostí je, že jejich spolupráce vyústila v Deanem režírovaný komediální muzikál *Zpívej kovboji!* (1981), v němž si oba zpěváci zahráli a ke kterému složil hudbu Karel Svoboda.

Další z Neckářových vzpomínek se vázala k osmdesátým létům, kdy se agentura *Pragokoncert* postarala o to, aby zpěvákovi a jeho kapele nebylo umožněno odcestovat pracovně na Kubu. Václav Neckář objasňuje, jakým způsobem reagoval na otázku své referentky: „*Vy jedete, Václave, na Kubu? A kdo vám to platí? Já jsem říkal: ‚Svazáci – to víte, s váma bych se tam nedostal.‘*” O dva měsíce později prohlásilo kubánské velvyslanectví, že si nepřeje, aby zpěvákova kapela na Kubě vystupovala, protože propagovala amerikanismus.⁷³

V souvislosti s těmito zákazy v dobách komunistického režimu lze zmínit ještě muzikál *Balada pro banditu* (1978), jehož libreto pro brněnské *Divadlo Na provázku* ve skutečnosti nenapsal režisér Zdeněk Pospíšil, ale Milan Uhde, československý dramatik, který v letech 1971 – 1989 nesměl publikovat.

⁷² DORŮŽKA, Lubomír a Petr. *Golden Kids. Tragický konec bojovníka za mír. Melodie*, č. 2, 1996, s. 27.

⁷³ Tamtéž, s. 27.

S přesahem do osmdesátých let bychom neměli zapomenout ani na Lenku Filipovou, které komunistický režim nedovolil vycestovat na prestižní hudební soutěž *Eurovision song* v roce 1988.⁷⁴

8. 2. 2 UNDERGROUND – TZV. ČESKÁ NOVÁ VLNA

Označení *nová vlna* v dějinách světové populární hudby charakterizuje její proud, inspirovaný nástupem nové generace posluchačů a umělců na angloamerické scéně po roce 1976. Přičemž rock jakožto nové médium v oblasti volného času mládeže přinesla už polovina padesátých let. Vývoj rocku a události okolo něj v československém prostředí ukázaly, že jeho funkce je i v socialistické společnosti nezastupitelná.

Rock se vyznačoval těmito specifickými rysy: bojem proti ztuhlým hodnotám, které definovala předchozí generace; rebelií, jejímž terčem byl společenský systém (u nás deformace socialismu); typickým projevem byla provokace a dráždění měšťáka, v níž šlo o juvenilní vzpouru proti zaběhlému /ne/pořádku.⁷⁵

K rockové muzice Opekar s Vlčkem dále dodávají: „*Stále více se potvrzuje, že tuto hudbu nelze chápat bez citu pro její vlastnosti, problémy a způsob vyjadřování. Nelze ji hodnotit bez porozumění pro mladistvou rebelii, přirozený radikalismus, specifické estetické cítění a často "nepříjemný" humor, bez pochopení pro jazyk a nálady mezi mládeží.*”⁷⁶

„*Socialistická společnost viděla v rocku raději něco neorganického, uměle imputovaného na české tradice. Nechtěla uznat, že svět už dnes nekončí za humny, ale díky novým médiím vzniká skutečně internacionální kultura.*”⁷⁷ Přestože s počátečním nepochopením se rock potýkal snad v každé oblasti, u nás byly jeho originální vlastnosti odjakživa velmi těžko chápány, což ještě podpořila malá pružnost médií a neustálá diskuze nad jeho hodnotami a společenskou funkcí.

⁷⁴ Eurovision Song Contest – evropská hudební soutěž pořádaná zeměmi, které jsou členy Evropské unie.

⁷⁵ OPEKAR, Aleš – VLČEK, Josef a kol. *Excentrici v přízemí*. Praha: Panton, 1989, s. 19.

⁷⁶ Tamtéž, s. 3 (předmluva).

⁷⁷ Tamtéž, s. 2 (předmluva).

Ve srovnání s angloamerickou oblastí měl například anglický punk na co navazovat – na do té doby přezíraný proud, jehož kořeny najdeme už na konci padesátých let⁷⁸. Na americké punkové půdě se vyskytli Iggy Pop, David Bowie či *New York Dolls* – extravagantní umělci, kteří „rozehráli rockovou hru na comicsové jinoplanetní androgyny”⁷⁹. Nicméně termínu punk se v USA užívá od roku 1964.

V Československu se nic podobného neodehrávalo, přítomný byl pouze široký střední proud, jazz-rock se zužující se muzikantskou základnou a *Olympic*, který ke střednímu proudu neměl daleko.⁸⁰

*„Stalo se hříchem bavit se na koncertě, neřku-li fyzicky reagovat. Z klubu se stala koncertní síň, oddělení pro formální výchovu mládeže. Vstup pouze ve společenském obleku.”*⁸¹

Pokud si uvědomíme, že rock by ve své nejryzejší podstatě měl obsahovat protest (přinejmenším by měl něco namítat) a rovněž, že bez této obsažené konfliktnosti ztrácí svou společenskou funkci⁸², dojde nám jak velký rozpor – vzhledem k výše popsané situaci – v naší hudební kultuře 70. let panoval.

Česká nová vlna se formovala v těchto třech žánrech:

1. Folk se stále rostoucí posluchačskou základnou, jenž během sedmdesátých let dozrál ve velmi širokou scénu pozoruhodné úrovně.⁸³ V řadě písní lze spatřit vazbu na velikány československé satiry Jiřího Voskovce, Jana Wericha, na Jiřího Suchého a Josefa Kainara. Patřil zde například Vladimír Mišík a jeho *ETC*, Oldřich Janota, Ivan Hlas, později Iva Bittová.

2. Rockové hnutí (autory knihy pojmáno jako první vysloveně české) reprezentovali *Plastic People of the Universe*, kteří vytvořili první český rockový styl, ve světě těžko napodobitelný.⁸⁴ Jejich ponurá a bolestivě odevzdaná hudba⁸⁵ byla radikální

⁷⁸ OPEKAR, Aleš – VLČEK, Josef a kol. *Excentrici v přízemí*. Praha: Panton, 1989, s. 23 – 24.

⁷⁹ Tamtéž, s. 24.

⁸⁰ Tamtéž, s. 24.

⁸¹ Tamtéž, s. 18.

⁸² Tamtéž, s. 1–2.

⁸³ Tamtéž, s. 24.

⁸⁴ Tamtéž, s. 28.

⁸⁵ Tamtéž, s. 28.

nejen z hlediska kompozice (skladby se vyznačovaly radikálními hudebními strukturami)⁸⁶, ale především obsahovou stránkou textů Egona Bondyho. *Plastic People* zpívali o všem, o čem se ve společnosti mlčelo – sexu, životě na dně společnosti i o narkomanii mládeže. Situace vyvrcholila jejich uvězněním v roce 1976, které bylo jedním z podnětů pro sepsání *Charty 77*.

3. Alternativní scéna s texty Mikoláše Chadimy byla spojením několika různých prvků a stylů (folk, jazz, rock) a s přibývajícími sedmdesátými léty se stávala radikálnější a nekompromisnější. Hlavními představiteli byli *Zikkurat*, první česká punková kapela, nebo *Psí vojáci*.

V hudbě sedmdesátých let byly častým a oblíbeným jevem různé parodie na písni protlačované rozhlasem, gramofonovými firmami a na tzv. oficiální rock, který představovala zejména skupina *Katapult*. Svou podbízivostí si mezi punkovými diváky vysloužila titul "Dietl – rock".⁸⁷

Řada hudebních skupin byla nucena změnit svůj anglický název, proto se například z *Rangers* stali *Plavci*, z *Greenhorns* *Zelenáci* a z *Blue Effect* *Modrý efekt*. Všechny uvedené se ve *Zlatém slavíku* 70. let několikrát objevily (nejlépe dopadli *Plavci* – 2. místo, 1977), zlaté příčky však obsadil *Katapult* (1979) nebo *Orchestr Ladislava Štáidla* (1977, 1978).

8. 3 OSMDESÁTÁ LÉTA

Ani v osmdesátých letech se nedělal rozdíl mezi umělci – profesionály a umělci – amatéry, proto i nadále probíhaly státní přehrávky. Oproti jejich původnímu procesu, v němž se testovala elementární hudební znalost a technická odborná způsobilost ve výkonu, se komise zaměřily na umělcův repertoár. Více než o noty a intervaly se jednalo o politické smýšlení umělce.

Jedna z prvních zmínek o komerci se nachází v *Melodii* z roku 1986, v článku Viléma Mládka *Co může dělnická kultura třicátých let přinést dnešku*: „Stav naší moderní populární písně je všeobecně znám. Mimo špičkových skladeb a dobrého průměru spíše v menšinových žánrech je většina zábavné hudby poplatná komerci, je

⁸⁶ OPEKAR, Aleš – VLČEK, Josef a kol. *Excentrici v přízemí*. Praha: Panton, 1989, s. 28.

⁸⁷ Tamtéž, s. 34.

často podbízivá, ve svém obsahu nicotná až nihilistická a přispívá spíše k nivelizaci vkusu mládeže, než k povznesení estetické úrovně.”⁸⁸ Do té doby je časopis prochnut články se sovětskou tematikou nebo rubrikami *Očima* („řádoby“) *kritiků*, *Ohlédnutí na 35 let* (od osvobození Československa Sovětskou armádou). O výrazných osobnostech, které se počátkem 80. let objevily na scéně (zpěvačka Jana Kratochvílová nebo skupina *Pražský výběr*) se až do roku 1989 vůbec nepsalo. Nenašli bychom však ani zmínku o anketě *Zlatý slavík*, o které nadále platilo to, co na její adresu pronesl Jiří Černý v souvislosti se 70. léty: „*Zlatý slavík ztratil pověst nezávislosti, jeho výsledky bezostyšně falšovali z příkazu KSČ redaktori, ze ziskuchtivosti mafiánští manažeři a jimi podplacení tiskaři.*”⁸⁹

Potěšitelné jen bylo, že se v *Melodii* na konci osmdesátých let objevila nová anketa *Zlatá nota* (1987), která se v porovnání se *Zlatým slavíkem* zdála být dosti objektivní, neboť do ní hlasovalo přes sto hudebních kritiků, dramaturgů a publicistů. Formou hlasovacích lístků se samostatně hodnotily jednotlivé oblasti nonartificiální hudby, tedy pop, rock, folk, country a jazz. Hlasovalo se také pro objev roku a a své ohodnocení dostaly také nejúspěšnější koncerty sezóny. (*doplňím ještě jména těch, kdo hlasovali*)

Čím více se uvolňovaly poměry, tím častěji se hovořilo o tehdejším současném stavu populární hudby – především, jaké škody byly vinou normalizace spáchány a jak je napravit. Prostor byl nyní věnován undergroundovým žánrům folku a především rocku, v jehož nepřírozeném, potlačeném vývoji byla největší trhlina československé pop music.

Publicista a textař Michal Horáček se v jednom svém článku uveřejněném v *Melodii* nechal slyšet, že „*pop-music se stává špatnou tehdy, když získá na obrazovkách, v éteru a na deskách bezmála monopol. Jestliže však přepustí značnou část svého území rocku, šansonu, folku a jazzu* [o vážné hudbě neměl v úmyslu pojednávat],

⁸⁸ MLÁDEK, Vilém. Co může dělnická kultura přinést dnešku? *Melodie*, č. 3, 1986, s. 2.

⁸⁹ ČERNÝ, Jiří. *Zlatý fond české populární hudby. (Albové vývojové milníky 1960 - 2000)*. Knihovna Kroměřížska, 2011. Dostupné online na <http://www.knihkm.cz/knihovna/oddeleni/hudebni-oddeleni/zlaty-fond.html?hledat=ji%C5%99%C3%AD%20%C4%8Dern%C3%BD> [cit. 20. 3. 2014].

bude dosaženo odpovídající rovnováhy a tím i přirozeného stavu věci, který je vždycky nejlepší.”

Vážnost situace spočívala v tom, že střední písničkový proud (tzv. mainstream) byl u nás dominujícím a jediným povoleným žánrem, zatímco rock byl potlačován. Tuto situaci dobře popisuje stat' Petra Dvořáka: *„Historie rocku u nás je smutnou historií zákazů, omezování, nedostatku tolerance a především naprostého nepochopení místa mladé kultury ve vývoji společnosti. Právě rozvoj rocku a folku byl zadržen a zdeformován systémem zřizovatelů, povolovacího řízení a tzv. povinného zprostředkování.”*⁹⁰

O rocku osmdesátých let najdeme zmínku rovněž v knize autorů Opekar – Vlček⁹¹. První fáze české nové vlny (23. února 1979 – 21. března 1983) skončila výbuchem netolerantnosti: *„[...]Přežily vlastně jen ty kapely, které byly momentálně ve stadiu přestavby (Abraxas, Garáž). Zbytek zahynul rozpačitostí zřizovatelů, kteří se měli za své soubory postavit, na neinformovanost kulturních pracovníků i na zklamané iluze, že pro český rock začíná konečně doba hojnosti.”*⁹² Druhá fáze nastoupila po roce 1983, který představoval zákaz činnosti *Pražského výběru*, nejoblíbenějšího pražského souboru nové vlny. Doménou tohoto pražského seskupení, jež fungovalo od roku 1974, byla absurdita, ironie, nadsázka i satira v textech, což se ve zmíněném roce dostalo do konfliktu s oficiální představou o rockové hudbě⁹³ a skupině byla zakázána činnost. Předcházela tomu také série vyhrocených článků, které byly zveřejněny v časopise *Tribuna*.⁹⁴ Skupina se po svém zákazu stala paradoxně daleko známější a patrně nenajdeme příklad, který by lépe charakterizoval rozporuplnost české hudební scény. Její společenskou nepostradatelnost přibližuje následující pasáž: *„Na vlastním příkladu obnažila rozpory ve vztazích mezi tehdejšími institucionálním přístupem k rockové hudbě a jejím skutečným pulsováním ve*

⁹⁰ DVOŘÁK, Petr. Jak to vidím. *Melodie*, č. 2, 1989, s. 35.

⁹¹ OPEKAR, Aleš – VLČEK, Josef a kol. *Excentrici v přímí*. Praha: Panton, 1989.

⁹² Tamtéž, s. 17.

⁹³ Tamtéž, s. 185.

⁹⁴ KRÝZL, Jan. Nová vlna se starým obsahem. *Tribuna*. [online], č. 12, 1989. Dostupné na <http://pnbo.webnode.cz/vintage/nova-vlna-se-starym-obsahem/>. [cit. 31. 3. 2014].

společnosti, mezi amatéry a profesionály, i mezi skutečnými příznivci populární hudby u nás.”⁹⁵

V důsledku špatného zacházení s rockem byla zasažena také naše populární hudba, neboť po své zlaté éře v 60. letech už neměla tak pevné základy jako tomu bylo v anglo-americké oblasti, kde ji vyžívaly rockové kořeny. Ivan Poledňák dodává: „Dnes by pro nastupující generace byla logická vazba na rockovou muziku. Tím, že byla kancérovaná, byly vazby zpřetrhávány. Spousta interpretů i tvůrců, představitelů středního proudu trpí tím, že nečerpají z nosných zdrojů, ale nalepují se na něco, co nemá takové inspirační hodnoty.”⁹⁶

Úspěšnost a kvalitu popových zpěváků vycházejících z rocku demonstrují příklady, jež uvádí Michael Kocáb: Elton John, člověk, který podle něj začal rockovým obdobím a stále se k němu vrací; David Bowie, popová a stejně tak i rocková hvězda; dále členové Beatles, Frank Zappa nebo Sting.⁹⁷

Vinou normalizace se u nás postupně vytvářela jen čistá, pouze líbivá populární hudba bez rockových kořenů, která začala rychle ztrácet kvalitu.⁹⁸ Nermalou obtíž způsobila i synonyma vzniklá u nás: střední proud, lépe řečeno pop-music = komerce.⁹⁹ Mylný dojem vytvořila také nesprávná (spíše specifická) interpretace termínu střední proud, který byl na poli světové hudby zároveň hlavním proudem, kam patřili *Beatles*, *Abba* nebo *Sting*. V diskuzi¹⁰⁰ na téma *Co je vlastně střední proud*¹⁰¹ se také uvádí, že na Západě neexistovalo dělit hudbu podle popových a rockových kritérií a ani se neanalyzovalo, jak moc či málo je středního proudu. Pokud se umělec líbil, točily a prodávaly se desky, hrály jeho skladby a tento úspěch sklízel do doby, než se na vrchol „vyšplhal” zase někdo jiný.

⁹⁵ OPEKAR, Aleš – VLČEK, Josef a kol. *Excentrici v přízemí*. Praha: Panton, 1989, s. 183.

⁹⁶ Co je vlastně střední proud? *Melodie*, č. 7, 1988, s. 5.

⁹⁷ Tamtéž.

⁹⁸ HORÁČEK, Michal. Jak to vidím. *Melodie*, č. 4, 1989, s. 104 – 105.

⁹⁹ Tamtéž, s. 4.

¹⁰⁰ Jednalo se o redakční besedu s odborníky, které se zúčastnili Vítězslav Hádl, předseda *Tvůrčí komise skladatelů pro populární hudbu SČSKU*, skladatel Michael Kocáb, dramaturg Čs. televize František Polák, Ivan Poledňák, hudební kritik a teoretik, hudebník Ladislav Štáidl a Petar Zapletal, skladatel a kapelník. Na tento článek následně přišel dopis od zaměstnanců rozhlasu s požadavkem omluvy.

¹⁰¹ Co je vlastně střední proud? *Melodie*, č. 7, 1988, s. 4–7.

Dalším a teď už spíše celosvětovým problémem byla oblast hudební dramaturgie, k níž Ivan Poledňák cituje profesora Guntera Mayera z Humboldtovy university v NDR: „*Dnes rozhodující vůbec není sféra tvorby, protože je natvořeno šíleně mnoho a tvoří se pořád – ale rozhodující je sféra dramaturgická. Tam se prosazují nebo neprosazují hodnoty, tam se vytvářejí linie.*” Myslím si, že Poledňákův názor lze považovat na nadčasový, se značným přesahem do současnosti. V Československu se jednalo navíc o to, že valná většina dramaturgů v rozhlasových a televizních médiích se na své posty dostala díky komunistickému režimu a diktovala, co se bude pouštět.

8. 4 DEVADESÁTÁ LÉTA – SOUČASNOST

Přestože jsem předchozí kapitoly dělila do období po deseti letech, v následující jsem usoudila, že pro přehlednost bude lepší spojit dvě poslední dekády, tedy 1990 – 1999; 2000 – současnost, dohromady. Dle mého přesvědčení totiž současná scéna na vývoj devadesátých let stále navazuje a nespatříme zde markantní rozdíl ani výrazný posun.

V této části práce jsem využila i jiné zdroje než je *Melodie*, která přestává roku 2000 vycházet. Čerpala jsem proto z knih Ivana Poledňáka zabývajících se hudební estetikou a také z internetových hudebních serverů.

Nedostatek zdrojů se ovšem nerovná nedostatku informací. Vyžaduje však větší obezřetnost a organizovanost při práci. Pro lepší orientaci jsem téma rozdělila ještě do třech následujících podkategorií:

1. Devadesátá léta po současnost na pozadí *Melodie*
2. *Český slavík Mattoni* dnes (reflexe na pozadí posledního uskutečněného ročníku ankety v roce 2013)
3. Úvahy i spekulace o stavu současné populární hudby

8. 4. 1 DEVADESÁTÁ LÉTA PO SOUČASNOST NA POZADÍ MELODIE

Předchozí období lze v dějinách československé populární hudby heslovitě vymezit následujícím způsobem: 60. léta = doba uvolnění, zlatá éra československé populární

hudby; 70. léta = počátek normalizace, dochází k útlumu (oblast hlavního písničkového proudu) a současně vzdoru (rozvoj undergroundových žánrů); 80. léta = absolutní rezignace, doba spojená se zákazy umělecké činnosti (*Plastic People of the Universe, Pražský výběr, Marta Kubišová*).

Začátkem devadesátých let, kdy padl komunistický režim, došlo k náhlému přílivu zahraniční muziky k nám, a tak zatímco v předchozích letech byla dramaturgie médií přísně kontrolována, v devadesátých letech se situace zcela obrací – z rádií najednou zaznívají především americké hity a mnoho populárních zpěváků upadá v zapomnění, o čemž v *Melodii* hovoří například Pavel Vítek nebo Věra Špinarová¹⁰².

Patrně i tento důvod přispěl ke zrušení ankety *Slavíka*. Reflexi populární hudby převzaly po jejím ukončení *Ceny Melodie*, jejíž redakce se snažila o objektivitu tím, že k hlasování přizvala odborníky – „Ty, kteří o popu, rocku, jazzu, folku a country pravidelně píší, především členy Klubu hudebních kritiků a publicistů při Asociaci hudebních umělců a vědců.”¹⁰³ Inspirována systémem hlasování v amerických *Oscarech* či *Grammy* se *Melodie* rozhodla pro slavnostní předávání cen a zavedla také netradiční kategorii, anticenu *Kyselý citrón*. Výsledky odborné ankety z roku 1992 byly následující:

Cena Melodie – Monitor, Sín slávy – Petr Janda, Zpěvák roku – Petr Muk, Zpěvačka roku – Lucie Bílá, Skupina roku – *Mňága a Žďorp*, Album roku – *Furt rovně! – Mňága a Žďorp*, Koncert roku – *Soundgarden, Faith no more, Guns n' roses* (Strahov, 20. 5.) – Pragokonzert, Objev roku – Shalom, Kyselý citrón – Jiří Zmožek.

Z pohledu *Slavíka* byla 90. léta érou muzikálů, který zajistil úspěšnost mnoha novým tvářím (L. Bílá, I. Csáková, B. Basiková, L. Machálková, K. Střihavka a další), jež vystřídal tehdejší hvězdy 60. až 80. let, vyjma Karla Gotta. Muzikál byl také oblíbeným žánrem mládeže, která se o něm mohla dočíst v „teenagerském” hudebním časopise *Pop life*.

Léta devadesátá jsou obecně považována za dobu celosvětové autorské krize, vyčerpání a stagnace pop music. Poslední silnou odnoží popu se stala elektronická

¹⁰² Cena Melodie 1992. Před námi je finále!!! *Melodie*, č. 3, 1993, s. 26.

¹⁰³ Tamtéž, s. 5.

taneční hudba, která plnila především zábavnou funkci, proto nedostačovala předcházejícímu rock'n'rollu, punku ani rapu, které se na rozdíl od ní snažily svým obsahovým sdělením změnit kulturní prostředí. Přesněji řečeno „*Taneční scéna oproti minulosti snad jen o trochu víc vypíchla hlavní aspekt hudby – tedy to, že je prostředkem komunikace. Vytvořila dýdžejskou kulturu, která určitý čas vítězně nacházela cestu k pocitům nové "generace extáze" tím, že jí nabízela již dříve vytvořený produkt v sympaticky jásavém balení. Jenomže rezignovala na sdělení. Právě z této premisy vychází její ne-rebelský a zábavní charakter a tudíž ani nemohla vyformovat žádnou výraznou subkulturu (tedy kromě značně menšinových travellerů), jakou byli u rocku třeba hippies nebo punkeři.*”¹⁰⁴

Tuto situaci lze demonstrovat na domácí scéně. 1. Nejprve k taneční muzice: jedním z nejpopulárnějších hitů zpěvačky Heleny Vondráčkové je taneční píseň *Dlouhá noc*, kterou pro ni složil diskotekový král Michal David. Při poslechu zahraniční písně *Beautiful life* od *Ace of Base* lze najednou o Davidově autorství značně pochybovat.¹⁰⁵

Nejen o plagiátorství, ale především o rozpadu hodnot v hudbě (nikoliv jen na poli nonartificiální, ale i artificální hudby) hovoří v rozhovoru Tomáše Stanislavčíka skladatel Milan Svoboda:

„Šikovnější a talentovaný muzikant dnes napodobí ledacos – hudební historie toho nabídla tolik, že vlastně není až takový problém stát se dobrým epigonem. [...] Kdo je šikovnější a umí napodobit hodně věcí, ten si prostě víc vydělá, protože se treťí do mentality, do toho, co právě letí. Mnohdy se divím, z čeho všeho se dá udělat hit. Neříkám, že je to špatně, to je prostě skutečnost, kterou jsme obklopeni, a které se musíme přizpůsobit. [...] Na konci století se ukázalo, že už nelze jít dál, že soudobá hudební tvorba je totálně vyčerpaná, a tak se řada skladatelů obrací k tradici – třeba k romantické hudbě.”¹⁰⁶

¹⁰⁴HRABALÍK, Petr. Úvaha: Populární hudba 90. let. *Česká televize* [online]. Dostupné z <http://www.ceskatelevize.cz/specialy/bigbit/90-leta/clanky/210-uvaha-popularni-hudba-90-let/> [cit. 6. 3. 2014].

¹⁰⁵HAVLIŠ, Vítek. Je Dlouhá noc Heleny Vondráčkové plagiát? *VH. Vítek Havliš blog* [online]. Dostupné z <http://www.vitekhavlis.cz/je-dlouha-noc-heleny-vondrackove-plagiat/>. [cit. 6. 3. 2014].

¹⁰⁶STANISLAVČÍK, Tomáš. Neortodoxní jazzman. *Melodie*, 1998, č. 10, s. 48.

Vinou toho se lidé nostalgicky obracejí k hudbě minulých let, nejvíce šedesátých (Karel Gott, *Semafor*, *Beatles*) a především Gott spolu s Vondráčkovou se v devadesátých letech stávají ikonami populární scény, což lze vypožorovat i z výsledků slávkových anket devadesátých let. Tento trend je zde i v současnosti, jelikož v mužské kategorii *Českého slavíka Mattoni* Karel Gott stále vítězí.

2. V souvislosti s autorskou krizí bych ráda odkázala na kapitolu 5. 1¹⁰⁷, kde uvádím úspěšná i oceněná alba zpěvaček Csákové a Bílé, která obě obsahovala několik „coverů“ čili přejatých skladeb od světových autorů. Přestože se v tehdejším *Slavíkovi* objevilo několik jmen komponujících zpěváků (Alice Springs) a postupem času jich na scéně přibývalo, anketě to patrně nestačilo k tomu, aby zavedla samostatnou kategorii „singer-songwriter“. Zastávám názor, že kvalitní průzkum populární hudby by měl brát v potaz, že zazpívat píseň není stejné umění jako ji zároveň napsat, otextovat a zaranžovat.

Názorným příkladem ze současnosti může být celosvětově úspěšná česká písničkářka, zpěvačka a klavíristka Markéta Irglová. Je současně držitelkou amerického *Oscara*¹⁰⁸ i hudební ceny *Grammy*¹⁰⁹, přesto však s anketou *Českého slavíka Mattoni* nemá nic společného.

8. 4. 2 ČESKÝ SLAVÍK MATTONI DNES

REFLEXE NA POZADÍ POSLEDNÍHO USKUTEČNĚNÉHO ROČNÍKU ANKETY V ROCE 2013

Domnívám se, že poslední ročník ankety *Český slavík Mattoni*, který se v přímém přenosu uskutečnil 23. listopadu 2013, je potřeba okomentovat, neboť jeho průběh je obestřen velkými nejasnostmi týkajícími se kategorie *Hvězda internetu*. Je evidentní, že vzdor proti „establishmentu“ vyřazeného interpreta Řezníka a následné pochybné chování ze strany pořadatelů, která se k jeho diskvalifikaci nedokázala vyjádřit přímo, konkrétně ani včas, svědčí především o hluboké krizi české morálky.

¹⁰⁷ *Český slavík Mattoni v devadesátých letech (1996–1998)*, s. 21.

¹⁰⁸ S britským zpěvákem Glennem Hansardem získala *Oscara* v roce 2008 za píseň *Falling slowly* v kategorii *Nejlepší filmová píseň*.

¹⁰⁹ Cenu získala s Glennem Hansardem v roce 2013 za muzikál *Once*.

Richard Krajčo, frontman skupiny *Kryštof*, při děkování a přebírání jedné z trofejí prohlásil, že „*Slavík je cena popularity, ne kvality.*”¹¹⁰ Myslím, že to je – ne-li hlavní – důvod, proč se interpret Řezník do soutěže přihlásil, neboť rapový subžánr *horrocore*¹¹¹, jehož je reprezentantem, na scénu populární hudby zcela jistě nepatří. Horrorcorový interpret svým přihlášením upozornil na online soutěž *Hvězda internetu*, probíhající již druhým rokem, a od začátku byl jejím jasným vítězem. Do 17. listopadu byly výsledky na stránkách soutěže zcela přístupné veřejnosti, poté byly až do oficiálního vyhlášení výsledků 23. 11. 2013 náhle skryty, přičemž jeho fanoušci mohli dál standardním způsobem hlasovat. Oficiálním vítězem byl při přímém přenosu televize *Nova* jmenován jiný účastník, Johny Machette. Prohlášení o Řezníkově diskvalifikaci oznámilo vedení *Českého slavíka Mattoni* až 25. 11., a to nikoli jako osobně adresované interpretovi, pouze prostřednictvím sociální sítě a oficiálních stránek soutěže. Otevřený dopis adresovaný Martinu Pohlovi alias Řezníkovi zveřejnilo na svých stránkách až 27. 11. 2013¹¹².

Lze pochopit, že vyhlašovatel soutěže nechce podporovat propagaci násilí, proto má právo měnit pravidla a zasahovat do soutěže, ovšem ne způsobem, kterým činil posledně a který zcela popírá smysl celé ankety – takové, v níž mohou lidé svobodně a veřejně hlasovat. V prohlášení ze dne 27. 11. stojí: „*Takto pozdě jsme reagovali proto, že jsme Vaše spojení s násilím zjistili až v závěru soutěže.*”¹¹³

Přestože propagaci násilí ani vulgární a urážlivé texty nepovažují za umění, je evidentní, že pochybení je především na straně pořadatelů, kterým se jejich „nevšimavost” velmi vymstila. Úhybných manévřů, kterými naprosto zpochybnili princip celé ankety, by nebylo třeba, pokud by upřesnili pravidla online soutěže nebo v tomto případě zasáhli včas.

¹¹⁰ Prohlášeno v přímém přenosu *Český slavík Mattoni 2013* [TV pořad]. TV NOVA, 23. 11. 2013. Režie: Pepe Majeský.

¹¹¹ Horrorcore je hudební styl, který kombinuje rap, metal, případně rock. V textech interpreti jmenují současné problémy pomocí černého, morbidního humoru, ironie, ale i sprostých slov a tvrdého rapu. V písních se rapuje např. o vraždách, etnicko-politických záležitostech, drogách, sexu, satanismu, kanibalismu, ale i o smrti bližního, nebo o rodině. (Zdroj: *Wikipedie*)

¹¹² *Český slavík Mattoni* [online]. Dostupné z <http://www.ceskyslavikmattoni.cz/hvezda-internetu-prohlaseni/cmsarticle/#.UyXxCah5OwA>. [cit. 16. 3. 2014].

¹¹³ *Český slavík Mattoni* [online]. Dostupné z <http://www.ceskyslavikmattoni.cz/hvezda-internetu-prohlaseni/cmsarticle/#.UyXxCah5OwA>. [cit. 16. 3. 2014].

Vzhledem k tomu, že rapperovy texty se vedle extrémní vulgarity a morbidity vyznačují také společenskou kritikou, lze říci, že jeho – byť ne primární – cíl upozornit na „zkostnatělost“ ankety (v níž je možné, aby se *Skokanem roku* stala revivalová kapela) a hudební scény, především, byl splněn.

Z kauzy se poté vyvinula celospolečenská debata o svobodě slova a uměleckého vyjádření. Nesouhlas s jednáním pořadatelů vyjádřil nejprve Matěj Ruppert, frontman skupiny *Monkey Business*, a to prostřednictvím navrácení sošky z roku 2006 za *Skokana roku*. Svým úplným odhlášením se z *Českého slavíka Mattoni* jej následoval stříbrný Tomáš Klus.

Prostřednictvím kauzy se ukázalo, že veřejnost ani řada populárních zpěváků anketě nevěří, proto můžeme jen s napětím očekávat, jakým způsobem bude další ročník 2014 probíhat a s nadějí zároveň doufat, že i pořadatelé dospějí k názoru: „*Nežli nic nevypovídající (a ostudný) Slavík, raději žádný.*”

Jediný pozitivní aspekt samotného ročníku 2013 lze spatřit v kategorii *Objev roku*, v jejíž nominaci se objevila zpěvačka Lenny, Kateřina Marie Tichá a zpěvák Adam Mišík – všichni tři interpreti jsou zároveň autory své hudby.

Osobitý názor na *Českého slavíka Mattoni* poskytl Robert Rohál, a to při našem rozhovoru (viz příloha č. 1). Dle jeho názoru by více než pokračování ankety bylo zajímavější uspořádat soutěž jiného charakteru, například porovnávající zpěváky podle prodejnosti desek či návštěvnosti koncertů.

Na tomto místě jsem se uchýlila k využití výsledků dotazníku, který mi byl k dispozici na stránkách *Munimedia.cz*, portálu provozovaného *Katedrou mediálních studií a žurnalistiky Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity* v Brně. Vysokoškolští studenti ve věku 20 – 28 let odpovídali na otázky týkající se ankety *Českého slavíka*, přesněji zda její průběh sledují, zda do ankety hlasují a jaký druh hudby poslouchají. Průzkum se uskutečnil v roce 2010, i přesto se domnívám, že aktuální odpovědi by se příliš nelišily – zejména co se zapojování do hlasování týče.

Zde příkládám některé z vybraných odpovědí studentů *Masarykovy univerzity*:

Studentka, 20 let, Jindřichův Hradec: „*Já tyto pořady nesleduji a ani u Slavíka to nebylo jiné.[...] Na internetu jsem si ale našla výsledky a byly stejné, jako každý rok.*”

Student, 21 let, Kutná Hora: „*Já jsem se díval, ale spíš jen proto, abych se ujistil, že opět vyhraje Karel Gott. Jako aktuální reflexi české (sic!) bych to ale osobně nebral. Vzhledem k tomu, že poslouchám zcela jiný žánr, než jaký je ve Slavících preferován, se mě to moc nedotýká. Myslím si, že výsledky jsou předem dané už tím, jaké skupiny lidí většinou hlasují.*”

Student, 20 let, Brno: „*Podle mého názoru je to moc stereotypní. Jsou tam pořád ti stejní lidé, stejné kapely, a v podstatě je předem jasné, kdo zabere první místa.*”¹¹⁴

8. 4. 3 ÚVAHY I SPEKULACE O STAVU SOUČASNÉ POPULÁRNÍ HUDBY

Prostřednictvím této závěrečné podkapitoly bych ráda upozornila na současný stav české populární hudby. Názory Ivana Poledňáka, které zde prezentuji, se podle mého mínění vztahují jak na minulost tak i budoucnost populární hudby a lze je proto chápat za nadčasové. Vycházím z jeho monografie¹¹⁵ o hudbě jako estetickém problému a rovněž mi posloužily dva internetové příspěvky¹¹⁶ věnující se současnému stavu naší populární muziky. Ty totiž vyvolaly živou diskuzi mezi čtenáři a jsou tak názorným příkladem toho, jakým způsobem se české posluchačstvo dělí na dva tábory, přičemž je z velké části odlišuje jejich politické smýšlení a rozdílné názory na dobu před a po roce 1989. Domnívám se, že stejně tak by tyto tábory zůstaly rozděleny i pokud by šlo o otázku, zda fandí anketě *Českého slavíka Mattoni*.

¹¹⁴ LAJTKEP, Marek. *Anketa: Jak vnímají vysokoškolští studenti Českého slavíka?* Munimedia[online]. Dostupné na <http://www.munimedia.cz/prispevek/anketa-jak-vnimaji-vysokoskolsti-studenti-ceskeho-slavika-549/>. [cit. 16. 3. 2014].

¹¹⁵ POLEDŇÁK, Ivan. *Hudba jako problém estetiky*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2006. ISBN 80-246-1215-1.

¹¹⁶ TAILOR, Filip. *Filipika proti konzumu a vyprázdněnosti v populární hudbě*. Opera plus [online]. Dostupné z <http://operaplus.cz/filipika-proti-konzumu-a-vyprazdnenosti-v-popularni-hudbe/?pa=2> [cit. 15. 3. 2014].

PROS, Marek. *Český nevкус: Proč tihneme k normalizační pop music?* Magazín. Aktuálně.cz [online]. Dostupné z <http://magazin.aktualne.cz/hudebni-masakry-proc-cesi-poslouchaji-spatnou-muziku/r~ef84a14ca83d11e3b1840025900fea04/> [cit. 15. 3. 2014].

Hudba od počátku plnila i ne-estetické funkce, shrnuje Poledňák. Její úlohy v životě jedince i společnosti byly různorodé, proto se v různých teritoriálních i historických kontextech vyvíjely a uplatňovaly různé typy jejích funkcí. Nadřazenou je podle autora funkce estetická či umělecká (větší nebo menší míru naplňování oné funkce podle něj vykazuje veškerá hudba), vedle toho disponuje hudba téměř třiceti dalšími funkcemi, mezi kterými se nachází relaxační a zábavná. Zábavnost jakožto účel populární hudby není podle Poledňáka hlavním problémem, neboť „*utilitárně se zacházelo s hudbou odjakživa (byla objednávana kvůli určitým příležitostem, používala se k určitým účelům, hudebníci z ní byli živi atp.)*”¹¹⁷, problémem dnešní doby je, že „*v současném světě tyto utilitární motivace a souvislosti nabývají na síle a rozsahu a promítají se zřetelněji než kdy jindy do podob fungování hudby.*”¹¹⁸

Vedle hédoné by hudba neměla postrádat sdělení. Že se tyto dva elementy nevyklučují, demonstruje jeden z vybraných příspěvků *Filipika proti konzumu a vyprázdněnosti v populární hudbě*: „*Hudební teorie říká, že komunikační funkce je v populární hudbě potlačena právě na úkor hédoné a sdělování je výsadou hudby vážné. V minulosti však platilo i pro hudbu populární, že nepostrádala jak hudební, tak programový obsah. Stačí se podívat na léty prověřená jména od Beatles až po krále popu Michaela Jacksona. Velmi významně se o myšlenkovou obsahovost hudby zasadili představitelé britské progrockové avantgardy. Ti měli ve své tvorbě myšlenku vždy na prvním místě. Popularita a hédoné se pak dostavilo samo.*”¹¹⁹ Autor je hudební analytik, aktivní hudebník a pedagog působící na *Katedře hudební výchovy Univerzity Palackého v Olomouci*.

Český nevкус: Proč tihneme k normalizační pop music? je názvem druhého vybraného příspěvku. Je to rozhovor vedený se šéfredaktorem hudebního časopisu *Headliner* a současně přispěvatelem na portál *Hudební masakry.cz*. Následující myšlenky, které v obou polemikách najdeme, jsou pravděpodobně těmi, jež roznítily

¹¹⁷ POLEDŇÁK, Ivan. *Hudba jako problém estetiky*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2006, s. 101.

¹¹⁸ POLEDŇÁK, Ivan. *Hudba jako problém estetiky*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2006, s. 101.

¹¹⁹ TAILOR, Filip. *Filipika proti konzumu a vyprázdněnosti v populární hudbě*. Opera plus [online]. Dostupné z <http://operaplus.cz/filipika-proti-konzumu-a-vyprazdnenosti-v-popularni-hudbe/?pa=2> [cit. 15. 3. 2014].

čtenářskou diskuzi: „kvalitní hudba je odsouzená k živoření v klubech”, „kvalitní pop tu je, akorát se nedostane do rádií”, „nostalgicky tíhneme k normalizační popmusic a revivalům úspěšných kapel”¹²⁰; „to, čeho jsme svědky, je spíše konzumem a prostředkem k vydělávání peněz”, „popularitu dnes nedělá hudebník a jeho hudba, ale manažeři a mašinerie šoubyznysu”, „Společnost zdeformovaná čtyřiceti lety komunismu, neutěšeným porevolučním stavem a diktátem šoubyznysu, zřejmě není schopna docenit hodnot vlastního kulturního dědictví, tím spíše vytvářet hodnoty nové.”¹²¹

Pokud si přečteme diskuzi k některému ze zmíněných příspěvků, narazíme na dvě skupiny pisatelů – posluchačů. První s nostalgií vzpomíná na období před rokem 1989 a nazývá oba autory „diktátory” vkusu, kteří vědí nejlépe, co je a co není dobré. Tito čtenáři se osočují s názory typu: nikdo nemůže druhému něco zakazovat; ať si každý poslouchá, co chce; může to být každému jedno, protože já se o druhého taky nestarám. Názory těchto autorů zcela evidentně vykazují typický český přístup a znaky pokřivení totalitním režimem.

Všeobecným a dosti zásadním problémem je u nás nastavení hudebního trhu. Počátkem 90. let, kdy se valná většina společnosti začala náhle chovat jako „utržená ze řetězu”, došlo spolu s invazí zahraniční muziky k tomu, že se ve velkém začalo konzumovat všechno. Nevytvořila se zde žádná silná vrstva producentů, manažerů a hudebních dramaturgů, kteří by poctivě a zainteresovaně kontrolovali hudební trh, naopak se těmito „businessmanům”, jednalo především o zisk. Kořeny bychom však našli ještě dříve. Dovolím si opět použít názory z již odcitovaného článku v *Melodii*:

„Michael Kocáb: Různí dramaturgové v rozhlase kšeftaři s tím, co vlastně budou pouštět. Ti šikovnější z nás si to dokáží vždycky zařídit. Já bych si to třeba také dokázal zařídit, nicméně to ukazuje, jak jednoduše se dá ovlivnit veřejné mínění. Ti, kteří tam sedí, aby dostali nějaká kila za to, co budou pouštět, strukturují vkus

¹²⁰ PROS, Marek. *Český nevkus: Proč tíhneme k normalizační pop music?* Magazín. Aktuálně.cz [online]. Dostupné z <http://magazin.aktualne.cz/hudebni-masakry-proc-cesi-poslouchaji-spatnou-muziku/r~ef84a14ca83d11e3b1840025900fea04/> [cit. 15. 3. 2014].

¹²¹ TAILOR, Filip. *Filipika proti konzumu a vyprázdněnosti v populární hudbě*. Opera plus [online]. Dostupné z <http://operaplus.cz/filipika-proti-konzumu-a-vyprazdnenosti-v-popularni-hudbe/?pa=2> [cit. 15. 3. 2014].

*národa. A skladatelé se začínají těmhle dramaturgům přizpůsobovat. Vždycky jsem byl proti tomu, aby někdo rozhodoval o tom, co je dobré a co je špatné. Ted' se to dostalo do tak nízkých rukou, že je to opravdu průšvih.”*¹²²

Alarmujícím je fakt, že tato společenská situace od roku 1988 v současnu přetrvává a zhoršuje se.

Čtenáři, o kterých výše hovořím, nedokáží rozlišit mezi tím, co je svobodně vyjádřený názor a co médii diktovaná norma. Neuvědomují si, že právě rádioví a televizní dramaturgové jsou těmi, kdo určují jejich vkus. Zcela nezainteresovaný posluchač si patrně nedokáže představit, jak obtížné je pro začínajícího interpreta prosadit se v dnešních poměrech. Může mít sebekvalitnější nahrávku, ale pokud nedisponuje zvučným jménem a tučným obnosem peněz v obálce právě pro ty „nahore” a rovněž není ochoten zviditelnit se účastí v komerčních talentových soutěžích, má takřka nulovou šanci na úspěch. Takovým umělcům později zůstává rozum stát nad tím, že *Duo Yamaha* ve Zlíně 18. února 2014 téměř vyprodalo celé *Kongresové centrum* (sál při koncertním uspořádání pojme 881 diváků, návštěvnost koncertu byla přibližně sedm set diváků)¹²³ – sál, ve kterém pravidelně koncertují skutečné špičky (například zpěvačka Lucie Bílá, houslista Pavel Šporcl, Jiří Pavlica, Kamil Střihavka, Tarja Turunen a další) za doprovodu zlínské *Filharmonie Bohuslava Martinů*. Tristní je fakt, že návštěvníky koncertu nebyly jen starší posluchači, fandové *TV Šlágru*.

Ivan Poledňák píše, že doba postmodernismu a post-postmodernismu, v níž žijeme, vytváří dojem, že „vše je dovoleno a všechno je možné”¹²⁴. Od období romantismu, kdy se poprvé objevují tendence k „buřičství” a prolamování uměleckých norem, jsme svědky spíše rozkladu uměleckých norem – rozkladu jejich postulování, respektování i prosazování.¹²⁵

¹²² Co je vlastně střední proud? *Melodie*, č. 7, 1988, s. 5.

¹²³ REDAKCE. Video: Duo Yamaha zahrálo pro sedm stovek diváků. *Zlínský deník. Kultura*[online]. Dostupné z http://zlinsky.denik.cz/kultura_region/duo-jamaha-zahrало-pro-sedm-stovek-divaku-20140220.html[cit. 15. 3. 2014].

¹²⁴ POLEDŇÁK, Ivan. *Hudba jako problém estetiky*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2006, s. 103.

¹²⁵ Tamtéž. s. 103.

Na druhé straně stojí pisatelé, kteří vědí o zdravé míře kritiky, která je nezbytná právě proto, aby vymezila hranici mezi tím, co lze považovat za „paskvil” a co za skutečně kvalitní hudbu. Domnívám se, že současná situace může být lhostejná pouze pasivním, řadovým posluchačům, nikoliv aktivním hudebníkům či aktivním posluchačům, kteří chodí na koncerty, kupují desky a orientují se v hudbě českého „undergroundu”. Ano, ten podle mého mínění zde stále existuje. Je to veškerá hudba, která vedle hudby mainstreamových kapel, zpěváků za „zenitem” i superstářích „rychlouvašek” dosud nedostala šanci.

Pozitivním rysem je, že skutečnost a trend jsou dvě odlišné věci. Autor *Filipiky* Filip Tailor dodává, že hudba samotná je na existenci hudebního trhu zcela nezávislá, neboť bude existovat i bez jeho špatného nastavení.¹²⁶ Navíc základna posluchačů, kterým záleží na kvalitě hudby a podle toho ji také vyhledávají, zcela jistě vzrůstá. Studentský portál *StudentPoint* mezi vysokoškolskými studenty uskutečnil průzkum,¹²⁷ jehož cílem bylo zjistit typ nejnavštěvovanější hudební akce roku 2013. S 35,7% zvítězila možnost „*Malý klubový koncík oblíbené kapelky*”, 26,8% studentů zvolilo návštěvu festivalu, 17,9% upřednostnilo koncert známé hudební hvězdy a 16,1% volilo poslech rádia, jehož typ zde bohužel nebyl více specifikován. Je tedy možné, že s rozšiřující se základnou aktivních posluchačů se hudební trh nakonec sesype a „*potom vznikne konečně nový prostor pro utváření nových forem hudebního sdělování a způsobům jeho přenesení k posluchačům. Prostor, kde by se talentovaní hudebníci mohli nadechnout a odvážit se utvářet novou, obsažnou hudbu.*”¹²⁸

Ivan Poledňák v knize též cituje základní tezi Jana Mukařovského, čímž potvrzuje, že jedním ze znaků populární hudby je, že vždy odráží stav společnosti: „*Eстетická funkce, norma a hodnota jsou navzájem provázané jevy a tyto jevy jsou ve velmi*

¹²⁶ TAILOR, Filip. *Filipika proti konzumu a vyprázdněnosti v populární hudbě*. Opera plus [online]. Dostupné z <http://operaplus.cz/filipika-proti-konzumu-a-vyprazdnenosti-v-popularni-hudbe/?pa=2> [cit. 15. 3. 2014].

¹²⁷ FIALOVÁ, Alena. *Výsledky ankety: Akce roku 2013*. StudentPoint[online]. Dostupné z <http://www.studentpoint.cz/268-myma-ocima/14341-vysledky-ankety-akce-roku-2013/#.UywG5ah5OwA>. [cit. 15. 3. 2014].

¹²⁸ TAILOR, Filip. *Filipika proti konzumu a vyprázdněnosti v populární hudbě*. Opera plus [online]. Dostupné z <http://operaplus.cz/filipika-proti-konzumu-a-vyprazdnenosti-v-popularni-hudbe/?pa=2> [cit. 15. 3. 2014].

zásadní míře provázány i se sociálním (tj. sociálně-psychologickým, morálním, ekonomickým, politickým atd.) kontextem.”¹²⁹

V tomto ohledu v naší společnosti nabývá platnost implikace: je-li vyprázdňenost ve společnosti, nastává také v hudbě. Ačkoliv tuzemsko nesužuje válka či hospodářská a jiná krize, potýkáme se přesto s jiným problémem – citovou vyprahlostí, která pramení z medializace a neustálé komercializace kultury. Velký dopad to má především na hudbu, která se stává až extrémně dostupnou (hudba jako kulisa na veřejných místech) a jejíž hodnota tak neustále devaluje.

¹²⁹ POLEDŇÁK, Ivan. *Hudba jako problém estetiky*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2006, s. 110.

9. ROZHOVOR

Rozhovor s autorem knihy *Slavíci a slavice* Robertem Rohálem se uskutečnil 5. března 2014 v Holešově. Přepis uskutečněného rozhovoru je obsahem první přílohy.

Robert Rohála jsem oslovila rovněž z toho důvodu, že přispíval do nejznámějších tuzemských hudebních časopisů – nejprve do slovenského *Populáru*, později do *Gramorevue* i *Melodie*.

Mé otázky směřovaly do třech konkrétních oblastí: k Rohálovu titulu *Slavíci a slavice*, k periodiku *Melodie* a autorově působení v redakci časopisu a k současné anketě *Českého slavíka Mattoni*.

Hlavním cílem této explorační metody bylo zjistit doplňující informace k předchozímu výzkumu a ověřit si věrohodnost zdrojů, z nichž autor čerpal fakta, přesněji výsledky jednotlivých ročníků. Vedlejším cílem bylo znát autorovo osobní stanovisko vůči současné podobě slavíkovské ankety, a především, co si dotazovaný myslí o její dnešní vypovídající hodnotě a o složení publika.

V otázce směřující k působení v *Melodii* se Rohál vyjádřil k redakci časopisu a poskytl názor na jeho proměny: „*Takže já, když jsem tam psal, tak už tam vlastně psala ta nová redakce – Arne Vanderka, ten Petr Slabý. [...] Ale upřímně Ti řeknu, že víc se mi líbila ta Melodie předtím. Ta byla taková chytřejší a zajímavější. [...] Bardi odešli – Leo Jehne, František Horáček, Ivan Poledňák.*”¹³⁰

Výsledky ankety čerpal ze svého vlastního archivu, který tvořily svázané výtisky *Melodie* od roku 1968, předchozí ročníky sehnal na burze.¹³¹

Robert Rohál mi také poskytl názor na anketu *Zlatého slavíka* v dobách vzniku i na její současný stav. Potvrdil, že svého času – v šedesátých letech – byla anketa fenoménem a zároveň byla respektovaná: „*[...] kdo byl ve Slavíku v první desítce, byl hvězda, byl in jako. Na to se dívali pořadatelé koncertu a všichni vlastně ti zainteresovaní lidi v té kultuře [...]*”.¹³² Současný stav ankety zhodnotil slovem

¹³⁰ Příloha č. 1: bod č. 31–33.

¹³¹ Tamtéž, bod č. 19.

¹³² Tamtéž, bod č. 53.

přežitek, který by podle jeho mínění měl být zrušen a nahrazen.¹³³ V závěru rozhovoru navrhl výroční galakonzert, na kterém by vystoupili nejprodávanější zpěváci. Výsledky veřejného hlasování, které několikrát opakovaně zpochybnil, by podle něj měla nahradit fakta: prodejnost desek.

¹³³ Příloha č. 1: bod č. 53.

10. ZÁVĚR

Ve své práci jsem se snažila podat jiný, byť smysluplný a objektivní úhel pohledu na českou populární hudbu, na níž je tentokrát nahlíženo z opačné strany, jejího „rubu“ – z výsledků nejpobulárnější hudební ankety u nás, *Zlatého*, později *Českého slavíka*.

Ve své práci poukazuji na to, že výsledky ankety ne vždy odrážely skutečný stav populární hudby a ne vždy respektovaly vkus a volbu posluchačů. Rovněž dokazují, že aspekt popularity závisel z velké části na historicko-politickém vývoji společnosti.

Význam *Zlatého slavíka* v jeho počátcích je nepopíratelný. Představuje prvotní reflexi toho, co se zde na populární scéně dělo, proto iniciátorství redakce *Mladého světa* je nutné ocenit. *Slavík* šedesátých let vytvořil prostor pro odbornou hudební kritiku, která se roku 1963 začíná o zpěváky populární scény zajímat a komentovat tento stav. Z pohledu veřejnosti šlo o první veřejné a svobodné hlasování, *Slavík* se stal prestižní společenskou událostí, významem srovnatelnou s *Pražským jarem*, které se účastnili nejvyšší představitelé země. Do roku 1969 důstojně reprezentoval populární hudbu a umožnil prosazení skutečných, mladých talentů.

Na pozadí ankety se potvrzuje, že vývoj nonartificiální hudby vždy úzce souvisel s historicko-socio-kulturním vývojem společnosti. V sedmdesátých letech vinou normalizace nastal kulturní útlum a *Slavík* i *Melodie* – do té doby zcela nezávislé a částečně progresivní hudební periodikum – ztrácejí nezávislost a stávají se poplatnými komunistickému režimu. Můžeme říci, že s cenzurováním Marty Kubišové v roce 1970 nastává pro populární hudbu doba temna a její kvalita začíná strmě klesat.

Situace se v osmdesátých letech ještě stupňuje. Vinou ostré cenzury i malé pružnosti médií je zabráněno přirozenému vývoji rockové hudby, která v západním světě napomohla k dalšímu rozvoji pop music. V popředí zájmu je hudba poplatná režimu, zatímco undergroundové žánry jsou potlačeny a s nimi i mnoho kvalitu vykazujících umělců – jmenujme zákazy skupin *Plastic People the Universe*, *Pražský výběr*, *Bacily* či *Blue effect*. Zákaz se vztahoval i k umělcům, kteří odešli do exilu – Waldemar Matuška, Jana Kratochvílová.

V devadesátých letech se anketa *Zlatý slavík* začíná přežívat, což v roce 1991 vyústilo v její ukončení. Domnívám se, že znovuoobnovení ankety v roce 1996 nemohlo navázat na úspěšnou éru v době začátků, a to z důvodu nástupu nové demokratické společnosti po roce 1989. Rovněž se domnívám, že mezi cenzurou rappera Řezníka v posledním ročníku ankety (2013) a cenzurou Marty Kubišové v roce 1970 existuje spojitost, která naznačuje, že cenzura v naší společnosti jen zdánlivě není. Rozdíl je pouze v tom, že v současnosti za ní nestojí političtí představitelé státu nýbrž osoby mediální sféry, které disponují dostatkem finančních prostředků na to, aby určovaly hudební vkus masové veřejnosti.

Přikláním se k názoru, že anketa *Českého slavíka Mattoni* by měla uvažovat o svém konci, protože zatímco na počátku ji široká veřejnost, mladí posluchači i odborná kritika respektovali, dnešní společnost spolu s oceňovanými zpěváky se jí spíše vysmívá. Doživotním držitelem by se měl stát Karel Gott, který je vzhledem ke svému věku, prodejnosti desek a stálému prvenství v anketě jediným skutečným fenoménem české populární hudby.

Věřím, že má práce poskytne prostor k diskuzi o české populární hudbě, na jejíž stav, který do velké míry souvisí s morální krizí ve zdejší společnosti, je potřeba upozornit, stejně jako na nastavení hudebního trhu.

11. PRAMENY A LITERATURA

Knihy:

ROHÁL, Robert. *Slavíci a slavice. Zlatý a Český slavík Mattoni 1962 – 2008*. Řitka: DARANUS, s. r. o., 2008. ISBN 978-80-86983-56-1.

POLEDNÁK, Ivan. *Hudba jako problém estetiky*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2006. ISBN 80-246-1215-1.

POLEDNÁK, Ivan, CAFOUREK Ivan. *Sondy do rocku a popu*. 1. vyd. Praha: H & H, 1992. ISBN 80-85467-14-3.

POLEDNÁK, Ivan. *Úvod do problematiky hudby jazzového okruhu*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2000. ISBN 80-244-1256-X.

HANZEL, Vladimír, LINDAUR Vojtěch, OPEKAR, Aleš, RIEDEL Jaroslav, ŠEBLOVÁ, Jana, TLACH, Jiří, VLASÁK, Vladimír, VLČEK, Josef. *Excentrici v přízemí*. Praha: Panton, 1989. ISBN 35-054-89.

ENGLISH, F., James. *Ekonomie prestiže. Ceny, vyznamenání a oběh kulturních hodnot*. Brno: Host – vydavatelství s.r.o., 2011. ISBN 978-80-7294-492-7.

KNAPÍK, Jiří, FRANZ, Martin a kol. *Průvodce kulturním děním a životním stylem v českých zemích 1948 – 1967*. Praha: Nakladatelství Academia, 2011. ISBN 978-80-200-2019-2.

FUKAČ, Jiří – VYSLOUŽIL, Jiří – MACEK, Petr (edd.): *Slovník české hudební kultury*, Praha: Supraphon, 1997. ISBN 80-7058-462-9.

JEŽKOVÁ, Vladimíra. *Časopis Rock&Pop na pozadí současné české hudební publicistiky*. Bakalářská práce. Pardubice: Univerzita Pardubice, Filozofická fakulta, 2009.

Časopisy:

Melodie: časopis, který hraje. Praha: Orbis, 1963 – 2000. ISSN 0025-8997.

G: noviny ze světa hudby a zvuku. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1965 – 1993.

TUNKL, Jiří. Československý džez ve světě roku 1962. *Mladý svět*, č. 5, 1963, s. 13. ISSN 0323-2042.

Elektronické zdroje:

ČERNÝ, Jiří. Zlatý fond české populární hudby. Albové vývojové milníky 1960 – 2000. *Knihovna Kroměřížska* [online], poslední revize 9. 1. 2014. Dostupné z <http://www.knihkm.cz/knihovna/oddeleni/hudebni-oddeleni/zlaty-fond.html?hledat=ji%C5%99%C3%AD%20%C4%8Dern%C3%BD>. [cit. 20. 3. 2014].

HRABALÍK, Petr. *Úvaha: Populární hudba 90. let*. [online] Dostupné z <http://www.ceskatelevize.cz/speciaily/bigbit/90-leta/clanky/210-uvaha-popularni-hudba-90-let/>. [cit. 20. 3. 2014].

TAILOR, Filip. *Filipika proti konzumu a vyprázdněnosti v populární hudbě*. Opera plus [online]. Dostupné z <http://operaplus.cz/filipika-proti-konzumu-a-vyprazdnenosti-v-popularni-hudbe/?pa=2>. [cit. 15. 3. 2014].

PROS, Marek. *Český nevkus: Proč tíhneme k normalizační pop music?* Magazín. Aktuálně.cz [online]. Dostupné z <http://magazin.aktualne.cz/hudebni-masakry-proc-cesi-poslouchaji-spatnou-muziku/r~ef84a14ca83d11e3b1840025900fea04/> [cit. 15. 3. 2014].

Časopis Gramorevue by dnes oslavoval 49. výročie. *Musicscaper. Hudobný priestor*. [online]. Dostupné z <http://www.musicscaper.sk/?clanok=1864> [cit. 1. 3. 2014].

MORAVEC, Martin. Zlatý slavík – nesmrtelná anketa. *Idnes.cz* [online] Dostupné na http://kultura.idnes.cz/zlavy-slavyk-nesmrtelna-anketa-d3i-/hudba.aspx?c=A031204_102642_hudba_jup [cit. 1. 4. 2014].

RAJSIGLOVÁ, Kamila. *Petr Ulrych*. Diplomová práce. Brno: Masarykova univerzita, 2011 [online]. Dostupné na http://is.muni.cz/th/220459/pedf_m/Diplomova_prace.txt. [cit. 31. 3. 2014].

Fonogram. Dějiny české populární hudby [online]. Dostupné na <http://www.fonogram.4fan.cz/index.php?page=historie3#.php> [cit. 15. 3. 2014].

REDAKCE. Video: Duo Yamaha zahrálo pro sedm stovek diváků. *Zlínský deník. Kultura* [online]. Dostupné z http://zlinsky.denik.cz/kultura_region/duo-jamaha-zahrало-pro-sedm-stovek-divaku-20140220.html [cit. 15. 3. 2014].

Český slavík Mattoni [online]. Dostupné na <http://www.ceskyslavikmattoni.cz/>.

DOHNALOVÁ, Lenka. *Populární hudba – Analýza vývoje 1990 – 2005*. Culturenet [online]. Dostupné na <http://www.culturenet.cz/index.php?cmd=page&id=96> [cit. 16. 11. 2013].

Televize:

Český slavík Mattoni 2013 [TV pořad]. TV NOVA, 23. 11. 2013. Režie: Pepe Majeský.

Další prameny:

Rozhovor s Robertem Rohálem (5. března 2014). Vedla Veronika Nováková.

12. RESUMÉ

Téma diplomové práce spadá pod oblast moderní populární hudby. Předmětem práce jsou hudební ceny *Zlatý, Český slavík* a *Český slavík Mattoni*, na jejichž pozadí se práce snaží zachytit vývoj československé, později české nonartificiální hudby od šedesátých let po současnost.

Téma i přes svou aktuálnost patří k řídce probádaným nejenom u nás, ale i v zahraničí. Text navazuje na významné osoby hudební kritiky Ivana Poledňáka, Jiřího Černého a Lubomíra Dorůžku.

Výsledky jednotlivých ročníků či období ankety jsou usouvztažněny s články, rozhovory a recenzemi publikovanými v odborných hudebních časopisech, kterými byly *Gramorevue* a *Melodie*. Cílem je poukázat na to, že vývoj nonartificiální hudby byl od počátku ovlivněn historicko-politickými událostmi, které zapříčinily kulturní útlum, zneužití hudby jako socialistického nástroje, potlačení nové české vlny a zákaz některých umělců (Marta Kubišová, *Plastic People of the Universe*, *Pražský výběr*, Jana Kratochvílová). Zmíněné události se podepsaly také na vývoji ankety *Slavíka*, která postupně devalvovala svou prestiž i vypovídající hodnotu. Důsledky předchozího vývoje jsou patrné i v dnešní společnosti, v níž politickou cenzuru vystřídal cenzura mediální.

Práce je členěna na dvě části, teoretickou a praktickou. Teoretická část pojednává o vzniku, struktuře a proměnách slavíkovské ankety v letech 1962 – 2013. Faktografické údaje se opírají o publikaci Roberta Rohála *Slavíci a slavice*. Rohál působil řadu let v kulturní sféře a příjíval i do *Gramorevue*, *Populáru* a *Melodie*. Autor knihy poskytl také rozhovor, který je rozpracován v empirické části. Praktická část je založena na příspěvcích z *Melodie*, které jsou následně podrobeny kritickému zhodnocení.

Text nemá být pouhou kompilací dat, jeho cílem je podat smysluplný, originální a současně objektivní úhel pohledu na problematiku české pop music. Autorka by prostřednictvím textu chtěla současně upozornit na její aktuální stav.

13. SUMMARY

The topic of this bachelor thesis belongs to the area of modern popular music. It is focused on Czech Music Awards *Zlatý slavík*, *Český slavík* and *Český slavík Mattoni*. The thesis reflects the development of the Czechoslovakian, later Czech non artificial music from the 1960s until present.

Despite the fact the topic has been timeless and very topical, it has not been examined to a great extent not only in the Czech Republic but also in foreign countries. The study follows important music critics: Ivan Poledňák, Jiří Černý and Lubomír Dorůžka.

The results of *Slavík Awards*, including past winners or particular periods, are related to and based on the articles, interviews and reviews that had been published in special music journals *Gramorevue* and *Melodie*. The main aim of this study is to point out that the development of Czech non artificial music has always been influenced by historical and political events. In the past, they caused the cultural decline, music was misused as an instrument of socialism, and a new wave of Czech artists was suppressed and prohibited (e.g. Marta Kubišová, *Plastic People of the Universe*, *Pražský výběr*, Jana Kratochvílová). All of that caused that *Slavík Awards* developed in a negative way, and thus its importance and prestige decreased. The consequences are still apparent in our society in which political censorship has been replaced by media censorship.

The thesis is divided into two parts; theoretical and practical. The theoretical part discusses the history, development and changes in *Slavík Awards* between 1962–2013. Factographic details are based on the book by Robert Rohál called *Slavíci a slavice*. Rohál used to work in this field for many years and wrote articles for *Gramorevue*, *Populár* and *Melodie*. I had an opportunity to interview him for the purposes of the present thesis and the interview can be found in the practical part. The second part of the thesis analyses short articles from *Melodie*. An evaluation and critical review of these articles were conducted by the author of the present study

The text should not be a mere summary. Its main purpose is to give the meaningful, original and objective view on the problematic of Czech pop music. The main emphasis is to draw attention to the current situation and conditions.

14. PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Rozhovor.

Příloha č. 2: Výsledky ankety z let 1962 – 2013.

PŘÍLOHA Č. 1

1. V: Na začátek Tě, Roberte, jenom poprosím, zda bys mi vyjádřil souhlas se záznamem tohoto rozhovoru.
2. R: Ano, souhlasím.
3. V: Takže, Roberte, já začnu aktuálně: Vím o tobě, že jsi novinář, fotograf a také autor několika knih o slavných osobnostech z české populární hudby a filmu. Chtěla bych se zeptat, jestli se dneska zabýváš scénou české populární hudby nebo jestli chystáš nějakou další publikaci?
4. R: Aha, takže samozřejmě zajímám se o scénu populární hudby, sleduju to – sleduju rádio, kupuju cedéčka, jsem fanda do *české* muziky – česká populární hudba. Teď mě potěšily výsledky, který vyhlásil Musicserver.cz, že moje favoritka (*Helena Vondráčková pozn.*) a její deska skončily na druhém místě takže to mě potěšilo. Publikaci teďka populární hudby nechystám, protože jsem těch knížek asi napsal čtyřicet a teďka jsem měl dva roky pokoj, ale pro tento rok mám nového vydavatele a budu dělat nové knížky, ale už to bude trošku jinde. Jednak bych chtěl, aby vyšla novela, potom budu dělat takovou řadu o kastelánech – zámky, hrady. A z té umělecké sféry chystám knížku, která už je vlastně víceméně domluvená, budou to Hvězdy od vedle a budou to slovenští herci, kteří nechali v českém filmu výraznou stopu.
5. V: Teď bych přešla k tvojí publikaci *Slavíci a slavice* a ráda bych se zeptala, co tě přimělo vybrat si tuto problematiku jako námět svojí knihy?
6. R: Jé, aha tak to je otázka. No jednak to byla nabídka z vydavatelství, která mě oslovila vlastně, a to byla taková náhoda, že jsme se sešli. To bylo vydavatelství, myslím (*vzpomíná na název*), no, to už je jedno...
7. V: Daranus?
8. R: Ano, Daranus, jasně. No a hlavně mě to zaujalo z toho důvodu, protože mě tento obor, žánr mě zajímá. Od dětství jsem sledoval, jsem vždycky čekal na výsledky, které přinášel časopis *Mladý svět*, dokonce jsem *hlasoval*. To ještě byly ty kupony, se psaly a lepily se na korespondáky a se to posílalo. Takže

tuto anketu mám jako v sobě dost hluboko, že jsem ji prožíval a hlavně, jak už jsem řekl v té první otázce, *miluju* českou populární hudbu. Miluju český zpěváky, poslouchám je, kupuju si jejich desky, *nevypaluju* je, ale kupuji, takže vlastně (*zamyšlí se*) mě nikdo nemusel ani nutit, to šlo prostě tak samo. Je fakt, že knížku jsem psal asi dva měsíce. Šlo to celkem rychle, protože když mě něco baví, tak to jde i rychle jako, jo? Že jsem se s tím nepáral. (*odmlka*) Ročník po ročníku, tu knihu jsi viděla, takže víš, že prostě jak ty roky jdou po sobě tak jsem tam vždycky vypíchl to umístění, pak třeba ti skokani jak se tomu teďka říká, kdo zabodoval v tom a tom roce. Takže nejen vítězové a poražení (*smích*), ale i takoví ti, co vyskočili, prostě zaujali a *proč* zaujali. Třeba, že měli písničku, desku, klip jako, jo? Nebo jsem tam třeba udělal rozhovor s nějakou tou osobností, která vlastně zazářila, jo? Takže každá kapitola má vlastně takové ty záblesky co jako, proč byli úspěšní, čím zaujali.

9. V: Super, děkuju moc. Už jsi o tom trošku začal, já jsem se právě chtěla zeptat – ještě předtím – *kdy* ses tak nějak intenzivně začal zabývat tou českou nebo slovenskou populární hudbou? Pochopila jsem, že od dětství tě to zajímalo.
10. R. Nó, dvě roviny vlastně: Jako kluk, pamatuji si, že populární hudbu jsem začal sledovat v roce 73, což je teda hodně dávno, to jsi ještě nebyla na světě. A vím, že to začalo těma písničkama a vím, že už zpěváci a zpěvačky – v té době to byli Karel Gott, Vašek Neckář, Jiří Korn, Helena Vondráčková, že, a tak dále, Marie Rottrová – a to bylo takové to fandovství, kdy jsem začal kupovat desky, *vinyl* tenkrát! To taky neznáš (*pousmání se*). A druhá rovina vlastně byla to, že – to už jsem vlastně měl dvacet let nebo dvacet tři – a vím, že už jsem vlastně psal do okresního tisku, v té době jsem dělal v kultuře. Dělal jsem kulturní život nebo organizoval jsem kulturní život v městě Holešově, takže i divadlo, koncerty. S mnoha lidmi jsem přicházel do styku, a protože už jsem byl psavec tak už jsem vlastně dělal první rozhovory a první recenze na desky vlastně, začal jsem psát do různých časopisů a oni mi to kupodivu brali a otiskovali: *Gramorevue* – už nevychází, *Melodie*, *Populár*, jo? Takže v té bylo, bylo mi asi třiaadvacet, jsem psal asi do pěti těchto

časopisů. Měl jsem tu výhodu, že jsem ty lidi znal, ty lidi jezdili do Holešova, jo? Takže spousta zpěváků – byla to populární muzika hlavně – takže s Waldemarem Matuškou, Naďou Urbánkovou. Hmm, Gott mi furt unikál, protože ten do Holešova nejezdil. Ten tu byl až nějak nedávno, asi před třema rokama. Takže tak asi v tom roce. Zkrátka začátkem osmdesátých let jsem začal psát do médií, do časopisů a tam vlastně jsem začal vlastně publikovat ty moje postřehy a ta moje setkání s těma lidma a vycházelo to prostě řadu let a tak vlastně nějak jsem začal. Pak jsem přešel k těm knížkám a to už je zase další anabáze. Takže... tak nějak to šlo přirozeně.

11. V: *(doplňovací otázka)* A můžu se ještě zeptat... V té době, kdy ses začal o českou a slovenskou populární hudbu zajímat, pocítils nějak tu dobu normalizace? Že třeba právě spousta interpretů nemohla vystupovat. Že zde byla nějaká vlna undergroundu.

12. R: No... Já jsem to pocíťoval. Já jsem třeba věděl, že je něco zakázaný. Nechápal jsem proč. Dlouho jsem nechápal prostě, že jinak se mluví doma a jinak se mluví na veřejnosti. Až vlastně ten osmdesátý devátý rok to všechno bouchlo, kdy člověk přišel k různým materiálům a dočetl se vlastně spoustu věcí, které mu předtím unikaly. Tak jsem vlastně pochopil, ale už jako v té době jsem poslouchal zakázaný věci, třeba Martu Kubišovou, ale spíš jsem prostě... Ten underground mě moc nebral, mám rád radši přehlednou písničku, přehlednou melodii. Nemám rád dřeva, rámus typu Plastic People takže ti mě nikdy neoslovili. Spíš mě oslovila taková ta písnička, šanson, na to jsem, jo? A když to tak vezmeš, tak v podstatě ten underground – neříkám, že nemá své posluchače, má – nechci ani říkat, že to je nějaká minorita, ale radši mám ten hlavní proud a radši mám ten jazz. Takže... Viděl jsem, že jsou zakázaní, ale...

13. V: Vlastně tím, že jsi je moc neposlouchal, tak ti to ani nějak nevadilo?

14. R: No... Osobně mi to nevadilo, protože... Samozřejmě jsem si poslechl ty kapely, ale nic mi to neřeklo. Takže vlastně v podstatě neměl jsem pocit, že bych o něco přicházel, víš. Spíš jsem nechápal, spíš mi bylo líto Marty Kubišové, která ve své té první kariéře byla jedinečná, ale holt jaksi... To mě

třeba mohlo mrzet, to jsem poslouchal tajně. To mi dokonce, když jsem byl na vojně, naši dovezli *kazety*, kde jsem měl ještě natočenou Martu Kubišovou. Tak jsem tajně poslouchal na hranici Martu Kubišovou, protože já jsem byl pohraničář, takže já jsem poslouchal Martu Kubišovou tajně, pod peřinou vlastně. Z kazeťáku. Takže takhle to bylo se mnou. Víím, že tam byl ten předěl.

15. V: Takže ano, pocítil jsi to nějak. Viz s tou Martou Kubišovou.

16. R: Ano...Nebo třeba Waldemar Matuška byl vlastně zakázaný. Tím, jak emigroval – to bylo v roce 86, kdy emigroval – to byly tři roky do padnutí železné opony. A když vlastně to všechno...Když bouchly ty saze a osmadvadesátý devátý...(zamyšlení) takže Waldemar Matuška byl zakázaný a také Yvonna Přenosilová.

17. V: Vidiš, Waldemar Matuška, to jsem netušila, že byl zakázaný. To mi nějak uniklo.

18. V: Ještě bych se tě chtěla zeptat, jestli bys mi mohl prozradit, říci, odkud jsi čerpal číselné údaje nebo výsledky jednotlivých ročníků ve své knize?

19. R: No, tak to jsem čerpal... Když jsem tu knížku psal, tak mám vlastní archiv, protože jsem si nechal svázat všechny ročníky časopisu Melodie, asi od roku... (*zamýšlí se*) Já jsem si kupoval Melodie od roku sedmdesát tři, takže jsem si to schovával, a ty starší ročníky jsem si sehnal na různých burzách. Takže mám svázané Melodie od roku šedesát osm nebo sedm a když jsem tu knížku čerpal, tak už jsem vlastně měl ty ročníky všechny svázané a tam vždycky bylo: v každém březnovém čísle – protože výsledky byly vždycky buď v lednu nebo únoru vyhlášeny – v Melodii to byl měsíčník tak tam ty výsledky byly vždycky v *březnovém* čísle. Jsme na to čekali, takže tam to všechno mám, tam to všechno je, ty žebříčky rok co rok. A protože jsem si lepil sešity, kde jsem si dával různé zajímavé věci z populární muziky, tak tam vlastně mám i nalepený stránky přímo z toho časopisu Mladý svět, kde vlastně byly ty žebříčky natištěny. Takže vlastně mám velký bohatý archiv a z toho jsem čerpal ty *fakta*, jak to vlastně dopadlo. Takže v podstatě jsem to všechno měl podchycený doma. Z dobového materiálu. Z tiskového.

20. V: Dobré, to mi stačí, děkuji. Přejdeme k periodiku Melodie. V prvním čísle časopisu z roku 1988 jsi podepsán pod jedním článkem o Heleně Vondráčkové. Byl to tehdejší aktuální medailonek, takže bych se chtěla zeptat, jestli bys mi mohl říct něco o tvém působení v časopise.

21. R: Já jsem tam byl pouze externista. Vím, že jsem tam nabídl nějaké věci – tenkrát se to dělalo přes telefon nebo dopisem. Mobily nebyly, ani internet (*smích*) v roce osmdesát osm. Takže vlastně vím, že oni mně znali. Oni mé jméno znali z Populáru, kam jsem psal. To byl slovenský časopis, slovenská Melodie v podstatě, populární muzika. A to moje jméno tam figurovalo od roku osmdesát tři. Takže vlastně. A Gramorevue taky, tam jsem psal recenze, rozhovory. Takže nebyl jsem pan *neznámý* v tom hudebním tisku, takže mě vlastně brali. Nebyl problém se tam uplatnit. Nabídl jsem jim třeba deset věcí a oni si třeba šest vybrali a nebo tři a nebo všech deset. To bylo prostě různý. Vím, že jsem tam komunikoval s nějakým redaktorem, vím, že se jmenoval Petr Slabý. Zaujal mě. Vím, že jsme se setkali poprvé v jedné pražské hospodě, abysme jako utvrdili spolupráci. A překvapil mě, že měl – v té době se to nenosilo – měl zelené kalhoty a červené sako. V té době se to nenosilo, proto jsem na něho hleděl jak jojo (*smích*). Ale jako že byl takovej progresivní. Dneska je to normální, tenkrát v té šedi osmdesátých let, tak to ne. Ale vím, že jsme se domluvili. Spolupráce fungovala několik let, zkrátka. Ta Melodie pak skončila. Pozvolna, postupně. Pak to držel Gott, myslím, Janeček, Goja agentura.

22. V: Takže tam už jsi nepsal v té době?

23. R: Né, to už jsem byl zase jinde. To už jsem třeba dělal herce a už jsem začal těma knížkama hlavně, víš. Ale s tou Melodií to bylo příjemné, protože tam jsme se dohodli, tam jsme si padli do oka v podstatě a objednal si věci a já jsem v podstatě, no... (*zamyšlení*) To bylo takový bezprostřední.

24. V: Psal jsi třeba o svých oblíbených zpěvácích? Nebo o anketě?

25. R: O anketě ani ne. Psal jsem tam třeba...Vím, že jsem se snažil. Měl jsem třeba takovou rubriku, kam jsem dával nové zpěváky. Takže jsem tam třeba psal o Daně Vrchovské, velkém talentu, ostravská jazzová zpěvačka. Vím, že

jsem tam psal o Lešku Vronkovi, což je nynější hitmaker, třeba písniček pro Helenu Vondráčkovou. Napsal pro ni šňůru hitů. V té době začínal jako šansoniér, zpěvák. Takže jsem razil cestu těmto mladým talentům. Takže nejen Vondráčková, Zelenková, Zagorová, také profily začínajících interpretů. To byla taková moje parketa tam. Nebo třeba jsem tam dělal Hanu Křížkovou, jo? Nebo vím, že jsem tam třeba měl recenze na alba, na česká alba, co vycházela. Pár recenzí vyšlo.

26. V: Ono vlastně ta Melodie byla zaměřená hlavně na populární hudbu kdežto Gramorevue se zabývalo i vážnou hudbou, muzikály.

27. R: Ano, Gramorevue bylo odlišné. To vlastně vydával Supraphon. Tam vlastně byla pestrá škála v podstatě toho, co Supraphon dělal, co vydával. Takže vážná muzika, mluvené slovo a populární a jazzová hudba. A divadlo taky, protože vycházela spousta desek, divadelní záznamy. Třeba Kočičí hra nebo tak.

28. V: Ještě mě tak napadlo. Hodně se v té Melodii píše – když se k tomu ještě vrátím – že tam je třeba Jiří Černý, ten Lubomír Dorůžka, jo? Tady ti recenzenti.

29. R: František Horáček.

30. V: Ano a v těch sedmdesátých letech tam moc nepsali. Oni vlastně tu redakci vyměnili. Nevím, jestli si pamatuješ třeba, že za tebe tam publikovali?

31. R: Nevím...*(zamýšlí se)* Tam došlo ke změně redaktorů prostě. Víím, že ta původní redakce skončila, ale nevím proč, nevím, co se stalo. Už mi to říkal dědeček a Burian, když jsme měli v Holešově koncert, že se tam vlastně dějí věci. Že ti redaktori odešli. Takže já, když jsem tam psal, tak už tam vlastně psala ta nová redakce – Arne Vanderka, ten Petr Slabý. Takže víím, že to byly dvě redakce, jo? Takže já jsem psal v té novější, ale já jsem byl pouze externista, jako že jsem byl rád. Ale upřímně Ti řeknu, že víc se mi líbila ta Melodie předtím. Ta byla taková chytřejší a zajímavější.

32. V: To jsem přesně potřebovala slyšet, protože já si to taky myslím.

33. R: Bardi odešli – Leo Jehne, František Horáček, Ivan Poledňák.
34. V: Kvůli režimu jsem pochopila. Nevím přesně ten rok, ten přelom.
35. R: Možná osmdesát šest, sedm, tak nějak. Pak to zase bylo dobrý. Pak byla třetí redakce, která byla v roce osmdesát osm. To zas tam byl Daniel Dobiáš, šéfredaktor. To zas tam byli Kocáb, vlastně. V té době jsem tam taky ještě psal, takže já jsem vlastně zažil dvě éry, ale tu první ne. V té první éře, to jsem začal psát v tom Gramorevue, až pak jsem se chytl v té Melodii. Gramorevue, pak Melodie, ale úplně první byl Populár. Vím, že tam jsem byl v šoku, když mi vyšel první článek a když mi přišlo nějakých sto osmdesát korun. (smích) Jak jsem nechápal.
36. V: Teď bych se teda vrátila ke slavíkovské anketě. Tvoje knížka totiž končí v roce 2008 a končí ročníkem dvanáctým, tak bych se chtěla zeptat, jestli anketu od té doby nějak pravidelně sleduješ?
37. R: Přiznám se, že už to moc... že už té anketě – ne, že bych té anketě nevěřil – ale možná všechno má svůj čas. Taky jsem se dočetl, že na Slovensku už tu anketu zrušili. Že...
38. V: Že už nemá takovou vypovídající hodnotu? (*doplňuje*)
39. R: Přesně jsi to vystihla. Ano, a navíc v dnešní době – taky jsem ztratil důvěru v to hlasování, ten systém, v ty esemesky. Tam si může každý, já nevím... Už je to takové hodně ovlivnitelné. A to mi docvaklo už před těma několika lety, kdy jsem si říkal, sakra tak jako posílat hlasy a teďka ty sim karty a teďka jak byly různý aféry. A Jarek Šimek najednou byl snad třetí nebo čtvrtý, nikdo ho předtím neznal nebo znala ho malá hrstka lidí. Zdálo se mi, že už je to i boj produkcí a fanklubů a manažersko-produkční tahy a vím, že několik lidí z toho Slavíka by i rádo odešlo, že se toho nechtějí zúčastnit. Vím, že v poslední době to byl Michal David, Helena Vondráčková odmítá tuto anketu už několik let. Oni ji tam stále jako ještě dávají nebo lidi pro ni hlasují.
40. V: Ona udělala nějaké oficiální prohlášení?

41. R: Dokonce má na webových stránkách vždycky, ať si lidi radši koupí její desku, ale ať pro ni nehlasují, že ona o to zájem nemám. Michal David to samý vlastně, protože tam už proběhlo několik aférek s těma hlasama i několik skandálů. Ale říkám, zase už se o to tolik nezajímám.
42. V: Dobře. Jenom když ti to přiblížím. Právě letos tam udělali kategorii Hvězda internetu, že se tam může přihlásit člověk, který začíná zpívat a když má kolem sebe ty fanoušky, tak hlasují. A on to měl vyhrát Řezník, interpret, který dělá vlastně těžký hardcore. To je žánr, velmi drsný, já jsem viděla teda ty videa a ty texty a to je fakt o násilí, je to morbidní, je to hrozný. Ale on měl právem vyhrát, protože ještě nějakou dobu, krátce před tím než vyhlásili ty výsledky, tak byl jasný vítěz. A oni ho jako kdyby diskvalifikovali, že je to porušování lidských práv a že to nemá dobrý vliv a podobně a na základě toho – on teda vyhrál to někdo jiný – že mu tu cenu nedali tak třeba Tomáš Klus se z tama odhlásil a začalo to vracet hodně umělců. Tím si to docela taky zavařili. Mě by právě zajímalo, jak se na anketu díváš v průběhu jejího vývoje – jak začala – právě si myslím, že ten pohled je odlišný od toho, jak se na ni díváš dneska.
43. No, přesně. Já vím, že ta anketa hodně lidem pomohla, protože je vlastně zviditelnila. Lidi mohli hlasovat o své idoly, už v těch šedesátých letech.
44. V: Vlastně ani jiný žádný způsob, jak podpořit interpreta, nebyl.
45. R: No a hlavně v šedesátých letech – začala v té první polovině, kdy to vlastně vymyslel ten Smoljak, autor ankety – a tito noví lidi, ty hvězdy ankety se vlastně zviditelnily a anketa šla hrozně nahoru. To byl *fenomén velkej*, jo? Ale jak se říká, čas opravdu *trhnul* a doba pokročila a zapletly se do toho takové ty různé machinace a podfuky. Já bych řekl, že když se hlasovalo tenkrát, jak vlastně lidi skutečně vyplňovali kupónky a lepili je a počítalo se to ručně, rukama očima, teďka ta technika a jak ty afěrky prosákly v posledních letech tak nevím, už na tu anketu nemám takovej názor. Ještě v té době, kdy jsem tu knížku psal, 2008, tak, řekl bych, že se tomu ještě dalo věřit. Že to bylo uvěřitelné, jo? Ale dneska si to už nemyslím.

46. V: Když se vrátíš do té doby, ve které jsi na knize pracoval, napadaly Tě v průběhu práce na ní nějaká pozitiva nebo naopak že se Ti tam něco nelíbilo? Dá se to tak nějak říct?
47. R: (*zdá se, že autor přesně nepochopil otázku*) Hlavně to byly pozitiva, protože jsem chtěl upozornit na zajímavý lidi třeba, na které se už mezitím zapomnělo. Víím, že byly ročníky, kdy někdo vyletěl nahoru a pak už jsme třeba o něm neslyšeli, třeba Vladka Prachařová, vynikající zpěvačka. Teď jsem se bohužel dozvěděl, že nežije. Mimochodem to ti řeknu takové sladké tajemství: to byla zpěvačka, která původně točila u Josefa Vobraby s Točrem nahrávku Dvě malá křídla tu nejsou. Text krásný, Zdeněk Borovec, písničku znáš, točili to a *furt* to nebylo ono. Jako ona byla dobrá, ale *furt* to nebylo ono, pořád tam něco chybělo. Zavolali Heleně, ta to natočila z jedné vody načisto a bylo to. To tam třeba nepíšu, ale tím jsem chtěl říct, že jsem tu knížku psal i proto, abych upozornil v jednotlivých ročnících na lidi, na které se zapomnělo. Takže to byl vlastně důvod, aby to bylo někde napsané, protože ty časopisy jsou dávno vyhozené.
48. V: Ono tvá knížka je vlastně jediná svého druhu. O anketě se nikde jinde dočíst nedá.
49. R: Já mám pocit, že knížka nějaká vyšla a že to napsal nějaký... (*zamyšlí se*). Knižka o Slavíku vyšla, ale ta byla jako trošku jinak. Teď mi vypadlo jméno. Klec pro Slavíky¹³⁴, nějak takhle se to jmenovalo. Mrkni se na to. Já ji mám, myslím, doma. Takže vyšla, ale to zas jako bylo trošku jinak, ale mě šlo opravdu o to, zúročit ty vědomosti, informace co mám, v těch hromadách, v těch archivech a dát to do jedné knížky. Je to historie jedné ankety, které byla svého času *fenomén*, byla zajímavá. Díky ní zazářili určití lidi, někteří se drží dodnes, že? A o tom to celé bylo, že vlastně chtěl jsem to zachytit, dát do jednoho takovýho útvaru.

¹³⁴ KRŮTA, Jan. *Klec na slavíky*. 1. vyd. Praha: Epoque, 2003. ISBN 80-86328-27-9.

50. V: Mám na tebe jednu z posledních otázek. Zajímal by mě tvůj názor, co si myslíš o složení dnešních diváků, respektive těch, co hlasují? Třeba z hlediska věku, žánru.

51. R: Já ti rozumím. Vůbec nemám představu, protože už to nesleduju – jako sleduju ty výsledky, mrkl jsem se, když jsme se měli setkat, na jejich webové stránky, takže vím, kdo asi vyhrál – ale nechápu třeba jedno: nechápu, jak máme spoustu mladých, krásných zpěváků a zpěvaček, ale jak to stále vyhrává Karel Gott. Víím, že u těch žen, řekněme, tam se to mění, že tam třeba pronikly na ty čelní místa mladší ročníky. Ale ten Karel Gott, to je asi fakt mimořádný fenomén, protože nemyslím si, že by měl nějaké rádiové hity. To je mi záhadou, protože Gott má letos pětasedmdesát a zdá se mi to prostě zvláštní. Buď to publikum fakt stárne a jde s ním, hlasuje teda, *otrocky* hlasuje, nebo jak to vlastně je. To je pro mě trošku záhada, ale neřeším to zase nějak moc. Já mu to samozřejmě přeju, ale víím, že vždycky za sebou nechá ty Petry Koláře, ty mladý kluky, mladší ročníky. Kdežto v těch ženách je to takové proměnlivější. Je fakt, že ta stálice Lucie Bílá, taky hlasový velký fenomén, ale už ta má takové ty pronásledovatelky, v Lucii Vondráčkové, Eva Farná. Aneta Langerová, která je velice dobrá, velice se drží, je originální, je svá. Lenka Dusilová, taky originální zpěvačka. Mně se třeba moc líbí Monika Absolonová, která jako vokalistka a muzikálová herečka a hlas jako. Tak ty jsou obvykle mezi těmi nominovanými, ale už se tím zase zas tak moc nezabývám. Už spíše dělám něco jiného. Sleduju to, mrknu se na to, ale v posledních letech už vždycky mávnu rukou a řeknu si: Aha, takže zase vyhrál Karel Gott. To jsem teda „nečekal”. (*usmívá se*)

52. V: Myslíš si, že ta anketa, že má šance na to, aby se zlepšila nebo by pokračovala?

53. R: Já si myslím, že v dnešním stavu, že už by mohli skončit. A třeba vymyslet něco jináčího, ale já nevím co. Ale myslím si, že už je to přežitek. Je to přežitek, který se drží, i když lidi na to stále ještě slyší. Myslím ty fankluby. Protože to se prostě drželo, že kdo byl ve Slavíku v první desítce, byl hvězda, byl in jako. Na to se dívali pořadatelé koncertu a všichni vlastně ti zainteresovaní lidi v té kultuře, ale myslím si, že je to přežitek. Mně by se

třeba líbilo, kdyby byl výroční koncert, rok co rok – nejprodávanější zpěváci. Ti, co prodají nejvíc desek. A je možný, že ten Gott by byl zase první, protože on furt vydává nějaké desky, byť jsou to kompilace, a tak dále. Jako měl nějakou řadovku, mám ji taky, ale vychází spoustu kompilací. Ty milostný písničky, a tak dále. To by bylo zajímavější. Ted'ka třeba vím, že by tam byla i Vondráčková. To nové album je velice prodejné, velice dobrá. Už jako v prvním týdnu po vydání bylo na druhém místě, což je bomba, a ted'ka bylo druhé v tom žebříčku na Music serveru, jak čtenáři hlasovali. To mě třeba překvapilo taky. Takže myslím si, že bysme koukali jako. Ale těžko říct. Ted'ka má nové album Lucie Bílá, to koncertní, to s tím klavírem, co natočila během jednoho odpoledne. A prý je *fenomenální*. Prý je ta deska dobrá. Já ji ještě nemám, mně ji slíbili ze Supraphonu, že mi ji pošlou a čekám na ni. Ale víš, takže já bych se vrátil. Čili přežitek, že už by to chtělo něco jiného a to, co jsem řekl. Nejprodávanější zpěváci. A taky to třeba můžou být Slavíci.

54. V: Souhlasím. Bylo by to zajímavé a zase něco jiného.

55. R: Nó, protože tam by hovořila čísla, fakta – kdo se teda prodává nejvíc?

56. V: Děkuji ti ještě jednou za všechny poskytnuté informace, a kdyby tě ještě po našem rozhovoru k této problematice něco napadlo, tak se samozřejmě můžeš kdykoliv ozvat.

57. R: Taktéž děkuji.

PŘÍLOHA Č. 2

Údaje z let 1962 – 2007 jsem čerpala z publikace *Slavíci a slavice*, která byla vydána v roce 2008.

ZLATÝ SLAVÍK 1962 – PRVNÍ ROČNÍK

Zpěváci a zpěvačky:

1. Waldemar Matuška, 2. Yvetta Simonová, 3. Eva Pilarová, 4. Jiří Suchý, 5. Milan Chladil, 6. Hana Hegerová, 7. Jiří Vašíček, 8. Josef Zíma, 9. Karel Štědrý, 10. Jarmila Veselá

Písničky:

1. Láska nebeská (Jiří Šlitr – Jiří Suchý), 2. Dříve než na louce (Jaromír Vomáčka – Karel Šašek), 3. Píseň pro Zuzanu (Jiří Šlitr – Jiří Suchý), 4. Normálně (Miloslav Ducháč – Vladimír Dvořák), 5. Barborka (Bedřich Nikodém – Jaromír Hořec), 6. Malý stan (Bedřich Nikodém – Zdeněk Borovec), 7. Ona je krásná (Jan Rimon – Jiří Aplt), 8. Zlá neděle (Jiří Šlitr – Jiří Suchý), 9. Slaný déšť (Karel Mareš – Jan Schneider), 10. Šly panenky (Vlastimil Hála – Vratislav Blažek)

ZLATÝ SLAVÍK 1963 – DRUHÝ ROČNÍK

Zpěváci a zpěvačky:

1. Karel Gott, 2. Waldemar Matuška, 3. Eva Pilarová, 4. Jiří Suchý, 5. Josef Zíma, 6. Hana Hegerová, 7. Yvetta Simonová, 8. Milan Chladil, 9. Pavlína Filipovská, 10. Pavel Sedláček

Písničky:

1. Oči sněhem zaváté (Jiří Šlitr – Jiří Suchý), 2. Motýl (Jiří Šlitr – Jiří Suchý), 3. Tam za vodou v rákosí (Karel Mareš – Jiří Štáidl), 4. Jó, třešně zrály (tradicional – Ivo Fischer), 5. Měsíční řeka (Henry Mancini – Karel Jelínek), 6. Tam, kde šumí proud (Zdeněk Marat – Judita Verná, Vladimír Dvořák), 7. Sentimentální (Alfons Jindra – Zbyněk Vavřín), 8. Píseň pro Martinu (Jaroslav Jakoubek), 9. Buď pořád se mnou (z filmu V pravé poledne, Dimitri Tiomkin – Vladimír Dvořák), 10. Zčervená (Jiří Šlitr – Jiří Suchý)

ZLATÝ SLAVÍK 1964 – TŘETÍ ROČNÍK

Zpěváci:

1. Karel Gott, 2. Milan Chladil, 3. Josef Zíma, 4. Waldemar Matuška, 5. Jiří Suchý, 6. Jiří Šlitr, 7. Karel Hála, 8. Pavel Sedláček, 9. Karel Štědrý, 10. Jiří Jelínek (další pořadí – 12. Miki Volek, 14. – 15. Pavel Bobek a Jiří Vašíček)

Zpěvačky:

1. Eva Pilarová, 2. Yvetta Simonová, 3. Jana Petřů, 4. Helena Vondráčková, 5. Hana Hegerová, 6. Judita Čerovská, 7. Pavlína Filipovská, 8. Yvonne Přenosilová, 9. Helena Blehárová, 10. Marta Kubišová

Písničky:

1. Schody do nebe (Karel Kopecký – Jindřich Faktor), 2. Kdyby sis oči vyplakala (Jiří Bažant, Vlastimil Hála, Jiří Malásek – Vratislav Blažek), 3. Volání divokých husí (Jaromír Vomáčka – Jiří Vittinger), 4. Je krásné lásku dát (Sammy Fain – Zdeněk Borovec), 5. Milenci v texaskách (Jiří Bažant, Vlastimil Hála – Vratislav Blažek), 6. Červená řeka (tradicional – Ivo Fischer), 7. Dominiku (Soeur Sourire – Jiřina Fikejzová), 8. Santa Anna Maria (Alejandro F. Roth – Zdeněk Borovec), 9.

Príval pláče (Dimitri Tiomkin – Jiří Štáidl), 10. Malý vůz (J. W. Stole del Roma – Jiřina Fikejzová)

ZLATÝ SLAVÍK 1965 – ČTVRTÝ ROČNÍK

Zpěváci:

1. Karel Gott, 2. Waldemar Matuška, 3. Václav Neckář, 4. Jaromír Mayer, 5. Milan Chladil, 6. Josef Zíma, 7. Karel Hála, 8. Jiří Suchý, 9. Karel Štědrý, 10. Pavel Novák

Zpěvačky:

1. Helena Vondráčková, 2. Yvetta Simonová, 3. Eva Pilarová, 4. Marta Kubišová, Yvonne Přenosilová, 6. Jana Petru, 7. Hana Hegerová, 8. Pavlína Filipovská, 9. Judita Čeřovská, 10. Helena Blehárová

Písničky:

1. Cesta rájem (Arthur Glenn – Jiří Štáidl), Tereza (Jiří Šlitr – Jiří Suchý), Bim bam (Paul Anka – Ivo Fischer), 4. Trezor (Ladislav Štáidl – Rostislav Černý), 5. Dej mi víc své lásky (Petr Janda – Pavel Chrástina), 6. Hříbě (Josef Vobruda – Jan Schneider), 7. Ze soboty na neděli (Mojmír Smékal – Ivo Fischer), 8. Mrholí (Karel Kopecký a Václav Hybš – Jindřich Faktor), 9. Kladivo (Pete Seeger – Ivo Fischer), 10. Tam, kam chodí vítr spát (Ivan Kotrč – Zbyněk Vavřín)

ZLATÝ SLAVÍK 1966 – PÁTÝ ROČNÍK

Zpěváci:

1. Karel Gott, 2. Waldemar Matuška, 3. Václav Neckář, 4. Pavel Novák, 5. Karel Hála, 6. Jaromír Mayer, 7. Milan Chladil, 8. Milan Drobný, 9. Jiří Suchý, 10. Josef Zíma

Zpěvačky:

1. Marta Kubišová, 2. Eva Pilarová, Helena Vondráčková, 4. Yvetta Simonová, 5. Yvonne Přenosilová, 6. Hana Hegerová, 7. Helena Blehárová, 8. Pavlína Filipovská, 9. Judita Čeřovská, 10. Eva Olmerová

Písničky:

1. C'est la vie (Jaroslav Klempíř – Jiří Štáidl), 2. Pošli to dál (Jaromír Klempíř – Jiří Štáidl), 3. Bum-bum-bum (Ladislav Štáidl, Karel Gott – Jiří Štáidl), 4. Sbohem, lásko (Hughes Aufray – Ivo Fischer), 5. Oh, baby, baby (Bohuslav Ondráček – Jan Schneider), 6. Vyznání (Pavel Novák), 7. Lékořice (Jaromír Vomáčka – Vratislav Blažek), 8. Jen v máji (Jimmy Fontana – Jiří Štáidl), 9. Jsem na světě rád (Buck Owens – Jiří Štáidl), 10. Stín katedrál (Karel Svoboda – Ivo Fischer)

ZLATÝ SLAVÍK 1967 – ŠESTÝ ROČNÍK

Zpěváci:

1. Waldemar Matuška, 2. Karel Gott, 3. Pavel Novák, 4. Václav Neckář, 5. Petr Novák, 6. Josef Laufer, 7. Karel Hála, 8. Petr Spálený, 9. Milan Drobný, 10. Jiří Suchý (další pořadí – výběr: 12. Petr Janda, 14. Karel Černoch, 15. Petr Ulrych)

Zpěvačky:

1. Eva Pilarová, 2. Helena Vondráčková, 3. Marta Kubišová, 4. Yvonne Přenosilová, 5. Hana Hegerová, 6. Yvetta Simonová, 7. Helena Blehárová, 8. Lilka Ročáková, 9. Hana Ulrychová, 10. Nad'a Urbánková

Písničky:

1. Náhrobní kámen (Petr Novák – Ivo Plicka), Rekviem (Bohuslav Ondráček – Jan Schneider), 3. Dlouhá báj (Ladislav Štáidl – Rostislav Černý), 4. Růže kvetou dál (Gilbert Bécaud – Ivo Fischer), 5. Don Dirí Don (Bohuslav Ondráček – Jan

Schneider), 6. Oříšek pro Popelku (Petr Hapka – Zdeněk Borovec), 7. Povídej (Petr Novák – Ivo Plicka, Petr Novák), 8. Pojď se mnou, láska má (Bohuslav Ondráček – Ivo Fischer), 9. Dívka pihovatá (Pavel Novák), 10. Sbohem, láska (Hughes Aufray – Ivo Fischer)

ZLATÝ SLAVÍK 1968 – SEDMÝ ROČNÍK

Zpěváci:

1. Karel Gott, 2. Waldemar Matuška, 3. Václav Neckář, 4. Karel Černoch, 5. Pavel Novák, 6. Josef Laufer, 7. Petr Novák, 8. Karel Hála, 9. Milan Drobný, 10. Petr Spálený

Zpěvačky:

1. Marta Kubišová, 2. Eva Pilarová, 3. Helena Vondráčková, 4. Yvonne Přenosilová, 5. Hana Zagorová, 6. Yveta Simonová, 7. Nad'a Urbánková, 8. Hana Hegerová, 9. Helena Blehárová, 10. Hana Ulrychová

Písničky:

1. Lady Carneval (Karel Svoboda – Jiří Štáidl), 2. Modlitba pro Martu (Jindřich Brabec – Petr Rada), 3. Ona se brání (Ladislav Heráček – Pavel Žák), 4. Čas růží (Leslie David Reed, Johnny Barry Mason – Rostislav Černý), 5. Klaunova zpověď (Petr Novák – Ivo Plicka), 6. Chodím (Pavel Novák), 7. Podivný spáček (Brian Wilson – Vladimír Čort), 8. Docela obyčejná píseň (Karel Černoch, Pavel Žák – Pavel Žák), 9. To se nikdo nedoví (Zdeněk Marat – Zdeněk Borovec), 10. Cesta (Jindřich Brabec – Petr Rada)

ZLATÝ SLAVÍK 1969 – OSMÝ ROČNÍK

Zpěváci:

1. Karel Gott, 2. Waldemar Matuška, 3. Václav Neckář

Zpěvačky:

1. Marta Kubišová, 2. Eva Pilarová, 3. Helena Vondráčková

ZLATÝ SLAVÍK 1970 – DEVÁTÝ ROČNÍK

1. Karel Gott, 2. Waldemar Matuška, 3. Petr Spálený, 4. Václav Neckář, 5. Eva Pilarová a Pavel Novák

(nejvíce hlasů dostal Karel Gott a Marta Kubišová, pro kterou nebyly hlasy započítávány z důvodu zákazu umělecké činnosti)

ZLATÝ SLAVÍK 1971 – DESÁTÝ ROČNÍK

Zpěváci:

1. Karel Gott, 2. Petr Spálený, 3. Václav Neckář, 4. Waldemar Matuška, 5. Pavel Novák, 6. Jiří Korn, 7. Pavol Hammel, 8. Viktor Sodoma, 9. Petr Novák, 10. Karel Hála

Zpěvačky:

1. Eva Pilarová, 2. Helena Vondráčková, 3. Marie Rottrová, 4. Nad'a Urbánková, 5. Hana Zagorová, 6. Hana Ulrychová, 7. Miluše Voborníková, 8. Martha a Tena Elefteriadu, 9. Yveta Simonová, 10. Zdena Lorencová

ZLATÝ SLAVÍK 1972 – JEDENÁCTÝ ROČNÍK

Zpěváci:

1. Karel Gott, 2. Waldemar Matuška, 3. Václav Neckář, 4. Bob Frídl, 5. Petr Spálený, 6. Viktor Sodoma, 7. Pavel Novák, 8. Jiří Korn, 9. Josef Laufer, 10. Pavol Hammel

Zpěvačky:

1. Naďa Urbánková, 2. Eva Pilarová, 3. Helena Vondráčková, 4. Hana Zagorová, 5. Miluše Voborníková, 6. Marie Rottrová, 7. Jitka Molavcová, 8. Petra Černocká, 9. Věra Špinarová, 10. Martha a Tena Elefteriadu

ZLATÝ SLAVÍK 1973 – DVANÁCTÝ ROČNÍK

Zpěváci:

1. Karel Gott, 2. Waldemar Matuška, 3. Václav Neckář, 4. Bob Frídl, 5. Petr Spálený, 6. Josef Laufer, 7. Pavel Bartoň, 8. Aleš Ulm, 9. Viktor Sodoma, 10. Pavel Novák

Zpěvačky:

1. Naďa Urbánková, 2. Eva Pilarová, 3. Helena Vondráčková, 4. Petra Černocká, 5. Jana Robbová, 6. Hana Zagorová, 7. Marie Rottrová, 8. Jitka Molavcová, 9. Miluše Voborníková, 10. Eva Kostolányová

ZLATÝ SLAVÍK 1974 – TŘINÁCTÝ ROČNÍK

Zpěváci:

1. Karel Gott, 2. Waldemar Matuška, 3. Václav Neckář, 4. Josef Laufer, 5. Karel Zich, 6. Pavel Novák, 7. Bob Frídl, 8. Petr Janda, 9. Jiří Schelinger, 10. Petr Spálený

Zpěvačky:

1. Naďa Urbánková, 2. Helena Vondráčková, 3. Hana Zagorová, 4. Petra Černocká, 5. Eva Pilarová, 6. Marie Rottrová, 7. Jana Robbová, 8. Hana Hegerová, 9. Jitka Molavcová, 10. Jana Kociánová

ZLATÝ SLAVÍK 1975 – ČTRNÁCTÝ ROČNÍK

Zpěváci:

1. Karel Gott, 2. Waldemar Matuška, 3. Václav Neckář, 4. Jiří Schelinger, 5. Josef Laufer, 6. Karel Zich, 7. Pavol Hammel, 8. Pavel Novák, 9. Petr Janda, 10. Milan Drobný

Zpěvačky:

1. Naďa Urbánková, 2. Helena Vondráčková, 3. Hana Zagorová, 4. Petra Černocká, 5. Marie Rottrová, 6. Eva Pilarová, 7. Jana Robbová, 8. Hana Hegerová, 9. Jana Kociánová, 10. Martha a Tena Elefteriadu

ZLATÝ SLAVÍK 1976 – PATNÁCTÝ ROČNÍK

Zpěváci:

1. Karel Gott, 2. Václav Neckář, 3. Waldemar Matuška, 4. Petr Rezek, 5. Jiří Schelinger, 6. Jiří Korn, 7. Josef Laufer, 8. Karel Zich, 9. J. P. Broušek, 10. Petr Janda

Zpěvačky:

1. Naďa Urbánková, 2. Hana Zagorová, 3. Helena Vondráčková, 4. Marie Rottrová, 5. Petra Černocká, 6. Eva Pilarová, 7. Hana Hegerová, 8. Jana Kociánová, 9. Jana Robbová, 10. Jitka Molavcová

ZLATÝ SLAVÍK 1977 – ŠESTNÁCTÝ ROČNÍK

Zpěváci:

1. Karel Gott, 2. Václav Neckář, 3. Jiří Korn, 4. Petr Rezek, 5. Jiří Schelinger, 6. Waldemar Matuška, 7. J. P. Broušek, 8. Václav Prejzsek, 9. Karel Zich, 10. Vladimír Mišík

Zpěvačky:

1. Hana Zagorová, 2. Helena Vondráčková, 3. Petra Janů, 4. Nad'a Urbánková, 5. Marie Rottrová, 6. Petra Černocká, 7. Eva Pilarová, 8. Hana Hegerová, 9. Eva Hurychová, 10. Jana Kratochvílová

Skupiny:

1. Orchestr Ladislava Štáidla, 2. Plavci, 3. Skupina Karla Vágnera, 4. Katapult, 5. Bacily, 6. Olympic, 7. Modus, 8. Banjo Band Ivana Mládka, 9. Fešáci, 10. Schovanky

ZLATÝ SLAVÍK 1978 – SEDMNÁCTÝ ROČNÍK

Zpěváci:

1. Karel Gott, 2. Jiří Korn, 3. Václav Neckář, 4. Petr Rezek, 5. Jiří Schelinger, 6. Jiří Helekal, 7. Karel Zich, 8. Michal Tučný, 9. Lešek Semelka, 10. Waldemar Matuška

Zpěvačky:

1. Hana Zagorová, 2. Petra Janů, 3. Helena Vondráčková, 4. Marika Gombitová, 5. Petra Černocká, 6. Nad'a Urbánková, 7. Hana Hegerová, 8. Marie Rottrová, 9. Jitka Zelenková, 10. Zdena Adamová

Skupiny:

1. Orchestr Ladislava Štáidla, 2. Katapult, 3. Modus, 4. Plavci, 5. Banjo Band Ivana Mládka, 6. Olympic, 7. Fešáci, 8. Modi, 9. Skupina Karla Vágnera, 10. Bacily

ZLATÝ SLAVÍK 1979 – OSMNÁCTÝ ROČNÍK

Zpěváci:

1. Karel Gott, 2. Václav Neckář, 3. Jiří Korn, 4. Petr Rezek, 5. Karel Zich, 6. Lešek Semelka, 7. Jiří Schelinger, 8. Pavel Bobek, 9. Petr Novák, 10. Vladimír Mišík

Zpěvačky:

1. Hana Zagorová, 2. Helena Vondráčková, 3. Marika Gombitová, 4. Petra Janů, 5. Marie Rottrová, 6. Petra Černocká, 7. Nad'a Urbánková, 8. Hana Hegerová, 9. Jitka Zelenková, 10. Jana Kratochvílová

Skupiny:

1. Katapult, 2. Orchestr Ladislava Štáidla, 3. Olympic, 4. Banjo Band Ivana Mládka, 5. Plavci, 6. Modus, 7. Modrý efekt, 8. Bacily, 9. Fešáci, 10. Skupina Karla Vágnera

ZLATÝ SLAVÍK 1980 – DEVATENÁCTÝ ROČNÍK

Zpěváci:

1. Karel Gott, 2. Václav Neckář, 3. Jiří Korn, 4. Vítězslav Vávra, 5. Petr Rezek, 6. Petr Novák, 7. Pavel Bobek, 8. Petr Spálený, 9. Ladislav Štáidl, 10. Vladimír Mišík

Zpěvačky:

1. Hana Zagorová, 2. Marika Gombitová, 3. Helena Vondráčková, 4. Marie Rottrová, 5. Petra Janů, 6. Petra Černocká, 7. Jana Kratochvílová, 8. Jitka Zelenková, 9. Nad'a Urbánková, 10. Lenka Filipová

Skupiny:

1. Katapult, 2. Olympic, 3. Orchestr Ladislava Štáidla, 4. Modus, 5. Banjo Band Ivana Mládka, 6. Plavci, 7. Bacily, 8. Modrý efekt, 9. Skupina Karla Vágnera, 10. Etc. . .

ZLATÝ SLAVÍK 1981 – DVACÁTÝ ROČNÍK

Zpěváci:

1. Karel Gott, 2. Michal David, 3. Vítězslav Vávra, 4. Václav Neckář, 5. Jiří Korn, 6. Petr Rezek, 7. Miroslav Žbirka, 8. Petr Janda, 9. Jiří Schelinger, 10. Petr Novák

Zpěvačky:

1. Hana Zagorová, 2. Helena Vondráčková, 3. Marika Gombitová, 4. Marie Rottrová, 5. Věra Špinarová, 6. Lenka Filipová, 7. Jana Kratochvílová, 8. Jitka Zelenková, 9. Petra Janů, 10. Petra Černocká

Skupiny:

1. Olympic, 2. Orchestr Ladislava Štáidla, 3. Plavci, 4. Katapult, 5. Modus, 6. Elán, 7. Maximum Petra Hanniga, 8. Fešáci, 9. Skupina Karla Vágnera, 10. Banjo Band Ivana Mládka

ZLATÝ SLAVÍK 1982 – JEDNADVACÁTÝ ROČNÍK

Zpěváci:

1. Miroslav Žbirka, 2. Karel Gott, 3. Michal David, 4. Vítězslav Vávra, 5. Petr Kotvald – Stanislav Hložek, 6. Václav Neckář, 7. Jiří Korn, 8. Vladimír Mišík, 9. Petr Novák, 10. Lešek Semelka

Zpěvačky:

1. Hana Zagorová, 2. Marika Gombitová, 3. Helena Vondráčková, 4. Marie Rottrová, 5. Petra Janů, 6. Věra Špinarová, 7. Lenka Filipová, 8. Jana Kratochvílová, 9. Jitka Zelenková, 10. Hana Hegerová

Skupiny:

1. Olympic, 2. Elán, 3. Skupina Karla Vágnera, 4. Limit, 5. Pražský výběr, 6. Plavci, 7. Kamélie, 8. Modus, 9. Orchestr Ladislava Štáidla, 10. Abraxas

ZLATÝ SLAVÍK 1983 – DVAADVACÁTÝ ROČNÍK

Zpěváci:

1. Karel Gott, 2. Miroslav Žbirka, 3. Petr Kotvald – Stanislav Hložek, 4. Peter Nagy, 5. Michal David, 6. Stanislav Procházka, 7. Václav Neckář, 8. Jiří Korn, 9. Vladimír Mišík, 10. Karel Zich

Zpěvačky:

1. Hana Zagorová, 2. Marika Gombitová, 3. Helena Vondráčková, 4. Marie Rottrová, 5. Petra Janů, 6. Michaela Linková, 7. Jitka Zelenková, 8. Věra Špinarová, 9. Lenka Filipová, 10. Kamélie

Skupiny:

1. Olympic, 2. Elán, 3. Plavci, 4. Skupina Karla Vágnera, 5. Turbo, 6. Orchestr Ladislava Štáidla, 7. Limit, 8. Abraxas, 9. Kroky Františka Janečka, 10. Modus

ZLATÝ SLAVÍK 1984 – TŘIADVACÁTÝ ROČNÍK

Zpěváci:

1. Karel Gott, 2. Peter Nagy, 3. Miroslav Žbirka, 4. Petr Kotvald – Stanislav Hložek, 5. Michal David, 6. Stanislav Procházka ml., 7. Petr Rezek, 8. Stanislav Wabi Daněk, 9. Václav Neckář, 10. Karel Zich

Zpěvačky:

1. Hana Zagorová, 2. Helena Vondráčková, 3. Petra Janů, 4. Marika Gombitová, 5. Lenka Filipová, 6. Marie Rottrová, 7. Heidi Janků, 8. Darina Rolincová, 9. Jitka Zelenková, 10. Michaela Linková

Skupiny:

1. Elán, 2. Olympic, 3. Orchestr Ladislava Štáidla, 4. Skupina Karla Vágnera, 5. Turbo, 6. Limit, 7. Kroky Františka Janečka, 8. Plavci, 9. OK Band, 10. Abraxas

ZLATÝ SLAVÍK 1985 – ČTYŘIADVACÁTÝ ROČNÍK

Zpěváci:

1. Peter Nagy, 2. Dalibor Janda, 3. Karel Gott, 4. Miroslav Žbirka, 5. Michal David, 6. Pavel Horňák, 7. Petr Kotvald – Stanislav Hložek, 8. Stanislav Procházka ml., 9. Petr Rezek, 10. Jaromír Nohavica

Zpěvačky:

1. Hana Zagorová, 2. Petra Janů, 3. Heidi Janků, 4. Helena Vondráčková, 5. Lenka Filipová, 6. Marika Gombitová, 7. Iveta Bartošová, 8. Marie Rottrová, 9. Darina Rolincová, 10. Markéta Muchová

Skupiny:

1. Elán, 2. Olympic, 3. Turbo, 4. Kroky Františka Janečka, 5. Skupina Karla Vágnera, 6. Citron, 7. Indigo, 8. Orchestr Ladislava Štáidla, 9. Tango, 10. Limit

ZLATÝ SLAVÍK 1986 – PĚTADVACÁTÝ ROČNÍK

Zpěváci:

1. Dalibor Janda, 2. Peter Nagy, 3. Karel Gott, 4. Miroslav Žbirka, 5. Michal David, 6. Sagvan Tofi, 7. Jaromír Nohavica, 8. Pavel Horňák, 9. Stanislav Procházka ml., 10. Vašo Patejdl

Zpěvačky:

1. Iveta Bartošová, 2. Petra Janů, 3. Hana Zagorová, 4. Helena Vondráčková, 5. Heidi Janků, 6. Lenka Filipová, 7. Marika Gombitová, 8. Marie Rottrová, 9. Darina Rolincová, 10. Lucie Bílá

Skupiny:

1. Elán, 2. Citron, 3. Kroky Františka Janečka, 4. Olympic, 5. Turbo, 6. Skupina Karla Vágnera, 7. Orchestr Ladislava Štáidla, 8. Indigo, 9. Bacily, 10. Prototyp

ZLATÝ SLAVÍK 1987 – ŠESTADVACÁTÝ ROČNÍK

Zpěváci:

1. Dalibor Janda, 2. Peter Nagy, 3. Karel Gott, 4. Miroslav Žbirka, 5. Pavel Horňák, 6. Petr Kotvald, 7. Jaromír Nohavica, 8. Michal David, 9. Michal Penk, 10. Stanislav Procházka ml.

Zpěvačky:

1. Petra Janů, 2. Iveta Bartošová, 3. Bára Basiková, 4. Heidi Janků, 5. Darina Rolincová, 6. Hana Zagorová, 7. Marika Gombitová, 8. Beata Dubasová, 9. Lucie Bílá, 10. Helena Vondráčková

Skupiny:

1. Elán, 2. Turbo, 3. Citron, 4. Orchestr Ladislava Štáidla, 5. Olympic, 6. Kroky Františka Janečka, 7. Stromboli, 8. Prototyp, 9. Skupina Karla Vágnera, 10. Balet

ZLATÝ SLAVÍK 1988 – SEDMADVACÁTÝ ROČNÍK

Zpěváci:

1. Dalibor Janda, 2. Michal David, 3. Petr Kotvald, 4. Karel Gott, 5. Peter Nagy, 6. Michal Penk, 7. Michael Kocáb, 8. Pavel Vítek, 9. Vašo Patejdl, 10. Ladislav Křížek

Zpěvačky:

1. Petra Janů, 2. Iveta Bartošová, 3. Heidi Janků, 4. Bára Basiková, 5. Tanja Kauerová, 6. Lucie Bílá, 7. Marcela Holanová, 8. Beáta Dubasová, 9. Hana Zagorová, 10. Marika Gombitová

Skupiny:

1. Citron, 2. Turbo, 3. Elán, 4. Katapult, 5. Výběr, 6. Trik, 7. Olympic, 8. Orchestr Ladislava Štáidla, 9. Prototyp, 10. Allegro

ZLATÝ SLAVÍK 1989 – OSMADVACÁÝ ROČNÍK

Zpěváci:

1. Karel Gott, 2. Dalibor Janda, 3. Michael Kocáb, 4. Petr Kotvald, 5. Peter Nagy, 6. Ladislav Křížek, 7. Michal Penk, 8. Jiří Korn, 9. Jaromír Nohavica, 10. Michal David

Zpěvačky:

1. Petra Janů, 2. Iveta Bartošová, 3. Tanja Kauerová, 4. Bára Basiková, 5. Lenka Filipová, 6. Hana Zagorová, 7. Věra Martinová, 8. Heidi Janků, 9. Marika Gombitová, 10. Lucie Bílá

Skupiny:

1. Team, 2. Elán, 3. Tublatanka, 4. Citron, 5. Žentour, 6. Výběr, 7. Kern, 8. Orchestr Ladislava Štáidla, 9. Olympic, 10. Arakain

ZLATÝ SLAVÍK 1990 – DEVĚTADVACÁTÝ ROČNÍK

Zpěváci:

1. Karel Gott, 2. Ladislav Křížek, 3. Petr Kotvald, 4. Dalibor Janda, 5. Pavol Habera, 6. Peter Nagy, 7. Martin Ďurinda, 8. Jiří Korn, 9. Michal Penk, 10. Michael Kocáb (další pořadí – výběr: 11. Janek Ledecký, 12. Jaromír Nohavica, 16. Karel Kryl, 17. David Koller, 18. Václav Neckář)

Zpěvačky:

1. Iveta Bartošová, 2. Petra Janů, 3. Tanja Kauerová, 4. Marta Kubišová, 5. Bára Basiková, 6. Věra Martinová, 7. Lenka Filipová, 8. Heidi Janků, 9. Hana Zagorová, 10. Lucie Bílá (další pořadí – výběr: 11. Helena Vondráčková, 13. Darina Rolincová, 15. Hana Hegerová)

Skupiny:

1. Team, 2. Žentour, 3. Tublatanka, 4. Lucie, 5. Oceán, 6. Elán, 7. Orchestr Karla Gotta, 8. Nová růže, 9. Arakain, 10. Olympic (další pořadí – výběr: 13. Kreyson, 15. Poutníci, 16. Výběr)

ZLATÝ SLAVÍK 1991 – TŘICÁTÝ ROČNÍK

Zpěváci:

1. Pavol Habera, 2. Karel Gott, 3. Dalibor Janda, 4. Ladislav Křížek, 5. Petr Kotvald, 6. Michael Kocáb, 7. Karel Kryl, 8. Peter Nagy, 9. Petr Muk, 10. J. A. Kronek (další pořadí – výběr: 11. Jiří Korn, 12. David Koller, 15. Jan Nedvěd)

Zpěvačky:

1. Iveta Bartošová, 2. Bára Basiková, 3. Petra Janů, 4. Lenka Filipová, 5. Věra Martinová, 6. Marta Kubišová, 7. Tanja Kauerová, 8. Hana Zagorová, 9. Helena Vondráčková, 10. Ina Urbanová (další pořadí – výběr: 11. Lucie Bílá, 14. Hana Hegerová, 16. Marie Rottrová, 17. Jana Kratochvílová)

Skupiny:

1. Team, 2. Kreyson, 3. Kern, 4. Oceán, 5. Lucie, 6. Žentour, 7. Prototyp, 8. Orlík, 9. Orchestr Karla Gotta, 10. Tublatanka (další pořadí – výběr: 12. Elán, 13. Olympic, 14. Brontosauři, 15. Výběr, 18. Arakain)

ČESKÝ SLAVÍK 1996 – PRVNÍ ROČNÍK

Zpěváci:

1. Karel Gott, 2. Janek Ledecký, 3. Jan Nedvěd, 4. Daniel Landa, 5. Kamil Střihavka, 6. František Nedvěd, 7. David Koller, 8. Ladislav Křížek, 9. Dalibor Janda, 10. Dan Bárta

Zpěvačky:

1. Lucie Bílá, 2. Ilona Csáková, 3. Helena Vondráčková, 4. Věra Martinová, 5. Iveta Bartošová, 6. Bára Basiková, 7. Petra Janů, 8. Lenka Filipová, 9. Hana Zagorová, 10. Marta Kubišová

Skupiny:

1. Olympic, 2. Buty, 3. Lucie, 4. Yo Yo Band, 5. Brontosauři, 6. Spirituál kvintet, 7. Šlapeto, 8. Rangers, 9. Originální pražský synkopický orchestr

ČESKÝ SLAVÍK 1997 – DRUHÝ ROČNÍK

Zpěváci:

1. Karel Gott, 2. Daniel Hůlka, 3. Janek Ledecký, 4. Jan Nedvěd, 5. Daniel Landa, 6. Kamil Střihavka, 7. David Koller, 8. František Nedvěd, 9. Jiří Korn, 10. Aleš Brichta

Zpěvačky:

1. Lucie Bílá, 2. Ilona Csáková, 3. Helena Vondráčková, 4. Iveta Bartošová, 5. Bára Basiková, 6. Lenka Filipová, 7. Leona Machálková, 8. Věra Martinová, 9. Petra Janů, 10. Hana Zagorová

Skupiny:

1. Olympic, 2. Buty, 3. Lucie, 4. Yo Yo Band, 5. Brontosauři, 6. Spirituál kvintet, 7. Arakain, 8. Wanastowi vjegy, 9. Žlutý pes, 10. Šlapeto

ČESKÝ SLAVÍK 1998 – TŘETÍ ROČNÍK

Zpěváci:

1. Daniel Hůlka, 2. Karel Gott, 3. Janek Ledecký, 4. František Nedvěd, 5. Kamil Střihavka, 6. Jan Nedvěd, 7. Daniel Landa, 8. David Koller, 9. Petr Janda, 10. Ondřej Havelka

Zpěvačky:

1. Lucie Bílá, 2. Ilona Csáková, 3. Bára Basiková, 4. Helena Vondráčková, 5. Leona Machálková, 6. Iveta Bartošová, 7. Lenka Filipová, 8. Věra Martinová, 9. Petra Janů, 10. Alice Springs

Skupiny:

1. Olympic, 2. Lucie, 3. Buty, 4. Chinaski, 5. Wanastovi vjegy, 6. Žlutý pes, 7. Šlapeto, 8. Yo Yo Band, 9. Spirituál kvintet, 10. Lunetic

ČESKÝ SLAVÍK MATTONI 1999 – ČTVRTÝ ROČNÍK

Zpěváci:

1. Karel Gott, 2. Daniel Hůlka, 3. Janek Ledecký, 4. František Nedvěd, 5. David Koller, 6. Ladislav Křížek, 7. Jan Nedvěd, 8. Dalibor Janda, 9. Petr Muk, 10. Kamil Střihavka

Zpěvačky:

1. Lucie Bílá, 2. Iveta Bartošová, 3. Ilona Csáková, 4. Leona Machálková, 5. Bára Basiková, 6. Helena Vondráčková, 7. Anna K., 8. Lenka Filipová, 9. Věra Martinová, 10. Hana Zagorová

Skupiny:

1. Lucie, 2. Olympic, 3. Lunetic, 4. Chinaski, 5. Buty, 6. Šlapeto, 7. Maxim Turbulenc, 8. Yo Yo Band, 9. Kabát, 10. Spirituál kvintet

ČESKÝ SLAVÍK MATTONI 2000 – PÁTÝ ROČNÍK

Zpěváci:

1. Karel Gott, 2. Daniel Hůlka, 3. Janek Ledecký, 4. Petr Muk, 5. Jarek Šimek (Shimi), 6. David Koller, 7. František Nedvěd, 8. Daniel Bárta, 9. Dalibor Janda, 10. Ladislav Křížek

Zpěvačky:

1. Lucie Bílá, 2. Iveta Bartošová, 3. Helena Vondráčková, 4. Leona Machálková, 5. Ilona Csáková, 6. Bára Basiková, 7. Anna K., 8. Magda Malá, 9. Lenka Filipová, 10. Denisa Marková

Skupiny:

1. Lucie, 2. Olympic, 3. Lunetic, 4. Buty, 5. Chinaski, 6. Holki, 7. Damiens, 8. Těžkej Pokondr, 9. Šlapeto, 10. Maxim Turbulenc

ČESKÝ SLAVÍK MATTONI 2001 – ŠESTÝ ROČNÍK

Zpěváci:

1. Karel Gott, 2. Daniel Hůlka, 3. Martin Maxa, 4. Petr Muk, 5. Petr Kotvald, 6. Janek Ledecký, 7. Dan Bárta, 8. Jiří Korn, 9. David Koller, 10. Michal David

Zpěvačky:

1. Lucie Bílá, 2. Helena Vondráčková, 3. Iveta Bartošová, 4. Anna K., 5. Leona Machálková, 6. Bára Basiková, 7. Ilona Csáková, 8. Hana Lounová, 9. Hana Zagorová, 10. Lenka Filipová

Skupiny:

1. Lucie, 2. Olympic, 3. Holki, 4. Buty, 5. Chinaski, 6. Těžkej Pokondr, 7. Lunetic, 8. Maxim Turbulenc, 9. Kabát, 10. Čechomor

ČESKÝ SLAVÍK MATTONI 2002 – SEDMÝ ROČNÍK

Zpěváci:

1. Karel Gott, 2. Petr Muk, 3. Daniel Hůlka, 4. Martin Maxa, 5. Bohuš Matuš, 6. Janek Ledecký, 7. Leoš Mareš, 8. Kamil Střihavka, 9. Dan Bárta, 10. Daniel Landa

Zpěvačky:

1. Lucie Bílá, 2. Helena Vondráčková, 3. Iveta Bartošová, 4. Leona Machálková, 5. Bára Basiková, 6. Anna K., 7. Hana Zagorová, 8. Ilona Csáková, 9. Věra Špinarová, 10. Lenka Dusilová

Skupiny:

1. Lucie, 2. Olympic, 3. Kabát, 4. Kryštof, 5. Chinaski, 6. Holki, 7. Black Milk, 8. Buty, 9. Čechomor, 10. Maxim Turbulenc

ČESKÝ SLAVÍK MATTONI 2003 – OSMÝ ROČNÍK

Zpěváci:

1. Karel Gott, 2. Petr Muk, 3. Bohuš Matuš, 4. Martin Maxa, 5. Daniel Hůlka, 6. Daniel Landa, 7. Janek Ledecký, 8. Jiří Korn, 9. Kamil Střihavka, 10. Leoš Mareš

Zpěvačky:

1. Lucie Bílá, 2. Helena Vondráčková, 3. Iveta Bartošová, 4. Hana Zagorová, 5. Leona Machálková, 6. Monika Absolonová, 7. Bára Basiková, 8. Rebeka, 9. Lenka Dusilová, 10. Lenka Filipová

Skupiny:

1. Kabát, 2. Lucie, 3. Olympic, 4. Chinaski, 5. Holki, 6. Kryštof, 7. Black Milk, 8. Support Lesbiens, 9. Verona, 10. Divokej Bill

Objev roku: Rebeka; Skokan roku v kategorii zpěvaček: Monika Absolonová; Skokan roku v kategorii zpěváků: Jakub Smolík; Skokan v kategorii skupin: Verona

ČESKÝ SLAVÍK MATTONI 2004 – DEVÁTÝ ROČNÍK

Zpěváci:

1. Karel Gott, 2. Daniel Landa, 3. Petr Muk, 4. Daniel Bárta, 5. Bohuš Matuš, 6. Sámer Issa, 7. Jaromír Nohavica, 8. Petr Kolář, 9. Tomáš Savka, 10. Josef Vojtek

Zpěvačky:

1. Lucie Bílá, 2. Aneta Langerová, 3. Helena Vondráčková, 4. Monika Absolonová, 5. Iveta Bartošová, 6. Lenka Dusilová, 7. Anna K., 8. Hana Zagorová, 9. Šárka Vaňková, 10. Bára Basiková

Skupiny:

1. Kabát, 2. Chinaski, 3. Lucie, 4. Divokej Bill, 5. Olympic, 6. Čechomor, 7. Kryštof, 8. Black Milk, 9. Support Lesbiens, 10. Míř 21

Objev roku: Aneta Langerová; Skokan roku v kategorii zpěvaček: Radůza; Skokan roku v kategorii zpěváků: Richard Krajčo; Skokan v kategorii skupin: J.A.R.

ČESKÝ SLAVÍK MATTONI 2005 – DESÁTÝ ROČNÍK

Zpěváci:

1. Karel Gott, 2. Daniel Landa, 3. Petr Kolář, 4. Daniel Bárta, 5. Petr Muk, 6. Vlastimil Horváth, 7. Bohuš Matuš, 8. Jaromír Nohavica, 9. Petr Bende, 10. Kamil Střihavka

Zpěvačky:

1. Aneta Langerová, 2. Lucie Bílá, 3. Helena Vondráčková, 4. Anna K., 5. Lenka Dusilová, 6. Monika Absolonová, 7. Iveta Bartošová, 8. Hana Zagorová, 9. Věra Špinarová, 10. Radůza

Skupiny:

1. Chinaski, 2. Kabát, 3. Divokej Bill, 4. Olympic, 5. Čechomor, 6. Votchi, 7. Lucie, 8. Kryštof, 9. Support Lesbiens, 10. Buty

Objev roku: Vlastimil Horváth; Skokan roku v kategorii zpěvaček: Helena Zet'ová; Skokan roku v kategorii zpěváků: Petr Bende; Skokan v kategorii skupin: Votchi

ČESKÝ SLAVÍK MATTONI 2006 – JEDENÁCTÝ ROČNÍK

Zpěváci:

1. Karel Gott, 2. Petr Kolář, 3. Daniel Bárta, 4. Daniel Landa, 5. Petr Bende, 6. Jaromír Nohavica, 7. Petr Muk, 8. Vlastimil Horváth, 9. Richard Krajčo, 10. Kamil Střihavka

Zpěvačky:

1. Aneta Langerová, 2. Lucie Bílá, 3. Helena Vondráčková, 4. Lucie Vondráčková, 5. Helena Zet'ová, 6. Lenka Dusilová, 7. Monika Absolonová, 8. Iva Frühlingová, 9. Anna K., 10. Hana Zagorová

Skupiny:

1. Divokej Bill, 2. Kabát, 3. Chinaski, 4. Kryštof, 5. Čechomor, 6. Olympic, 7. Lucie, 8. Support Lesbiens, 9. Votchi, 10. Monkey Business

Objev roku: Ewa Farna; Skokan roku v kategorii zpěvaček: Iva Frühlingová; Skokan roku v kategorii zpěváků: Matěj Ruppert; Skokan v kategorii skupin: Wanastowi

vjegy

ČESKÝ SLAVÍK MATTONI 2007 – DVANÁCTÝ ROČNÍK

Zpěváci:

1. Karel Gott, 2. Petr Kolář, 3. Daniel Landa, 4. Daniel Bárta, 5. Petr Bende, 6. Richard Krajčo, 7. Jaromír Nohavica, 8. Petr Muk, 9. Josef Vojtek, 10. David Koller

Zpěvačky:

1. Lucie Bílá, 2. Aneta Langerová, 3. Lucie Vondráčková, 4. Ewa Farna, 5. Helena Vondráčková, 6. Helena Zet'ová, 7. Anna K., 8. Monika Absolonová, 9. Lenka Dusilová, 10. Hana Zagorová

Skupiny:

1. Kabát, 2. Chinaski, 3. Divokej Bill, 4. Kryštof, 5. Olympic, 6. Čechomor, 7. Wanastowi vjegy, 8. Support Lesbiens, 9. Lucie, 10. Tři sestry

Objev roku: Josef Vágner; Skokan roku v kategorii zpěvaček: Barbora Zemanová;

Skokan roku v kategorii zpěváků: Zbyněk Drda; Skokan v kategorii skupin: Argema

Údaje z let 2008 – 20013 jsem čerpala z oficiálního webu ankety *Český slavík Mattoni*.

ČESKÝ SLAVÍK MATTONI 2008 – TŘINÁCTÝ ROČNÍK

Zpěváci:

1. Karel Gott, 2. Petr Kolář, 3. Daniel Landa, 4. Daniel Bárta, 5. Richard Krajčo, 6. Petr Bende, 7. Jaromír Nohavica, 8. Petr Muk, 9. Michal David, 10. Josef Vojtek

Zpěvačky:

1. Lucie Bílá, 2. Lucie Vondráčková, 3. Ewa Farna, 4. Aneta Langerová, 5. Iveta Bartošová, 6. Helena Vondráčková, 7. Helena Zet'ová, 8. Monika Absolonová, 9. Anna K., Lenka Dusilová

Skupiny:

1. Kabát, 2. Chinaski, 3. Divokej Bill, 4. Kryštof, 5. Čechomor, 6. Olympic, 7. Support Lesbiens, 8. Tři sestry, 9. Argema, 10. Gipsy.cz

Objev roku: Marek Ztracený; Skokan roku v kategorii zpěvaček: Iveta Bartošová;

Skokan roku v kategorii zpěváků: Jarek Filgas; Skokan v kategorii skupin: Gipsy.cz;

Slavíci bez hranic: No Name

ČESKÝ SLAVÍK MATTONI 2009 – ČTRNÁCTÝ ROČNÍK

Zpěváci:

1. Karel Gott, 2. Petr Kolář, 3. Daniel Landa, 4. Daniel Bárta, 5. Richard Krajčo, 6. Jaromír Nohavica, 7. Tomáš Klus, 8. Petr Bende, 9. Marek Ztracený, 10. Josef Vojtek

Zpěvačky:

1. Lucie Bílá, 2. Lucie Vondráčková, 3. Ewa Farna, 4. Aneta Langerová, 5. Helena Vondráčková, 6. Iveta Bartošová, 7. Monika Absolonová, 8. Anna K., 9. Věra Špinarová, 10. Hana Zagorová

Skupiny:

1. Kabát, 2. Chinaski, 3. Divokej Bill, 4. Kryštof, 5. Olympic, 6. Čechomor, 7. Tři sestry, 8. Support Lesbiens, 9. 4TET, 10. Lucie

Objev roku: Martin Chodúr; Skokan roku v kategorii zpěvaček: IMarta Jandová;

Skokan roku v kategorii zpěváků: Vojtěch Dyk; Skokan v kategorii skupin: Nightwork; Slavíci bez hranic: No Name

ČESKÝ SLAVÍK MATTONI 2010 – PATNÁCTÝ ROČNÍK

Zpěváci:

1. Karel Gott, 2. Petr Kolář, 3. Vojtěch Dyk, 4. Martin Chodúr, 5. Michal David, 6. Daniel Landa, 7. Tomáš Klus, 8. Petr Muk, 9. Daniel Bárta, 10. Xindl X

Zpěvačky:

1. Lucie Bílá, 2. Lucie Vondráčková, 3. Ewa Farna, 4. Aneta Langerová, 5. Anna K., 6. Monika Absolonová, 7. Helena Vondráčková, 8. Hana Zagorová, 9. Marta Jandová, 10. Marie Rottrová

Skupiny:

1. Kabát, 2. Chinaski, 3. Nightwork, 4. Divokej Bill, 5. Kryštof, 6. Olympic, 7. Citron, 8. Čechomor, 9. Maxim Turbulenc, 10. Tři sestry

Objev roku: Markéta Konvičková; Skokan roku: Xindl X; Slavíci bez hranic: No Name

ČESKÝ SLAVÍK MATTONI 2011 – ŠESTNÁCTÝ ROČNÍK

Zpěváci:

1. Karel Gott, 2. Tomáš Klus, 3. Michal David, 4. Vojtěch Dyk, 5. Petr Kolář, 6. Daniel Landa, 7. Daniel Bárta, 8. Dalibor Janda, 9. Jaromír Nohavica, 10. Richard Krajčo

Zpěvačky:

1. Lucie Bílá, 2. Lucie Vondráčková, 3. Ewa Farna, 4. Aneta Langerová, 5. Anna K., 6. Monika Absolonová, 7. Markéta Konvičková, 8. Marie Rottrová, 9. Hana Zagorová, 10. Věra Špinarová

Skupiny:

1. Kabát, 2. Nightwork, 3. Chinaski, 4. Kryštof, 5. Divokej Bill, 6. Olympic, 7. Citron, 8. Čechomor, 9. Argema, 10. 4TET

Objev roku: Gabriela Gunčíková; Skokan roku: Monika Bagárová; Slavíci bez hranic: No Name; Absolutní slavík: Lucie Bílá; MTV videoklip roku: Charlie Straight; Nejoblíbenější píseň: Petr Kolář – Navzdory hříchům (hudba: Tom Nichols, Anders Wollbeck, Mattias Lindblom, Klaus Derendorf / text: Viktor Dyk, Petr Kolář)

ČESKÝ SLAVÍK MATTONI 2012 – SEDMNÁCTÝ ROČNÍK

Zpěváci:

1. Tomáš Klus, 2. Karel Gott, 3. Daniel Landa, 4. Michal David, 5. Vojtěch Dyk, 6. Petr Kolář, 7. Dalibor Janda, 8. Jaromír Nohavica, 9. Daniel Mrózek, 10. Richard Krajčo

Zpěvačky:

1. Lucie Bílá, 2. Lucie Vondráčková, 3. Ewa Farna, 4. Aneta Langerová, 5. Anna K., 6. Monika Absolonová, 7. Gabriela Gunčíková, 8. Markéta Konvičková, 9. Marta Jandová, 10. Hana Zagorová

Skupiny:

1. Kabát, 2. Nightwork, 3. Chinaski, 4. Mandrage, 5. Kryštof, 6. Olympic, 7. Divokej Bill, 8. Čechomor, 9. Citron, 10. Legendy se vrací

Objev roku: Kobližci; Skokan roku: Eddie Stoilow; Hvězda internetu: Charlie Straight; Slavíci bez hranic: No Name; Absolutní slavík: Lucie Bílá; MTV videoklip roku: Tereza Kerndlová – Tepe srdce tvý; Nejoblíbenější píseň: Tomáš Klus – Pánubohu do oken

ČESKÝ SLAVÍK MATTONI 2013 – OSMNÁCTÝ ROČNÍK

Zpěváci:

1. Karel Gott, 2. Tomáš Klus, 3. Richard Krajčo, 4. Vojtěch Dyk, 5. Michal David, 6. Dalibor Janda, 7. Petr Kolář, 8. Jaromír Nohavica, 9. Daniel Landa, 10. Ondřej Brzobohatý

Zpěvačky:

1. Lucie Bílá, 2. Lucie Vondráčková, 3. Aneta Langerová, 4. Ewa Farna, 5. Anna K., 6. Monika Absolonová, 7. Marta Jandová, 8. Gabriela Gunčíková, 9. Hana Zagorová, 10. Dasha

Skupiny:

1. Kryštof, 2. Kabát, 3. Chinaski, 4. Nightwork, 5. Olympic, 6. Divokej Bill, 7. Mandrage, 8. Lucie, 9. Čechomor, 10. ABBA Stars

Objev roku: Adam Mišík; Skokan roku: ABBA Stars; Hvězda internetu: Johnny Machette; Slavíci bez hranic: No Name; Absolutní slavík: Karel Gott; MTV videoklip roku: Kryštof, Tomáš Klus – Cesta; Nejoblíbenější píseň: Kryštof, Tomáš Klus – Cesta